

Utbildningsutskottets betänkande 2018/19:UbU1

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar anslag för 2019 inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning i enlighet med ett förslag som lagts fram gemensamt av Moderaterna och Kristdemokraterna och som är baserat på partiernas motioner för utgiftsområdet. De föreslagna anslagen uppgår till totalt drygt 80,8 miljarder kronor för 2019. Regeringens förslag tillstyrks i de delar som inte mött invändningar i de motioner som delvis tillstyrks av utskottet. Därmed avstyrker utskottet Sverigedemokraternas, Centerpartiets och Liberalernas alternativa budgetförslag. Utskottet tillstyrker regeringens förslag om bemyndiganden om ekonomiska åtaganden m.m. med undantag av bemyndigandet för anslaget 1:14 *Statligt stöd till vuxenutbildning* som tillstyrks delvis. Utskottet föreslår inom anslagsbeslutet även två tillkännagivanden till regeringen, dels om att regeringen bör tillsätta en utredning för att undersöka hur en obligatorisk förskola med språkutveckling kan införas, dels om att regeringen bör bereda möjligheten att införa en tioårig grundskola och återkomma till riksdagen med ett lagförslag.

Samtliga övriga motionsförslag som behandlas i betänkandet avstyrks.

Företrädarna för Socialdemokraterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet avstår från ställningstagande när det gäller anslagsbeslutet och redovisar i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

Behandlade förslag

Proposition 2018/19:1 inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.

Cirka 50 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2018/19.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	5
Redogörelse för ärendet	8
Ärendet och dess beredning.....	8
Budgetprocessen i riksdagen	8
Betänkandets disposition	9
Utgiftsområdets omfattning	10
Propositionens huvudsakliga innehåll	11
Utskottets överväganden.....	12
1 Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 16	12
2 Anslag inom utgiftsområde 16.....	16
3 Barn- och ungdomsutbildning.....	20
Inledning.....	20
Anslag och bemyndiganden	21
1:1 Statens skolverk.....	21
1:2 Statens skolinspektion	22
1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	23
1:4 Sameskolstyrelsen	23
1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	24
1:6 Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	26
1:7 Måxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	27
1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	28
1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	29
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	29
1:15 Upprustning av skollokaler och utemiljöer.....	30
1:16 Fler anställda i lågstadiet.....	31
1:17 Skolforskningsinstitutet.....	32
1:18 Praktisknära skolforskning.....	32
1:19 Bidrag till lärarlöner	33
1:20 Särskilda insatser inom skolområdet	33
1:21 Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling	34
Motionerna	35
Utskottets ställningstagande	42
4 Vuxenutbildning	46
Inledning.....	46
Anslag och bemyndiganden	46
1:11 Bidrag till vissa studier.....	46
1:12 Myndigheten för yrkeshögskolan	47
1:13 Statligt stöd till vuxenutbildning	47
1:14 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	48
Motionerna	49
Utskottets ställningstagande	50
5 Universitet och högskolor	53
Inledning.....	53
Anslag och bemyndiganden	53
2:1 Universitetskanslersämbetet	53
2:2 Universitets- och högskolerådet	54

Anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid statliga universitet och högskolor	54
Anslag för forskning, konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå vid statliga universitet och högskolor	56
2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	58
2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	58
2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor	60
2:66 Ersättning för klinisk utbildning och forskning	61
2:67 Särskilda bidrag inom högskoleområdet	62
Tillkännagivanden som behandlas inom utgiftsområde 16	62
Motionerna	63
Utskottets ställningstagande	65
6 Forskning	68
Inledning	68
Anslag och bemyndiganden	68
3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	68
3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	71
3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning	72
3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	72
3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning	73
3:6 Institutet för rymdfysik	73
3:7 Kungl. biblioteket	74
3:8 Polarforskningssekreteriatet	74
3:9 Sunet	74
3:10 Överklagandenämnden för etikprövning	75
3:11 Etikprövningsmyndigheten	75
3:12 Särskilda utgifter för forskningsändamål	76
Motionerna	76
Utskottets ställningstagande	78
7 Gemensamma ändamål	80
Inledning	80
Anslag och bemyndiganden	80
4:1 Internationella program	80
4:2 Avgift för Unesco och ICCROM	81
4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet	81
4:4 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning	82
Utskottets ställningstagande	82
Särskilda yttranden	84
1. Anslag inom utgiftsområde 16 (S, V, MP)	84
2. Anslag inom utgiftsområde 16 (SD)	86
3. Anslag inom utgiftsområde 16 (C)	90
4. Anslag inom utgiftsområde 16 (L)	95
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	101
Propositionen	101
Motioner från allmänna motionstiden 2018/19	102
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och motionärernas anslagsförslag	107
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens och motionärernas förslag till beställningsbemyndiganden	114

Bilaga 4

Utskottets anslagsförslag 115

Bilaga 5

Utskottets förslag till beställningsbemyndiganden 120

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Anslag inom utgiftsområde 16

a) Anslagen för 2019

Riksdagen anvisar, med de anslagsvillkor utskottet anger, anslagen för 2019 inom utgiftsområde 16 enligt utskottets förslag i bilaga 4.

Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2018/19:1 utgiftsområde 16 punkt 7 och motionerna

2018/19:2893 av Jimmy Loord m.fl. (KD) yrkandena 1, 9, 39 och 40,

2018/19:2915 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 12,

2018/19:2937 av Erik Bengtzboe m.fl. (M) yrkandena 1, 3, 4, 6–14, 16 och 19–21,

2018/19:2992 av Christian Carlsson m.fl. (KD) yrkande 13 och

2018/19:2997 av Ebba Busch Thor m.fl. (KD) yrkande 25 och avslår motionerna

2018/19:2301 av Jonas Eriksson m.fl. (MP) yrkande 5,

2018/19:2365 av Patrick Reslow m.fl. (SD),

2018/19:2635 av Fredrik Christensson m.fl. (C),

2018/19:2893 av Jimmy Loord m.fl. (KD) yrkandena 3, 4, 6, 15, 19, 20, 22, 41, 42, 45, 46, 48 och 55,

2018/19:2915 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 8,

2018/19:2937 av Erik Bengtzboe m.fl. (M) yrkandena 2, 18 och 22,

2018/19:2959 av Roger Haddad m.fl. (L),

2018/19:2989 av Ebba Busch Thor m.fl. (KD) yrkandena 79 och 119 samt

2018/19:2997 av Ebba Busch Thor m.fl. (KD) yrkandena 23 och 26.

b) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att

1. under 2019 utan vederlag besluta om överlåtelse av tillgångar som används i verksamheten för toxikologiska vetenskaper vid Karolinska institutet till RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE AB),

2. under 2019 för anslaget 2:30 *Malmö universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om kapitaltillskott till holdingbolag knutet till Malmö universitet på högst 8 500 000 kronor,

3. under 2019 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag på högst 700 000 000 kronor till European Spallation Source ERIC (ESS),

4. under 2019 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om medlemskap i följande konsortier för europeisk forskningsinfrastruktur, s.k. Eric-konsortier: European Advanced Translational Research Infrastructure in Medicine (EATRIS-ERIC) med en årlig medlemsavgift på högst 1 800 000 kronor, European Research Infrastructure for Biomedical Imaging (Euro-Bioimaging-ERIC) med en årlig

medlemsavgift på högst 1 000 000 kronor, Aerosols, Clouds and Trace Gases Research Infrastructure (ACTRIS-ERIC) med en årlig medlemsavgift på högst 2 500 000 kronor, European Marine Biological Resource Center (EMBRC-ERIC) med en årlig medlemsavgift på högst 1 000 000 kronor, European Plate Observing System (EPOS-ERIC) med en årlig medlemsavgift på högst 1 500 000 kronor och European Solar Telescope (EST-ERIC) med en årlig medlemsavgift på högst 6 000 000 kronor, under 2019 besluta om finansiering av de årliga medlemsavgifterna i följande konsortier: Council of European Social Science Data Archives (CESSDA-ERIC) med en medlemsavgift på högst 2 500 000 kronor, Common Language Resources and Technology Infrastructure (CLARIN-ERIC) med en medlemsavgift på högst 1 000 000 kronor, Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE-ERIC) med en medlemsavgift på högst 1 500 000 kronor, Biobanking and Biomolecular Resources Infrastructure (BBMRI-ERIC) med en medlemsavgift på högst 2 500 000 kronor, European Social Survey (ESS-ERIC) med en medlemsavgift på högst 1 500 000 kronor, Joint Institute for VLBI in Europe (JIVE-ERIC) med en medlemsavgift på högst 1 800 000 kronor och Integrated Carbon Observation System (ICOS-ERIC) med en medlemsavgift på högst 7 750 000 kronor per år,

5. under 2019 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om medlemskap i det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem med en medlemsavgift på högst 25 000 000 kronor,

6. under 2019 för anslaget 3:12 *Särskilda utgifter för forskningsändamål* besluta om kapitaltillskott på högst 11 000 000 kronor till holdingbolag knutna till universitet för finansiering av idébanksmedel,

7. under 2019 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som framgår av utskottets förslag i bilaga 5.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2018/19:1 utgiftsområde 16 punkterna 1–6 och bifaller delvis proposition 2018/19:1 utgiftsområde 16 punkt 8.

c) Obligatorisk förskola med språkutveckling

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen bör tillsätta en utredning för att undersöka hur en obligatorisk förskola med språkutveckling kan införas och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen delvis motion 2018/19:2937 av Erik Bengtzboe m.fl. (M) yrkande 15.

d) Tioårig grundskola

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen bör bereda möjligheten att införa en tioårig grundskola och återkomma till riksdagen med ett lagförslag och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen delvis motion 2018/19:2937 av Erik Bengtzboe m.fl. (M) yrkande 5.

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

Stockholm den 17 december 2018

På utbildningsutskottets vägnar

Matilda Ernkrans

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Matilda Ernkrans (S)*, Roger Haddad (L)*, Erik Bengtzboe (M), Patrick Reslow (SD)*, Daniel Riazat (V)*, Marie-Louise Hänel Sandström (M), Robert Stenkvist (SD)*, Gunilla Svantorp (S)*, Jimmy Loord (KD), Tomas Kronståhl (S)*, Michael Rubbestad (SD)*, Annika Hirvonen Falk (MP)*, Juno Blom (L)*, Linus Sköld (S)*, Noria Manouchi (M), Ulrika Heie (C)* och Marie Axelsson (S)*.

* Avstår från ställningstagande, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlas regeringens budgetproposition 2018/19:1 i de delar som gäller utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning och ett antal motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2018/19. Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Motionsförslagen finns också i bilaga 1.

I bilaga 2 och 3 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2019 och beställningsbemyndiganden samt de avvikelser från dessa som Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna föreslår i sina anslagsmotioner. I bilaga 4 finns utskottets anslagsförslag. I bilaga 5 finns utskottets förslag till beställningsbemyndiganden.

I budgetpropositionen redovisar regeringen ett tillkännagivande från riksdagen som slutbehandlat. Redogörelsen för det slutbehandlade tillkännagivandet om tandhygienistutbildningen återges i sin helhet i avsnitt 5 Universitet och högskolor.

I budgetpropositionen anføres att särskilda principer har tillämpats vid utformningen av propositionen med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering (prop. 2018/19:1 utg.omr. 16 s. 29–30). Utgångspunkten för förslagen i propositionen har varit den budget som riksdagen har beslutat för 2018 efter förslag i budgetpropositionen för 2018. Vidare har vissa generella justeringar av anslagen gjorts i enlighet med vad som redovisas i propositionen. Regeringen har avstått från att redovisa den framtida politiska inriktningen för utgiftsområdet.

Den 11 december 2018 har företrädare för Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet), Skolverket och Centrala studiestödsnämnden lämnat information inför beredningen av förslagen i propositionen och motionerna.

Ledamöterna från Moderaterna och Kristdemokraterna har under beredningen av ärendet justerat sina yrkanden enligt vad som framgår av utskottets förslag om anslag och bemyndiganden.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg genom *ett* beslut fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

Riksdagen har, med bifall till en reservation från Moderaterna och Kristdemokraterna, den 12 december 2018 bestämt utgiftsramen för

utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för 2019 till 80 846 211 000 kronor (prop. 2018/19:1, bet. 2018/19:FiU1, rskr. 2018/19:62). I detta ärende ska utbildningsutskottet föreslå för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag inom utgiftsområdet ska göras genom *ett* beslut (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat. I propositionen lämnar regeringen en sådan redovisning. Mot bakgrund av de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering har dock regeringen avstått från att redovisa sina slutsatser av de presenterade resultaten.

I utskottens uppgifter ingår uppgiften att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21). Av riktlinjerna framgår att riksdagen beställer och tar emot information om resultatet av statens verksamhet.

Utskottet har mot den bakgrunden gått igenom regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning i budgetpropositionen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att utskottets redogörelse för resultatredovisningen behandlas inledningsvis (avsnitt 1). Därefter följer utskottets ställningstagande till anslagen m.m. och motioner inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för 2019 (avsnitt 2). Utskottet redogör sedan för innehållet i propositionen och motionerna samt för utskottets ändringar i förhållande till regeringens förslag och för anslagsvillkor i de följande avsnitten, vilka är

- 3 Barn- och ungdomsutbildning
- 4 Vuxenutbildning
- 5 Universitet och högskolor
- 6 Forskning
- 7 Gemensamma ändamål.

Utgiftsområdets omfattning

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning omfattar utbildning inom skolväsendet¹, viss annan utbildning, eftergymnasial yrkesutbildning, högskoleutbildning, forskning och rymdverksamhet. Inom utgiftsområdet varierar huvudmannaskap och finansieringsformer mellan och inom olika verksamheter.

Inom skolväsendet är staten huvudman för specialskolan och sameskolan. Kommunerna är huvudmän för den kommunala vuxenutbildningen (komvux) och särskild utbildning för vuxna (särvox). I komvux ingår utbildning i svenska för invandrare. För övriga skolformer kan kommunerna, i vissa fall landstingen och enskilda vara huvudmän (förskolan, förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och fritidshemmet). Verksamheterna finansieras dels med kommunala skatteintäkter, dels med generella statsbidrag inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommunerna och med riktade statsbidrag inom bl.a. utgiftsområde 16. Under anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* inom utgiftsområde 25 (prop. 2018/19:1 utg.omr. 25 s. 21–26) framgår vilka medel som tillförs för att kompensera för ökade kostnader till följd av reformer inom utbildningsområdet och som betalas ut till kommunsektorn i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen. Statsbidragen kan på motsvarande sätt minska om kommunerna frantas skyldigheter eller får möjlighet att bedriva en effektivare verksamhet.

Med eftergymnasial yrkesutbildning avses främst utbildning inom yrkeshögskolan som anordnas av statliga universitet och högskolor, kommuner, landsting eller enskilda huvudmän men även vissa konst- och kulturutbildningar utanför yrkeshögskolan som anordnas av enskilda huvudmän.² Myndigheten för yrkeshögskolan beslutar om statsbidrag till dessa utbildningar och utövar tillsyn över dem. Det är myndigheten som beslutar om en utbildning ska ingå i yrkeshögskolan.

Staten är huvudman för flertalet universitet och högskolor men det finns även ett antal enskilda utbildningsanordnare inom högskoleområdet. Högskoleutbildning finansieras i huvudsak genom direkta statliga anslagsmedel inom utgiftsområde 16.

Utöver medel från utgiftsområde 16 finansieras forskningen vid statliga universitet och högskolor med medel från andra utgiftsområden (bl.a. utg.omr. 6 Försvar och samhällets krisberedskap, utg.omr. 9 Hälsovård, sjukvård och socialomsorg, utg.omr. 20 Allmän miljö- och naturvård, utg.omr. 21 Energi, utg.omr. 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel och utg.omr. 24 Näringsliv), stiftelser, kommuner, landsting, privata företag och EU.

¹ Skolväsendet omfattar skolformerna förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna. I skolväsendet ingår också fritidshem. Obligatoriska skolformer är förskoleklass, grundskola, grundsärskola, specialskola och sameskola.

² Från hösten 2015 ersätter konst- och kulturutbildningarna de s.k. kompletterande utbildningarna.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen lämnar regeringen förslag till anslag inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Vidare föreslås ett antal bemyndiganden för olika anslag. I propositionen lämnar regeringen också en resultatredovisning för utgiftsområdet och respektive verksamhetsområde.

Utskottets överväganden

1 Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 16

I enlighet med kraven i budgetlagen (2011:203) lämnar regeringen i propositionen en resultatredovisning i förhållande till de av riksdagen beslutade målen. Mot bakgrund av de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering har dock regeringen avstått från att redovisa sina slutsatser av de presenterade resultaten.

Riksdagen har beslutat om målet för utgiftsområde 16. Målet för utgiftsområdet är att Sverige ska vara en framstående kunskaps- och forskningsnation som präglas av hög kvalitet (prop. 2011/12:1 utg.omr. 16, bet. 2011/12:UbU1, rskr. 2011/12:98). Regeringen har delat in utgiftsområdet i sex verksamhetsområden med mål som regeringen har beslutat om för varje område. Resultaten för utgiftsområde 16 i korthet sammanfattas nedan utifrån de indikatorer och övriga resultat som regeringen använder för att följa upp måluppfyllelsen på en övergripande nivå.

Indikatorer för befolkningens utbildningsnivå

Indikatorn *Befolkningens uppnådda utbildningsnivå* visar att Sveriges befolkning har en högre utbildningsnivå än genomsnittet för både EU-22³ och OECD-länderna. Ökningstakten var fram till 2009, med lite variation mellan de enskilda åren, i stort sett densamma i Sverige som inom OECD och EU-22. Därefter har ökningstakten varit något snabbare i Sverige.

När det gäller *Unga vuxnas deltagande i utbildning*⁴ visar indikatorn att denna andel under hela 2000-talet har legat på en högre nivå i Sverige än inom OECD och EU-22 som helhet, men skillnaderna har minskat efter hand. Under de senaste två åren har dock skillnaderna ökat något igen.

Indikatorn *Övergången mellan olika utbildningsnivåer* visar att andelen personer som går vidare från en nivå i utbildningssystemet till nästa har minskat under de senaste åren. Andelen som lämnade grundskolan och inom tre år gick över till gymnasieskolans nationella program har varit fallande sedan 2008 och var vid senaste mätningen 94,2 procent. Om även introduktionsprogrammen inkluderas uppgår övergången till nästan 98 procent. Under de senaste åren har omkring 50 procent av kvinnorna och 40 procent av männen gått vidare från gymnasieskolan till universitet och

³ Med EU-22 avses de EU-länder som är med i OECD.

⁴ Denna indikator mäts som andelen personer i åldern 20–29 år som deltar i formell utbildning på hel- eller deltid.

högskolor inom tre år. Övergången från universitets- och högskoleutbildning till forskarutbildning har under samma period minskat något.

Indikatorer för jämställdhet inom universitet och högskolor

Indikatorn *Könsfördelningen bland nybörjare inom högskolans olika utbildningsinriktningar* visar att utbildningsvalen i de flesta fall inte är lika könsstereotypa i Sverige som de är i andra OECD-länder. Inom fem av åtta utbildningsinriktningar har Sverige en jämnare könsfördelning än vad OECD-länderna som helhet har i genomsnitt.

Indikatorn *Könsfördelningen bland undervisande och forskande personal i högskolan* visar att andelen kvinnor bland den undervisande och forskande personalen är något högre i Sverige än i OECD som helhet och inom EU-22. I såväl Sverige som EU-22- och OECD-länderna som helhet är dock andelen kvinnor lägre än andelen män.

När det gäller indikatorn *Könsfördelningen mellan professorer* var andelen kvinnliga professorer 2000 såväl i Sverige som i EU-28- och EU-15-länderna⁵ strax under 14 procent. Andelen ökade därefter fram till 2016 till 27 procent i Sverige. Ökningen har varit större i Sverige än i EU som helhet, särskilt efter 2008.

Indikatorer för forskning⁶

Inom forskningsområdet använder regeringen fyra indikatorer för att redovisa resultaten⁷:

- *Antal vetenskapliga artiklar per miljon invånare, som ett mått på vetenskaplig produktivitet i Sverige och vissa mindre och medelstora europeiska länder*
- *Antal vetenskapliga artiklar per miljon invånare, som ett mått på vetenskaplig produktivitet i USA, Kina, Japan, Sydkorea och vissa större europeiska länder*
- *Andel artiklar som tillhör de 10 procenten högst citerade inom sina respektive områden för de högst citerade länderna*
- *Andel artiklar med svenska författare som tillhör de 10 procenten högst citerade inom sina respektive områden.*

Sverige, Danmark och Schweiz är de tre länder i världen som producerar flest artiklar per miljon invånare. I Sverige publicerades 2017 enligt Web of Science ca 1 580 fraktionerade publikationer, där fraktionerade innebär att

⁵ EU-28 omfattar unionens samtliga medlemsländer, och EU-15 omfattar de länder som var medlemmar i unionen före utvidgningen 2004.

⁶ Indikatorer för forskning redovisas under avsnitt 8, s. 139 f. (prop. 2018/19:1 utg.omr. 16).

⁷ Regeringen har gett Vetenskapsrådet och Universitetskanslersämbetet i uppdrag att utveckla indikatorerna inom forskningsområdet bl.a. i förhållande till regeringens nya mål för forskningspolitiken. Uppdraget redovisades den 6 april 2018 och bereds inom Regeringskansliet.

varje publikation delas mellan författare så att t.ex. för en artikel med två författare tillräknas båda en halv artikel var. Med samma mått mätt publicerade Danmark respektive Schweiz ca 1 950 artiklar. Den svenska produktionen av vetenskapliga artiklar har ökat med 43 procent sedan 2000, medan den från Schweiz har ökat med 68 procent och den från Danmark med 125 procent. Sveriges mest produktiva område är medicin, följt av naturvetenskap och teknik. Det land som producerar störst antal fraktionerade artiklar per år är USA med ca 316 500 artiklar 2017. USA är det land i världen som har flest publicerade artiklar. Näst största forskningsland är Kina med närmare 310 000 publicerade artiklar 2017.

Ett sätt att mäta forskningens genomslag är att studera andelen av ett lands artiklar som är bland de 10 procenten högst citerade i världen. För svensk del ligger denna enligt Web of Science på 11 procent och har legat konstant sedan 2000, dvs. högre än världsgenomsnittet som är 10 procent. Detta är i nivå med länder som Belgien och Tyskland men lägre än jämförbara länder som Danmark, Nederländerna, Schweiz och Singapore.

De områden där Sverige har störst andel publikationer bland de 10 procenten högst citerade är agronomi med 15 procent följt av naturvetenskap med 12 procent.

Uppföljning av EU:s gemensamma utbildningsmål

I maj 2009 kom EU-ländernas utbildningsministrar överens om ett ramverk med strategiska mål för EU:s utbildningspolitiska samarbete fram till 2020. Inom detta samarbete har ministrarna enats om sju riktmärken som regeringen följer upp med indikatorn *Uppföljning av EU:s gemensamma utbildningsmål*.⁸ Riktmärkena avser EU som helhet och inte enskilda medlemsländer.

Det första riktmärket innebär att andelen unga kvinnor och män i åldern 18–24 år som inte har en fullföljd gymnasieutbildning och som inte studerar ska vara mindre än 10 procent i EU.⁹ Sverige har sedan länge uppfyllt det målet. Andelarna för både kvinnor och män har legat väl under 10 procent under de senaste tio åren. För EU i genomsnitt har kvinnor uppfyllt målet, medan målet inte är uppfyllt för EU totalt och för män.

Det andra riktmärket anger att andelen personer i åldern 30–34 år med minst två års eftergymnasial utbildning ska uppgå till minst 40 procent. I begreppet eftergymnasial utbildning ingår utbildning vid högskola och universitet, kvalificerad yrkesutbildning och utbildning inom yrkeshögskolan. Sverige har uppnått också detta mål. År 2017 uppgick andelen till 51,3

⁸ Regeringen redovisar i budgetpropositionen sex av dessa sju riktmärken. Enligt information i budgetpropositionen har metodutvecklingen för att mäta det sista riktmärket ännu inte slutförts. Riktmärket anger att minst 20 procent av alla högskoleutbildade och 6 procent av 18–34-åringarna med en grundläggande yrkesutbildning ska ha studerat eller praktiserat utomlands.

⁹ Riktmärket mäter andelen unga kvinnor och män i åldern 18–24 år som saknar eller har mindre än två års studier på gymnasial nivå och som inte heller befunnit sig i formell eller icke-formell utbildning under fyra veckorsperioden närmast före mätningen. Detta innebär att personer med två eller flera års studier på gymnasial nivå inte klassas som ”ung med låg utbildning”, oavsett om dessa har fullföljt utbildningen eller inte.

procent, för män var andelen 44,6 procent och för kvinnor 58,4 procent. För EU i genomsnitt uppnår kvinnorna målet på 40 procent. EU-genomsnittet för båda könen ligger strax under målnivån med 39,9 procent.

Måluppfyllelsen för det tredje riktmärket – att högst 15 procent av ungdomarna ska prestera på låg nivå i läsning, matematik respektive naturvetenskap – mäts med hjälp av den internationella kunskapsmätningen PISA. I den senaste PISA-undersökningen från 2015 försämrades resultaten i alla ämnen för EU som helhet medan Sveriges resultat förbättrades i alla ämnen. I läsförståelse minskade andelen elever i Sverige som presterade på den lägsta nivån för både flickor och pojkar, men fortfarande är det endast flickor som når upp till EU-riktmärket. Andelen svenska pojkar på låg nivå var 24,5 procent, och andelen flickor var 12,3 procent. Totalt för både flickor och pojkar uppgick andelen lågpresterande till 18,4 procent i Sverige och för EU som helhet till 19,7 procent, vilket innebär att varken Sverige eller EU som helhet når upp till EU-riktmärket. Resultaten i matematik förbättrades för både flickor och pojkar i Sverige. Andelen lågpresterande pojkar minskade från 28,2 procent till 22,2 procent, och andelen lågpresterande flickor minskade från 25,9 procent till 19,6 procent. Resultaten i naturvetenskap blev också bättre för Sverige i PISA 2015, men förändringarna var mindre än i övriga ämnen och inte signifikanta. Inte heller i matematik och naturvetenskap uppnår Sverige eller EU som helhet riktmärket om andel lågpresterande.

Det fjärde riktmärket anger att andelen barn i åldern fyra år fram till åldern för obligatorisk skolstart som går i förskola ska uppgå till minst 95 procent. För EU i genomsnitt uppgick andelen barn i förskola i åldern fyra år och upp till skolstart till nästan exakt samma nivå som i Sverige, dvs. runt 95 procent. Inom EU som helhet har andelen ökat påtagligt under en följd av år. I Sverige, där andelen tidigare var betydligt högre än inom EU som helhet, har utvecklingen stannat av och fallit tillbaka något under de senaste åren.

Det femte riktmärket innebär att andelen vuxna som deltagit i någon form av utbildning, såväl formell som informell, de senaste fyra veckorna ska uppgå till minst 15 procent. Bland svenska kvinnor har den genomsnittliga nivån legat relativt konstant kring 37 procent. Bland män var motsvarande andel 23,2 procent 2017. Sverige ligger därmed över EU:s riktmärke. Inom EU som helhet uppgick den genomsnittliga andelen för kvinnor till 11,8 procent och för män till 9,9 procent.

Det sjätte riktmärket innebär att sysselsättningsgraden bland personer i åldern 20–34 år ska uppgå till minst 82 procent tre år efter att de avlagt examen på gymnasial eller eftergymnasial nivå. I Sverige uppgick den andelen 2017 till 87,8 procent bland kvinnor och till 88,9 procent bland män, vilket överträffar målet på 82 procent. På europeisk nivå har andelen sysselsatta förbättrats påtagligt sedan 2013, men fortfarande ligger EU-genomsnittet under riktmärket.

Utskottets bedömning

Utskottet konstaterar att regeringen har avstått från att redovisa sina slutsatser av de presenterade resultaten mot bakgrund av att propositionen har beslutats av en övergångsregering. Utskottet har inget ytterligare att anföra.

2 Anslag inom utgiftsområde 16

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslagen för 2019, med de anslagsvillkor som utskottet anger, inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning i enlighet med utskottets förslag. Riksdagen lämnar de bemyndiganden som regeringen begärt med undantag av bemyndigandet för anslaget 1:14 *Statligt stöd till vuxenutbildning* som bifalls delvis. Därmed bifalls delvis Moderaternas och Kristdemokraternas förslag till anslagsfördelning.

Regeringens förslag till anslagsfördelning bifalls i de delar de inte avviker från Moderaternas och Kristdemokraternas gemensamma förslag. Övriga motionsförslag avslås.

Jämför särskilt yttrande 1 (S, V, MP), 2 (SD), 3 (C) och 4 (L).

Propositionen

Budgetförslag m.m.

I budgetpropositionen anför regeringen att särskilda principer har tillämpats vid utformningen av propositionen med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering. Bakgrunden till dessa principer redogörs närmare för i finansplanen (Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 1.1).

Utgångspunkten för förslagen i budgetpropositionen har varit den budget som riksdagen har beslutat för 2018 efter förslag i budgetpropositionen för 2018. Vidare har följande generella justeringar gjorts för utgiftsområdena:

- Anslag som används för förvaltnings- och investeringsändamål har pris- och löneomräknats på sedvanligt sätt. Anslag som avser regelstyrda transfereringssystem har justerats utifrån ändrad makroekonomisk utveckling liksom ändrade volymer (t.ex. antal personer som omfattas).
- Anslag har justerats till följd av beslutade lagar och förordningar, internationella avtal, civilrättsligt bindande avtal eller EU-rättsakter.
- Anslag har justerats med anledning av att riksdagen beslutat om flyttar av ändamål och verksamheter mellan utgiftsområden.
- Anslag har justerats om det krävts för att nödvändiga samhällsfunktioner ska kunna upprätthållas.
- För att verksamheter som baseras på ett beställningsbemyndigande för kommande år ska ges förutsättningar att bedrivas i samma omfattning

2019–2021 har anslagsnivåerna för alla år justerats med hänsyn till nivån på beräknade infrianden av de ekonomiska åtagandena 2019.

De sedvanliga finansieringsprinciper som används vid beredningen av regeringens budgetförslag har i enlighet med ramverket för finanspolitiken tillämpats även när denna proposition tagits fram (skr. 2017/18:207, bet. 2017/18:FiU32, rskr. 2017/18:334).

Utöver förslag om anslag lämnar regeringen även nödvändiga förslag om beställningsbemyndiganden och andra finansiella befogenheter samt övriga förslag på finansmaktens område som kräver riksdagens ställningstagande inför det kommande budgetåret. Vid bedömningen av storleken på beställningsbemyndigandena har en prövning gjorts utifrån tidigare beslutade bemyndiganden och med hänsyn till de föreslagna anslagsnivåerna.

Endast sådana förändringar i förhållande till riksdagens ursprungliga budgetbeslut för 2018 som varit förenliga med vad som ovan angetts har föreslagits. Regeringens budgetförslag innebär i de allra flesta fall att den statliga verksamheten kan genomföras i samma omfattning som 2018. Vissa anslagsnivåer har blivit lägre än de beräkningar som regeringen tidigare redovisat för 2019, medan andra har blivit högre. Vid behov kan förslag till ändringar i budgeten lämnas under pågående budgetår.

Vilka konsekvenser för anslagsnivån som tillämpningen av principerna har fått redovisas under regeringens överväganden för respektive anslag. Tyngdpunkten i redovisningen är konsekvenserna för anslagsnivån 2019. I härledningstabellerna har det inte varit praktiskt möjligt att specificera nya beslut och överföringar på motsvarande sätt som gjordes i budgetpropositionen för 2018.

Regeringen redovisar på sedvanligt sätt beräkningar även för det andra och tredje tillkommande året efter budgetåret, dvs. för 2020 och 2021. Även dessa beräkningar baseras på de ovan angivna principerna. Regeringen har dock inte tillämpat principen om förlängning av anslagsnivån för 2018 för åren efter budgetåret när det gäller reformer för vilka ett slutdatum angetts. För 2020 har reformer som planerats upphöra helt fr.o.m. 2019 eller 2020 tagits bort från beräknade anslagsnivåer. På motsvarande sätt har reformer som planerats upphöra helt fr.o.m. 2021 tagits bort från beräknade anslagsnivåer fr.o.m. det året. De redovisade beräkningarna för 2020 och 2021 görs för att det ska vara möjligt att härleda de föreslagna preliminära utgiftsramarna för 2020 och 2021 till anslagen. Med hänsyn till att propositionen lämnas av en övergångsregering är de förutsättningar som dessa beräkningar bygger på mycket osäkra. Informationsvärdet av beräkningarna är därför begränsat.

I enlighet med kraven i budgetlagen lämnar regeringen i budgetpropositionen en resultatredovisning i förhållande till de av riksdagen beslutade målen. Mot bakgrund av de ovan angivna principerna har dock regeringen avstått från att redovisa sina slutsatser av de presenterade resultaten. Regeringen har även avstått från att redovisa den framtida politiska inriktningen för utgiftsområdet. Vad som ska gälla för 2019 framgår av

förslagen om anslag och övriga finansiella befogenheter samt av de ändamål som är kopplade till dessa.

Regeringen föreslår 104 anslag inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för 2019 om sammantaget ca 81 miljarder kronor (punkt 7 i propositionen). Förslaget finns i betänkandets bilaga 2. Utgiftsområdet omfattar därmed cirka en femtedel av antalet anslag i budgetpropositionen och motsvarar ca 8 procent av de föreslagna utgifterna för hela statsbudgeten.

Av de 104 anslagen föreslår regeringen 17 anslag för barn- och ungdomsutbildning om totalt ca 22,6 miljarder kronor, 4 anslag för vuxenutbildning om totalt drygt 4,9 miljarder kronor, 67 anslag för universitet och högskolor om sammantaget närmare 45,5 miljarder kronor, 12 anslag för forskning m.m. om totalt ca 8,2 miljarder kronor samt 4 anslag för gemensamma ändamål om sammantaget ca 147 miljoner kronor. Av dessa 104 anslag inom utgiftsområdet är 16 förvaltningsanslag, vilket motsvarar sammanlagt nästan 4,4 procent av de föreslagna medlen.

Regeringen har också lämnat förslag om 19 bemyndiganden av olika slag (punkterna 1–6 och 8 i propositionen). Regeringens förslag om beställningsbemyndiganden finns i betänkandets bilaga 3.

Resultat för utgiftsområdet

Sverige ska vara en framstående kunskaps- och forskningsnation som präglas av hög kvalitet (prop. 2011/12:1, bet. 2011/12:UbU1, rskr. 2011/12:98). I budgetpropositionens inledande avsnitt om utbildning och universitetsforskning (prop. 2018/19:1 utg.omr. 16 s. 42 f.) redovisar regeringen resultat för utgiftsområdet.

I resultatredovisningen för utgiftsområdet redogör regeringen för indikatorer som jämför Sveriges utbildning och universitetsforskning med omvärldens, såsom befolkningens utbildningsnivå i internationell jämförelse, svenska publiceringar och citeringar av forskningsartiklar och forskningssamarbeten samt överenskomna indikatorer inom EU:s strategiska ramverk för europeiskt utbildningssamarbete Utbildning 2020.

Motionerna

Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna har i sina motioner för vissa anslag föreslagit alternativ till regeringens förslag.

En sammanställning av partiernas alternativa förslag till anslag inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning finns i betänkandets bilaga 2.

Utskottets ställningstagande

Särskilda principer har tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen för 2019 med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering.

Utgångspunkten för förslagen har följaktligen varit den budget som riksdagen beslutade för 2018. Att en övergångsregering är bunden av vissa principer fråntar dock inte riksdagen vare sig rätten eller ansvaret att besluta om statens budget. Våra grundlagar är tydliga om var finansmakten vilar. Det är riksdagen som har befogenheten att besluta om skatter och statens utgifter. Utskottet konstaterar att vissa partier trots detta valt att avstå från att lägga fram egna budgetförslag till riksdagen i årets budgetprocess.

Sverige kan dock inte vänta på reformer. Vi behöver stärka svensk ekonomi, jobbskapande och grundfunktioner i samhället. Utskottet har, som framgår nedan, en annan uppfattning när det gäller anslagsramen för utgiftsområdet, politikens inriktning och anslagsfördelningen inom utgiftsområdet än den som återges i budgetpropositionen för 2019.

Utbildningen i Sverige ska hålla hög kvalitet och vara tillgänglig för alla. Föräldrarna ska veta att när barnen kommer hem från skolan har de lärt sig något nytt i en trygg miljö. Alla elever ska mötas av höga förväntningar och ges det stöd och den stimulans som krävs för att deras ansträngningar ska löna sig. Barns möjligheter ska inte begränsas av varifrån de kommer, var de bor eller vilka de är. Vi ska ge alla – inte minst de barn som fått en tuffare start i livet – en chans att lyckas. Här spelar skolan en viktig roll. En skola med höga ambitioner för alla är också förutsättningen för att Sverige ska vara framstående som kunskapsnation.

Sverige ska ha en jämlik skola som fokuserar på kunskap, prioriterar ordning och reda samt sätter den enskilda elevens resultat och ansträngningar i centrum. Skolan ska präglas av höga förväntningar och tydliga krav. Varje elev ska ges rätt förutsättningar att nå kunskapsmålen. Alla ska kunna känna sig trygga och vara en del i en gemenskap i klassrummet, på skolgården och i korridorerna. Så är det inte i dag. Det finns skolor i Sverige där färre än hälften av eleverna når gymnasiebehörighet. Dessa elever löper ökad risk att hamna i utanförskap och drabbas av sociala problem senare i livet. Sverige kan inte ha en skola som är bäst för dem som klarar sig ändå. En av de viktigaste reformerna för att motverka ett växande utanförskap är därför att höja kunskapsresultaten i den svenska skolan. Genom att stärka skolan lägger vi grunden för en hoppfull framtid för fler. Sverige behöver en utbildningskedja som håller ihop.

Riksdagen beslutade den 12 december 2018 att fastställa utgiftstak, utgiftsramar och inkomster på statens budget enligt förslag som lagts fram i en reservation från Moderaterna och Kristdemokraterna. För utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning innebär det att ramen för 2019 är fastställd till 80 846 211 000 kronor (bet. 2018/19:FiU1 res. 5, rskr. 2018/19:62).

Riksdagens beslut om utgiftsram för utgiftsområde 16 innebär att utbildningsutskottets förslag om anslag för 2019 sammantaget måste hålla sig inom den nu fastställda ramen.

Utskottet kan konstatera att förslaget i budgetpropositionen om anslagsfördelningen inom utgiftsområdet innebär att ramen överskrids med

sammanlagt 501 000 000 kronor. Det är emellertid möjligt för utskottets ledamöter att under ärendets beredning lägga fram reviderade förslag om anslag som utgår från propositionen eller motionsförslagen men sammantaget håller sig inom den beslutade ramen. Ett förslag om anslagsfördelning som utgår från vissa motioner och propositionen har lagts fram av ledamöterna från Moderaterna och Kristdemokraterna.

Som framgår av utskottets förslag till riksdagsbeslut tillstyrker utskottet delvis motionerna 2018/19:2893 yrkandena 1, 9, 39 och 40, 2018/19:2915 yrkande 12, 2018/19:2937 yrkandena 1, 3, 4, 6–14, 16 och 19–21, 2018/19:2992 yrkande 13 och 2018/19:2997 yrkande 25. Samtliga dessa motioner är från Moderaterna och Kristdemokraterna. Utskottet avstyrker övriga motioner som rör anslagen. Utskottet tillstyrker delvis propositionens punkt 7 som rör anslagen i propositionen och tillstyrker punkterna 1–6 som rör bemyndiganden i propositionen. Utskottet tillstyrker delvis punkten 8 som bl.a. rör bemyndigandet för anslaget 1:14 *Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning*. Utskottet föreslår även inom anslagsbeslutet två tillkännagivanden om att regeringen dels bör tillsätta en utredning för att undersöka hur en obligatorisk förskola med språkutveckling kan införas, dels bör bereda möjligheten att införa en tioårig grundskola och återkomma till riksdagen med ett lagförslag. Utskottet tillstyrker därmed delvis två motionsyrkanden, se vidare nedan under anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet*.

Det ovanstående innebär att regeringens förslag tillstyrks i de delar som inte mött invändningar i de motioner som delvis tillstyrks av utskottet.

Utskottets förslag till anslag för budgetåret 2019 inom utgiftsområde 16 återfinns i betänkandets bilaga 4, och i bilaga 5 finns utskottets förslag till beställningsbemyndigande.

Nedan redogörs närmare för innehållet i propositionen och motionerna samt för utskottets ändringar i förhållande till regeringens förslag och för anslagsvillkor i avsnitten 3 Barn- och ungdomsutbildning, 4 Vuxenutbildning, 5 Universitet och högskolor, 6 Forskning och 7 Gemensamma ändamål.

3 Barn- och ungdomsutbildning

Inledning

Regeringen anför i propositionen att särskilda principer har tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering. Utgångspunkten för förslagen i budgetpropositionen har varit den budget som riksdagen har beslutat för 2018 efter förslag i budgetpropositionen för 2018. Vidare har följande generella justeringar gjorts för utgiftsområdena:

- Anslag som används för förvaltnings- och investeringsändamål har pris- och löneomräknats på sedvanligt sätt. Anslag som avser regelstyrda

- transfereringssystem har justerats utifrån ändrad makroekonomisk utveckling liksom ändrade volymer (t.ex. antal personer som omfattas).
- Anslag har justerats till följd av beslutade lagar och förordningar, internationella avtal, civilrättsligt bindande avtal eller EU-rättsakter.
  - Anslag har justerats med anledning av att riksdagen beslutat om flyttar av ändamål och verksamheter mellan utgiftsområden.
  - Anslag har justerats om det krävts för att nödvändiga samhällsfunktioner ska kunna upprätthållas.
  - För att verksamheter som baseras på ett beställningsbemyndigande för kommande år ska ges förutsättningar att bedrivas i samma omfattning 2019–2021 har anslagsnivåerna för alla år justerats med hänsyn till nivån på beräknade infrianden av de ekonomiska åtagandena 2019.

Anslag och bemyndiganden

1:1 Statens skolverk

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 1 153 663 000 kronor till anslaget 1:1 *Statens skolverk* för 2019.

För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 1 130 377 000 kronor respektive 1 103 322 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för Statens skolverks förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla även för 2019 med vissa justeringar.

Kompetensutvecklingsinsatser i programmering

Efter förslag i budgetpropositionen för 2018 avsattes 10 000 000 kronor för bidrag för lärare som deltar i fortbildning avseende programmering under anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* (prop. 2017/18:1 utg.omr. 16 avsnitt 10.1.5, bet. 2017/18:UbU1, rskr. 2017/18:125). För att bättre möta lärares behov av kompetensutveckling, och för att förstärka kompetensutvecklingsinsatser i programmering som finansierades från anslaget 1:1 *Statens skolverk*, bedömde regeringen i propositionen Vårändringsbudget för 2018 att dessa medel borde föras över till det anslaget (prop. 2017/18:99, bet. 2017/18:FiU21, rskr. 2017/18:435). För en fortsatt korrigerings av medlens anvisning med hänsyn till den pågående

verksamheten överförs 10 000 000 kronor från anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* årligen fr.o.m. 2019.

Ungdomar ska påbörja och fullfölja en gymnasieutbildning

Riksdagen har beslutat om förändringar i skollagen som syftar till att alla ungdomar ska påbörja och fullfölja en gymnasieutbildning (prop. 2017/18:183, bet. 2017/18:UbU23, rskr. 2017/18:309). Anslaget minskas därför med 4 000 000 kronor 2019, 6 000 000 kronor 2020 och 12 000 000 kronor fr.o.m. 2021 jämfört med 2018 års nivå.

1:2 Statens skolinspektion

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 414 028 000 kronor till anslaget 1:2 *Statens skolinspektion* för 2019.

För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 418 190 000 kronor respektive 422 982 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för Statens skolinspektions förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för verksamhetsutgifter för Barn- och elevombudet samt Skolväsendets överklagandenämnd.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla även för 2019 med vissa justeringar.

Ändring i lagen (2007:606) om utredningar för att förebygga vissa skador och dödsfall börjar gälla den 1 januari 2019 (prop. 2017/18:215, bet. 2017/18:SoU36, rskr. 2017/18:416). Skolinspektionen får utökade arbetsuppgifter med anledning av ändringarna i lagen. Anslaget ökas därför med 1 500 000 kronor 2019 och beräknas öka med motsvarande belopp därefter följande år.

Riksdagen har beslutat om ändringar i bl.a. skollagen i enlighet med propositionen *Ökade tillståndskrav och särskilda regler för upphandling inom välfärden* (prop. 2017/18:158, bet. 2017/18:FiU43, rskr. 2017/18:356). Ändringarna till följd av propositionen träder i kraft den 1 januari 2019 och innebär utökade arbetsuppgifter för Skolinspektionen. Anslaget ökas därför med 3 000 000 kronor 2019 och beräknas öka med 1 600 000 kronor 2020 och motsvarande belopp därefter följande år jämfört med 2018 års nivå.

1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 733 350 000 kronor till anslaget 1:3 *Specialpedagogiska skolmyndigheten* för 2019.

För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 745 279 000 kronor respektive 752 325 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för Specialpedagogiska skolmyndighetens förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för myndighetens verksamhet, produktionsstöd för läromedelsframställning och visst internationellt samarbete.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla även för 2019 med vissa justeringar.

1:4 Sameskolstyrelsen

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 49 569 000 kronor till anslaget 1:4 *Sameskolstyrelsen* för 2019.

För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 36 412 000 kronor respektive 36 693 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för Sameskolstyrelsens förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för Sameskolstyrelsens verksamhet.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla även för 2019 med vissa justeringar.

Sameskolstyrelsen ska i enlighet med förordningen (2011:131) med instruktion för Sameskolstyrelsen genom sin verksamhet främja att alla barn till samer får tillgång till en likvärdig utbildning enligt skollagen med samiska undervisningsinslag av god kvalitet i en trygg miljö. Under ett antal år har Sameskolstyrelsen uppvisat underskott i verksamheten och varit beroende av tillfälliga tillskott. Med oförändrad anslagsnivå kan nödvändig verksamhet inte upprätthållas. Anslaget ökas därför med 9 000 000 kronor 2019.

1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 3 755 311 000 kronor till anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* för 2019.

För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 2 910 193 000 kronor respektive 2 469 193 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för att främja utveckling av skolväsendet, vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet samt för insatser som syftar till att minska skolsegregation. Anslaget får även användas för utgifter för svenskt deltagande i internationella studier och tävlingar på utbildningsområdet. Anslaget får vidare användas för utgifter för administration av uppdrag, uppföljning och utvärdering av uppdrag och satsningar, utredningar samt statsbidrag och stipendier.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla även för 2019 med vissa justeringar.

Befattningsutbildning för rektorer för förskoleenheter

Riksdagen har i enlighet med propositionen Fler nyanlända ska uppnå behörighet till gymnasieskolan och kvaliteten i förskola och fritidshem ska stärkas (prop. 2017/18:194, bet. 2017/18:UbU31, rskr. 2017/18:430) beslutat att den som leder och samordnar det pedagogiska arbetet vid en förskoleenhet ska benämnas rektor i stället för förskolechef samt att rektorer för förskoleenheter ska omfattas av krav på att gå en obligatorisk befattningsutbildning. För att befattningsutbildningen för rektorer ska kunna omfatta även rektorer för förskoleenheter ökas anslaget med 4 000 000 kronor 2019 och beräknas öka med 8 000 000 kronor årligen fr.o.m. 2020. Anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* minskas med motsvarande belopp.

En garanti för tidiga stödinsatser

Riksdagen har beslutat om ändringar i skollagen som innebär att en garanti för tidiga stödinsatser införs (prop. 2017/18:195, bet. 2017/18:UbU10, rskr. 2017/18:333). Lagändringarna träder i kraft den 1 juli 2019. För att kompensera kommunsektorn för ökade utgifter med anledning av garantin för tidiga stödinsatser minskas anslaget med 41 000 000 kronor fr.o.m. 2019. Anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* inom utgiftsområde 25 ökas med motsvarande belopp.

Ett utökat åtagande vid införande av prao i specialskolan

Riksdagen har beslutat om ändringar i skollagen som innebär att huvudmännen ska ansvara för att anordna prao (prop. 2017/18:24, bet. 2017/18:UbU9, rskr. 2017/18:155). Lagändringarna trädde i kraft den 1 juli 2018. För att finansiera ersättning till kommunsektorn för ett utökat åtagande vid ett införande av prao för elever fr.o.m. årskurs 8 i grundskolan och årskurs 9 i specialskolan minskas anslaget med 22 500 000 kronor 2019 jämfört med 2018 års nivå och beräknas därefter minska med 30 000 000 kronor. Anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* inom utgiftsområde 25 ökas med motsvarande belopp.

Betygssättning i moderna språk

Riksdagen har beslutat om ändringar i skollagen om betygssättning i moderna språk (prop. 2016/17:143, bet. 2016/17:UbU23, rskr. 2016/17:339). Lagändringarna trädde i kraft den 1 juli 2018. För att finansiera ersättning till kommunsektorn för ett utökat åtagande för betygssättning i moderna språk minskas anslaget med 8 000 000 kronor fr.o.m. 2019. Anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* inom utgiftsområde 25 ökas med motsvarande belopp.

Kompetensutvecklingsinsatser i programmering

I enlighet med riksdagens beslut om propositionen Vårändringsbudget för 2018 (prop. 2017/18:99, bet. 2017/18:FiU21, rskr. 2017/18:435) överfördes medel till anslaget 1:1 *Statens skolverk* för att bättre möta lärares behov av kompetensutveckling och för att förstärka kompetensutvecklingsinsatser i programmering som finansierades från anslaget 1:1 *Statens skolverk*. För en fortsatt korrigerig av medlens anvisning med hänsyn till den pågående verksamheten, överförs 10 000 000 kronor till anslaget 1:1 *Statens skolverk* årligen fr.o.m. 2019.

Medlen som rör statsbidraget för lovskola

I budgetpropositionen för 2018 avsattes 35 000 000 kronor 2018 och fr.o.m. 2019 beräknades 70 000 000 kronor under anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner (prop. 2017/18:1 utg.omr. 25, bet. 2017/18:FiU3, rskr. 2017/18:118). Medlen syftade till att utgöra ersättning till kommunsektorn för utökade kostnader med anledning av genomförandet av förslag från Utredningen om elever som kommer till Sverige under grundskolans senare årskurser (SOU 2017:54) samt fortsatt statsbidrag för lovskola för elever i årskurs 8 och 9. Den del av medlen som rör statsbidraget för lovskola borde dock för att kunna användas ha anvisats utgiftsområde 16, anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet*. För att korrigera denna felbudgetering krävs en överföring av medel. Regeringen beräknar därför att anslaget behöver ökas med 47 000 000 kronor fr.o.m. 2019. Anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* inom utgiftsområde 25 minskas med motsvarande belopp.

En försöksverksamhet med branschskolor

Riksdagen har beslutat om en försöksverksamhet med branschskolor för att bl.a. öka attraktiviteten och förbättra tillgången till yrkesutbildning inom små yrkesområden (prop. 2016/17:161, bet. 2016/17:UbU21, rskr. 2016/17:319). För att genomföra försöksverksamheten ökas anslaget med 22 000 000 kronor 2019 jämfört med 2018 års nivå. För 2020 och 2021 beräknas anslaget öka med 32 000 000 kronor per år, ökas med 21 000 000 kronor 2022 och minskas med 11 000 000 kronor 2024 jämfört med 2018 års nivå. För att kompensera kommunsektorn för ökade kostnader i samband med inackordering vid branschskolor minskas samtidigt anslaget med 2 000 000 kronor 2019 jämfört med 2018. Anslaget beräknas minska med 2 000 000 kronor 2020–2022 och beräknas öka med 1 000 000 kronor 2024 jämfört med 2018 års nivå. Anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* inom utgiftsområde 25 ändras på motsvarande sätt.

Jämlikhetspengen m.m.

I förhållande till beräknad anslagsnivå för 2019 i budgetpropositionen för 2018 innebär tillämpningen av principerna att tidigare beräknat tillskott för vissa insatser inte genomförs eller att tidigare beräknad minskning inte genomförs utan att medel tillförs även 2019. Större satsningar som berörs av detta är jämlikhetspengen för vilken anslaget tillförs 500 000 000 kronor 2019, försöksverksamhet med ökad undervisningstid i svenska eller svenska som andraspråk för vilken anslaget tillförs 80 000 000 kronor 2019 samt fortbildning av lärare i specialpedagogik för vilken anslaget tillförs 70 000 000 kronor 2019.

Den tidigare beräknade ökningen av anslaget med anledning av att anslaget fr.o.m. 2017 beräknas med ett bestämt nominellt belopp och inte längre pris- och löneomräknas kvarstår i enlighet med tidigare beräkningar.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 008 068 000 kronor 2020–2025.

Regeringen anger som skäl för sitt förslag att Skolverket inom sin verksamhet behöver kunna sluta fleråriga ekonomiska avtal. Vidare behöver myndigheten kunna lämna förhandsbesked till skolhuvudmän om statsbidrag.

1:6 Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan**Propositionen**

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 304 820 000 kronor till anslaget 1:6 *Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan* för 2019.

För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 323 559 000 kronor respektive 330 587 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för särskilda insatser inom skolområdet för elever med funktionsnedsättning som är mottagna vid någon av de riksrekryterande utbildningarna i Göteborgs kommun, Kristianstads kommun, Linköpings kommun, Stockholms kommun och Örebro kommun.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla även för 2019 med vissa justeringar.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 1:6 *Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 35 000 000 kronor 2020.

Regeringen anger som skäl för sitt förslag att Specialpedagogiska skolmyndigheten beslutar om bidrag för omvårdnad och habilitering för elever som deltar i Rh-anpassad gymnasieutbildning. Bidraget beviljas per läsår.

1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 4 436 000 000 kronor till anslaget 1:7 *Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.* för 2019.

För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 3 936 000 000 kronor respektive 3 936 000 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskolan, fritidshemmet och pedagogisk omsorg. Anslaget får vidare användas för utgifter för statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa för kvalitetssäkrande åtgärder inom förskolan, fritidshemmet och pedagogisk omsorg. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag för att stimulera omsorg under kvällar, nätter och helger. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag för att stimulera minskade barngrupper och ökad personalitet i förskolan. Anslaget får även användas för utgifter

för statsbidrag för ökad personaltäthet och kvalitetsförbättringar på fritidshemmet samt för utgifter för att stimulera kvalitetsförbättringar vad gäller fritidshemmet.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla för anslaget även 2019.

I förhållande till beräknad anslagsnivå för 2019 i budgetpropositionen för 2018 innebär detta att den tidigare beräknade minskningen av anslaget med 241 miljoner kronor till följd av indexeringen av maxtaxan inte genomförs utan medel tillförs även 2019 och framåt.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 1:7 *Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 414 000 000 kronor 2020.

Regeringen anger som skäl för sitt förslag att Skolverket behöver lämna förhandsbesked till skolhuvudmän om statsbidraget för mindre barngrupper i förskolan, eftersom statsbidraget söks läsårsvis.

1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 188 220 000 kronor till anslaget 1:8 *Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.* för 2019.

För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 188 220 000 kronor respektive 188 220 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för

- ersättning vid personskada till elev i viss gymnasieskolutbildning
- statsbidrag för avgifter till International Baccalaureate Office och för viss International Baccalaureate-utbildning
- statsbidrag och särskilt stöd för utbildningsverksamhet med särskild inriktning
- statsbidrag för riksrekryterande gymnasiala utbildningar och riksinternatskolor
- ersättning till skolhuvudmän för kostnader för nordiska elever
- statsbidrag för utlandssvenska elever samt barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige eller som vistas i landet utan tillstånd.

Anslaget får även användas för utgifter för arbete med administration och uppföljning av statsbidrag.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla för anslaget även 2019 med vissa justeringar.

Riksdagen har beslutat om ändringar i skollagen i enlighet med propositionen Vissa frågor om utlandssvenska elevers utbildning i Sverige (prop. 2014/15:39, bet. 2014/15:UbU5, rskr. 2014/15:109). Ändringarna gäller riksinternatskolor och innebär besparingar på anslaget. Anslaget minskas därför med 2 000 000 kronor per år fr.o.m. 2019 jämfört med 2018 års nivå.

1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 105 257 000 kronor till anslaget 1:9 *Bidrag till svensk undervisning i utlandet* för 2019.

För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 107 168 000 kronor respektive 108 989 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för utbildning av utlandssvenska barn och ungdomar. Anslaget får även användas för utgifter inom ramen för Statens skolverks utvecklingsinsatser för svensk undervisning i utlandet och för stöd för undervisning i svenska vid utländska skolor. Anslaget får vidare användas för utgifter för anställda vid Europaskolorna.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla även för 2019 med vissa justeringar.

1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 316 526 000 kronor till anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* för 2019.

För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 279 026 000 kronor respektive 279 026 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för fortbildning av lärare, förskollärare, rektorer, förskolechefer och viss annan personal.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla även för 2019 med vissa justeringar.

Principerna innebär att anslaget minskas med 7 500 000 kronor 2019 och beräknas därefter minskas med 15 000 000 kronor årligen fr.o.m. 2020 för att finansiera en förstärkning av befattningsutbildningen för rektorer till att även omfatta rektorer för förskoleenheter. Anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* ökas med 4 000 000 kronor 2019 och beräknas därefter ökas med 8 000 000 kronor årligen fr.o.m. 2020. Anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* inom utgiftsområde 25 ökas med 3 500 000 kronor 2019 och beräknas därefter öka med 7 000 000 kronor årligen fr.o.m. 2020. Minskningen bedöms inte påverka den verksamhet som finansieras under anslaget i någon större utsträckning.

I enlighet med tidigare beräkningar ökas anslaget med 15 000 000 kronor fr.o.m. 2019 för att korrigera en tidigare felbudgetering.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 215 000 000 kronor 2020–2022.

Regeringen anger som skäl för sitt förslag att Skolverket behöver ingå fleråriga avtal med lärosäten om uppdragsutbildning och lämna förhandsbesked till skolhuvudmän om statsbidrag.

1:15 Upprustning av skollokaler och utemiljöer**Propositionen**

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 680 000 000 kronor till anslaget 1:15 *Upprustning av skollokaler och utemiljöer* för 2019.

Ändamål

Anslaget får användas för statsbidrag för renovering av skollokaler och för upprustning av utemiljöer för förskolor, skolor och fritidshem. Anslaget får även användas för Boverkets administration av statsbidraget för renovering av skollokaler och för upprustning av utemiljöer för förskolor, skolor och fritidshem.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla för anslaget även 2019.

I förhållande till beräknad anslagsnivå för 2019 i budgetpropositionen för 2018 innebär detta att den tidigare beräknade minskningen av anslaget med 680 miljoner kronor uteblir och att satsningen på upprustning av skollokaler och utemiljöer i stället upphör fr.o.m. 2020.

1:16 Fler anställda i lågstadiet

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 2 300 000 000 kronor till anslaget 1:16 *Fler anställda i lågstadiet* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 1 971 000 000 kronor respektive 1 971 000 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för att öka antalet anställda i förskoleklassen och lågstadiet.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla för anslaget även 2019.

I förhållande till beräknad anslagsnivå för 2019 i budgetpropositionen för 2018 innebär detta att den tidigare beräknade minskningen av anslaget med 329 miljoner kronor uteblir. Regeringen föreslår därför att 2 300 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:16 *Fler anställda i lågstadiet* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 1 971 000 000 kronor årligen.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 1:16 *Fler anställda i lågstadiet* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 985 500 000 kronor 2020.

Regeringen anger som skäl för sitt förslag att Skolverket behöver kunna sluta ekonomiska avtal inom ramen för arbetet med satsningen på fler anställda i lågstadiet. Vidare kan Skolverket i vissa fall behöva lämna förhandsbesked till skolhuvudmän om statsbidrag.

1:17 Skolforskningsinstitutet

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 24 008 000 kronor till anslaget 1:17 *Skolforskningsinstitutet* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 24 356 000 kronor respektive 24 672 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för Skolforskningsinstitutets förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla för anslaget även 2019 med vissa justeringar.

1:18 Praktiknära skolforskning

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 18 543 000 kronor till anslaget 1:18 *Praktiknära skolforskning* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 18 543 000 kronor respektive 18 543 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas till finansieringsbidrag inom den praktiknära skolforskningen. Anslaget disponeras och fördelas av Skolforskningsinstitutet.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla för förslaget även 2019.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 1:18 *Praktiknära skolforskning* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 36 500 000 kronor 2020–2022.

Regeringen anger som skäl för sitt förslag att för att kunna utlysa och fördela medel för praktiknära forskning behövs ett bemyndigande om att ingå ekonomiska åtaganden.

1:19 Bidrag till lärarlöner

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 4 457 100 000 kronor till anslaget 1:19 *Bidrag till lärarlöner* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 4 442 000 000 kronor respektive 4 442 000 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till höjda löner för lärare, förskollärare och fritidspedagoger i fritidshem samt utbildade fritidspedagoger eller motsvarande i förskolan, förskoleklass, grundskolan och motsvarande skolformer samt i gymnasie- och gymnasiesärskolan. Anslaget får även användas för karriärstegsreformen och för särskild kompletterande pedagogisk utbildning för personer med examen på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla för förslaget även 2019.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 1:19 *Bidrag till lärarlöner* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 221 000 000 kronor 2020.

Regeringen anger som skäl för sitt förslag att Skolverket behöver kunna lämna förhandsbesked till skolhuvudmän om statsbidrag.

1:20 Särskilda insatser inom skolområdet

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 163 418 000 kronor till anslaget 1:20 *Särskilda insatser inom skolområdet* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 163 418 000 kronor respektive 163 418 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för insatser för elever med funktionsnedsättning eller med andra särskilda behov.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla för förslaget även 2019.

1:21 Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 3 500 000 000 kronor till anslaget 1:21 *Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 3 500 000 000 kronor respektive 3 500 000 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter som syftar till att stärka likvärdigheten och kunskapsutvecklingen i förskoleklassen och grundskolan.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla för förslaget även 2019 med vissa justeringar.

Skolverket har för 2019 beslutat om bidragsramar för de huvudmän som ansökt om statsbidrag enligt förordningen (2018:49) om statsbidrag för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling. Besluten uppgår till sammantaget 3,5 miljarder kronor och har fattats med stöd i riksdagens beslut om bemyndigande för anslaget (prop. 2017/18:99, bet. 2017/18:FiU21, rskr. 2017/18:435). För att kunna infria de ingångna ekonomiska åtagandena innebär det att anslagsnivån för 2019 ökas med 2,5 miljarder kronor i förhållande till anvisade medel för 2018. För att verksamhet som baseras på beställningsbemyndiganden för kommande år ska ges förutsättningar att bedrivas i samma omfattning 2019–2021 har anslagsnivåerna för 2020 och 2021 justerats med hänsyn till den beräknade nivån på infrianden av de ekonomiska åtagandena 2019.

I förhållande till beräknad anslagsnivå i budgetpropositionen för 2018 innebär tillämpningen av principerna att anslagsnivån sänks med 2,5 miljarder kronor fr.o.m. 2020.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 1:21 *Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling* ingå

åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 500 000 000 kronor 2020.

Regeringen anger som skäl för sitt förslag att bidraget lämnas för ett kalenderår i sänder och bidragsramarna kommer att variera i storlek för huvudmännen med hänsyn till förändringar i elevantal och elevernas socioekonomiska bakgrund. Bidraget är villkorat till att huvudmän förbinder sig till att inte sänka de egna kostnaderna för undervisning och elevhälsa. Huvudmännen behöver därför information om bidragsramarnas storlek inför sin egen budgetprocess, vilket innebär att beslut om bidragsram behöver fattas året innan bidragsåret.

Motionerna

Moderaterna

I kommittémotion 2018/19:2937 av Erik Bengtzboe m.fl. (M) yrkande 1 i denna del föreslår motionärerna i förhållande till regeringens förslag en minskning på anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* med 421 000 000 kronor, anslaget 1:7 *Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.* med 241 000 000 kronor, anslaget 1:15 *Upprustning av skollokaler och utemiljöer* med 680 000 000 kronor och anslaget 1:16 *Fler anställda i lågstadiet* med 329 000 000 kronor. Motionärerna föreslår i förhållande till regeringens förslag en ökning på anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* med 170 000 000 kronor och anslaget 1:19 *Bidrag till lärarlöner* med 212 000 000 kronor 2019.

Föreslagna förändringar på anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* redovisas i det följande. I yrkande 2 föreslås en förändring av ändamålet så att anslaget även bör få användas till att anställa lärarassistenter i skolor som ligger i utsatta områden. I yrkande 3 anger motionärerna att omDispositioner i anslaget ska göras med 46 000 000 kronor 2019, 123 000 000 kronor 2020 och 123 000 000 kronor 2021 samt att omprioriteringar i anslaget ska göras med 150 000 000 kronor 2019. Vidare anges att anslaget ska minskas med 500 000 000 kronor 2019, vilket innebär att tillskottet till jämlikhetspengen inte skjuts till i enlighet med regeringens tidigare besked. Samtliga föreslagna förändringar i yrkande 3 beror enligt motionärerna på justering för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019.

I yrkande 15 begärs att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett lagförslag som gör en språkförskola obligatorisk för nyanlända barn från tre års ålder.

I yrkande 16 anger motionärerna att en satsning på 125 000 000 kronor 2019 och 250 000 000 kronor 2020 respektive 2021 på anslaget avser dels medel som huvudmän kan söka för att påbörja införandet av en språkförskola

av nyanlända barn från tre års ålder, dels medel för inrättande av en obligatorisk språkförskola för dessa barn, när sådan lagstiftning har införts.

Föreslagna förändringar på anslaget 1:7 *Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.* innebär följande. I yrkande 4 anges att anslaget föreslås minskas med 241 000 000 kronor årligen 2019, 2020 och 2021 för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019.

I yrkande 18 anges att en satsning på anslaget görs med 150 000 000 kronor årligen från 2019 för att fler lärarassistenter ska kunna anställas i skolor som ligger i landets mest utsatta områden där behovet av administrativ avlastning av lärarna kan vara särskilt stort.

Föreslagna förändringar på anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* innebär följande. I yrkande 5 anför motionärerna att de vill införa en tioårig grundskola med skolstart i årskurs 1 vid sex års ålder. Den föreslagna ökningen omfattar tillfälligt ökade kostnader för införande av tioårig grundskola i form av fortbildningsinsatser för de förskollärare som i dag arbetar i förskoleklass och som vill undervisa i den nya årskurs 1. Anslaget föreslås öka med 170 000 000 kronor årligen för detta ändamål.

Föreslagna förändringar på anslaget 1:15 *Upprustning av skollokaler och utemiljöer* innebär följande. I yrkande 8 anges att anslaget bör minskas för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019.

Föreslagna förändringar på anslaget 1:16 *Fler anställda i lågstadiet* innebär följande. I yrkande 9 anges att anslaget bör minskas för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019, vilket innebär att regeringens planerade minskning av anslaget genomförs.

Föreslagna förändringar på anslaget 1:19 *Bidrag till lärarlöner* innebär följande. I yrkande 10 anges att anslaget bör öka med 212 000 000 kronor 2019, 352 000 000 kronor 2020 och 540 000 000 kronor 2021. Motionärerna vill att den tidigare införda höjningen av lärarlönerna till vilken det avsatts 3 000 000 000 kronor ska kvarstå. I yrkande 19 anges att motionärerna vill bygga ut karriärtjänstsystemet med fler förstelärare, och i yrkande 20 framförs att utbyggnaden ska göras i utanförskapsområden. Förstelärare i utanförskapsområden ska ha ett lönetillägg på 10 000 kronor.

Sverigedemokraterna

I kommittémotion 2018/19:2365 av Patrick Reslow m.fl. (SD) i denna del föreslår motionärerna i förhållande till regeringens förslag en ökning av anslagsnivåerna på anslagen 1:1 *Statens skolverk* med 25 000 000 kronor, 1:2 *Statens skolinspektion* med 200 000 000 kronor och 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* med 250 000 000 kronor.

Motionärerna föreslår en minskning av anslagsnivåerna i förhållande till regeringens förslag för anslagen 1:4 *Sameskolstyrelsen* med 9 000 000 kronor, 1:19 *Bidrag till lärarlöner* med 2 457 000 000 kronor och 1:21 *Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling* med 1 500 000 000 kronor.

Därutöver föreslår motionärerna att 16 nya anslag införs och att medel tillförs dessa enligt följande. Anslaget 99:1 *Matreform förskola* 100 000 000 kronor, anslaget 99:2 *Stöd till glesbygdsskolor* 300 000 000 kronor, anslaget 99:3 *Slopat karensavdrag förskola* 300 000 000 kronor, anslaget 99:4 *Matreform grundskola och fritids* 200 000 000 kronor, anslaget 99:5 *Nationell databank SYV grundskola* 25 000 000 kronor, anslaget 99:6 *SYV grundskolan* 50 000 000 kronor, anslaget 99:7 *Slopat karensavdrag grundskola och fritids* 200 000 000 kronor, anslaget 99:8 *Jourklass/skola* 100 000 000 kronor, anslaget 99:9 *Förberedelseskola* 50 000 000 kronor, anslaget 99:10 *Samverkanssatsningar* 250 000 000 kronor, anslaget 99:11 *Pliktskola grundskolan* 100 000 000 kronor, anslaget 99:12 *Extern rättning nationella prov grundskolan* 100 000 000 kronor, anslaget 99:13 *Ökad persontäthet fritidshem* 400 000 000 kronor, anslaget 99:14 *Stödpersonal* 1 000 000 000 kronor, anslaget 99:15 *SYV Gymnasiet* 50 000 000 kronor och anslaget 99:16 *Teknikbrygga* 340 000 000 kronor.

Motionärernas anslagsförslag innebär bl.a. satsningar enligt nedan. En kostreform i förskola, grundskola och fritidshem införs och mottagningskök omvandlas till tillagningskök och lokalproducerade livsmedel av hög kvalitet ska användas. Ett slopat karensavdrag för personal i förskola, grundskola och fritidshem ska bl.a. minska smittspridning. Skolinspektionen ska skärpa sin tillsyn betydligt. Fler specialpedagoger och stödjande personal behöver tillföras för att stötta elever med särskilda behov. Statushöjande förslag görs för lärarkåren, bl.a. i form av en karriärstege. En satsning görs på stöd till glesbygdsskolor. Ökade satsningar görs på studie- och yrkesvägledning (SYV). En satsning på jourklasser görs för elever som har svårt att fungera i en normal skolsituation. En satsning görs på obligatorisk förberedelseskola för nyanlända barn och ungdomar för bl.a. undervisning i svenska. Skolor ska kunna ansöka om medel för särskilda samverkansprojekt med näringsliv och föreningar. Elever som utreds för grova våldsbrott eller sexualbrott ska avskiljas från sin vanliga klass och gå i en s.k. pliktskola. Nationella prov ska rättas externt. Alla personalkategorier i skolan behöver stärkas. Andra personalkategorier än lärare bör ansvara för de uppgifter som ligger utanför lärares undervisningsuppdrag. Vistelsemiljö och arbetsmiljö för barn och personal i fritidshemmet är viktiga och persontätheten behöver ökas. En s.k. teknikbrygga med praktik bör införas på gymnasiets yrkesprogram, i syfte att stärka en elevs möjligheter att bli anställd.

Motionärernas anslagsförslag innebär även minskningar på ett antal områden. Sameskolans underskott behöver åtgärdas på ett annat sätt än genom att tillföras nya medel. När det gäller regeringens satsning för att stärka likvärdigheten och kunskapsutvecklingen är denna för ospecifik, enligt motionärerna.

Centerpartiet

I kommittémotion 2018/19:2635 av Fredrik Christensson m.fl. (C) i denna del föreslår motionärerna i förhållande till regeringens förslag en minskning på anslaget 1:15 *Upprustning av skollokaler och utemiljöer* med 680 000 000 kronor.

Kristdemokraterna

I kommittémotion 2018/19:2893 av Jimmy Loord m.fl. (KD) yrkande 1 i denna del föreslår motionärerna i förhållande till regeringens förslag en ökning av anslagsnivån på anslaget 1:19 *Bidrag till lärarlöner* med 312 000 000 kronor och minskningar av anslagsnivåerna på anslagen 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* med 1 441 000 000 kronor, 1:7 *Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.* med 941 000 000 kronor, 1:15 *Upprustning av skollokaler och utemiljöer* med 680 000 000 kronor och 1:16 *Fler anställda i lågstadiet* med 329 000 000 kronor.

Därutöver föreslår motionärerna att sju nya anslag införs. Motionärerna förordar att anslaget 99:22 *Antimobbningsprogram* tillförs 95 000 000 kronor, anslaget 99:23 *Utbildningsdag för föräldrar* 40 000 000 kronor, anslaget 99:24 *KD skolpolitik* 1 070 000 000 kronor, anslaget 99:25 *Sociala utfallskontrakt* 337 000 000 kronor, anslaget 99:26 *Motverka övergrepp i föreningar* 70 000 000 kronor, anslaget 99:30 *Mer friskvård på fritids* 100 000 000 kronor och anslaget 99:31 *Barnomsorgspeng (inkl. statlig ålderspensionsavgift)* 1 300 000 000 kronor.

I yrkande 3 föreslår motionärerna att alla skolhuvudmän ska ha evidensbaserade antimobbningsprogram. Att barn mår bra och känner sig trygga i skolan är avgörande för hur de lyckas i sitt lärande och sin utveckling. Därför krävs att skolor använder sig av metoder för att hantera mobbning som är baserade på vetenskap och beprövad erfarenhet. I yrkande 4 föreslås att Skolverket får i uppdrag att göra en uppföljning av den utvärdering av metoder mot mobbning som gjordes 2011. En rekommendation om vilka program som kan användas bör tas fram till skolhuvudmännen. För antimobbningsprogrammen avsätts 95 000 000 kronor årligen 2019–2021.

Vidare föreslås i yrkande 6 ett specialläraryft för lärare som vill utbilda sig till speciallärare. Motionärerna anslår 230 000 000 kronor per år utöver regeringens förslag för denna kompetensutveckling 2019–2021.

I yrkande 9 framhålls behovet av fler karriärlärartjänster, särskilt i utanförskapsområden. De förstelärare som väljer att arbeta i utanförskapsområden ska få ett lönepåslag på 10 000 kronor. Karriärstegsreformen bör därför förstärkas, menar motionärerna, med ett tillskott på 312 000 000 kronor för 2019, 552 000 000 kronor 2020 och 940 000 000 kronor 2021.

I yrkande 19 anför motionärerna att det kommer att behövas fler insatser för att värna en god utveckling av läsförståelsen hos elever i den svenska

skolan. Motionärerna vill bl.a. se över vad lärarna faktiskt lägger sin arbetstid på och att undervisningstiden i ämnet svenska med fokus på läsning utökas. Motionärerna anslår 1 070 000 000 kronor 2019, 770 000 000 kronor 2020 och 270 000 000 kronor 2021 för detta ändamål.

Vidare anförs i yrkande 20 att en kompetenssatsning för svensklärare inom svenska som andraspråk bör genomföras för att stödja språkutvecklingen och möjligheterna att nå kunskapsmålen hos nyanlända och andra elever med svenska som andraspråk. För reformen avsätts 200 000 000 kronor årligen 2019–2021.

I yrkande 22 föreslås en satsning på särskilda utbildningsträffar för föräldrar, där skolhuvudmännen ska erbjuda konkreta verktyg för föräldrar som vill stötta sina barn. Målet med förslaget är att involvera alla föräldrar i sina barns skolgång, inte bara de resursstarka föräldrarna. Extra medel ska gå till skolor med en stor andel elever som kommer från hushåll med låg utbildning och elever som har utländsk bakgrund. För denna reform anslås 40 000 000 kronor per år 2019–2021.

I yrkande 39 anför motionärerna att förskolans småbarnsgrupper i dag är alltför stora och att statsbidraget för att minska barngruppernas storlek i förskolan bör höjas och tillskjuter därför 500 000 000 kronor per år utöver de 830 000 000 kronor som statsbidraget utgörs av. Motionärerna anför vidare att det bör vara ett ytterligare mål att de som söker bidraget ska sträva efter Skolverkets riktmärke om lämplig storlek för barngrupperna.

Motionärerna föreslår också enligt yrkande 41 en ny lag om att barn som är tre år eller yngre inte ska behöva tillhöra barngrupper i förskolan som är större än tolv barn. För att finansiera denna reform föreslår motionärerna en finansieringsmodell som bl.a. innebär höjd maxtaxa och att 2 050 000 000 kronor 2019, 2 100 000 000 kronor 2020 och 2 150 000 000 kronor 2021 anslås på anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* inom utgiftsområde 25. Motsvarande två förslag återfinns i partimotion 2018/19:2997 av Ebba Busch Thor m.fl. (KD) yrkande 25 respektive 26.

I yrkande 40 anför motionärerna att en effekt av prolongeringen i nu aktuell budgetproposition är att indexeringen av maxtaxan som skulle ha lett till en minskning av anslaget 1:7 om 241 000 000 kronor per år inte görs. Motionärerna föreslår därför att anslaget 1:7 *Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet m.m.* minskas årligen med 241 000 000 kronor 2019–2021 för att återställa effekten av dessa principer.

I yrkande 42 anförs att det bör finnas möjlighet för föräldrar att få barnomsorgspeng för omsorg om enbart egna barn och anhörigas barn i hemmet. För att få del av barnomsorgspeng för egna barn och anhörigas barn bör kraven på pedagogiskt innehåll inte vara lika högt ställda. Barnomsorgspengen ska uppgå till 6 000 kronor per barn och månad, betraktas som inkomst och vara skattepliktig. Barnomsorgspengen ska inte kunna tas ut samtidigt som föräldraförsäkring eller ersättningar från andra transfereringssystem. Barnomsorgspeng för egna barn gäller barn i åldern ett till tre år. Motionärerna avsätter 1 300 000 000 kronor för varje år 2019–2021

för att införa en sådan barnomsorgspeng. Motsvarande förslag återfinns i partimotion 2018/19:2997 av Ebba Busch Thor m.fl. (KD) yrkande 23.

Enligt yrkande 45 önskar motionärerna en ökad samverkan mellan idrottsklubbar och fritidshemsverksamheten. På så sätt kan fler få chansen att träna samtidigt som familjelogistiken kan underlättas om en del av barnens träning kan ske på fritidstid. Motionärerna avsätter 100 000 000 kronor årligen 2019–2021 för att utveckla fritids i denna riktning.

Enligt yrkande 46 anslås 70 000 000 kronor årligen 2019–2021 till förskolor för utbildning och införande av arbetssätt som stärker barns integritet och motverkar sexuella övergrepp. Motsvarande förslag framförs även i partimotion 2018/19:2989 av Ebba Busch Thor m.fl. (KD) yrkande 79.

I yrkande 55 anslås 337 000 000 kronor för 2019 för att införa sociala utfallskontrakt. Förslaget innebär att externa finansiärer investerar i offentliga sociala projekt för att uppnå mål som motsvarar mänskliga och ekonomiska vinster för den offentliga parten. Enligt motionärerna borde det inrättas en nationell strategi för att möta behoven och underlätta framväxten av sociala utfallskontrakt samt införas en nationell fond för att öka intresset för att investera. Förslaget om att införa sociala utfallskontrakt framförs också i partimotion 2018/19:2989 av Ebba Busch Thor m.fl. (KD) yrkande 119.

Liberalerna

I kommittémotion 2018/19:2959 av Roger Haddad m.fl. (L) i denna del föreslås i förhållande till regeringens förslag ökning av anslagsnivåerna på anslagen 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* med 1 100 000 000 kronor och 1:19 *Bidrag till lärarlöner* med 2 670 000 000 kronor. Motionärerna föreslår i förhållande till regeringens förslag minskningar av anslagsnivåerna på anslagen 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* med 272 000 000 kronor, 1:7 *Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.* med 100 000 000 kronor och 1:15 *Upprustning av skollokaler och utemiljöer* med 680 000 000 kronor.

Motionärernas anslagsförslag ovan innebär att det på anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* avsätts 100 miljoner kronor för ett förebyggande arbete för ökad studiero och förberedelse för införandet av ett skriftligt ordningsomdöme i skolan. Vidare avsätts det 93 miljoner kronor för att återställa regeringens tidigare genomförda besparing på lärlingsersättningen och 78 miljoner kronor för att höja lärlingsersättningen med 5 000 kronor per lärling och läsår. Förslaget innebär också att ett antal av regeringens satsningar avvisas på anslaget 1:5 till förmån för Liberalernas egna satsningar: 248 miljoner kronor avvisas för satsningen Samverkan för bästa skola, 150 miljoner kronor avvisas för ökad kvalitet i gymnasieskolans introduktionsprogram, 75 miljoner kronor avvisas för satsningen Läslyftet och 70 miljoner kronor avvisas för satsningen Nationella skolutvecklingsprogram.

Vidare innebär anslagsförslaget att utgifterna minskar på anslaget 1:7 *Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.* med 100 miljoner kronor. Liberalerna vill se en höjning av maxtaxan för att förstärka förskolans resurser för att öka kvaliteten.

Anslagsförslaget innebär också att det på anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* avsätts 100 miljoner kronor för fortbildning av förskolepersonal i språkutveckling med anledning av att Liberalerna vill införa en obligatorisk språkförskola för alla nyanlända barn (15 timmar i veckan från tre års ålder). Språkförskolan ska vara integrerad i den reguljära förskolan och innebära att de nyanlända barnen får särskild träning i svenska språket. Förskolan behöver därför ha ett tydligare fokus på ett språkutvecklande arbetssätt. På anslaget 1:10 avsätts också 1 miljard kronor 2019 för löneersättning till lärare som under ett år vidareutbildas i ämneskunskaper i högskolan. Liberalerna vill att det ska vara ett krav att huvudmän erbjuder ämneslärare och rektorer inom grundskolan och gymnasieskolan en sådan vidareutbildning. Under denna utbildning ska man få 80 procent av sin ordinarie lön. Avsatta medel beräknas öka till 2 miljarder kronor per år 2020 och 2021.

Motionärerna avvisar anslaget 1:15 *Upprustning av skollokaler och utemiljöer*, som uppgår till 680 miljoner kronor, i sin helhet. Liberalerna motsätter sig att statsanslag används för kommunala uppgifter, som att rusta upp skolgårdar och skollokaler, i stället för att prioritera skolans kunskapsuppdrag.

På anslaget 1:19 *Bidrag till lärarlöner* avsätts 170 miljoner kronor för fler förstelärare. Förslaget innebär att ytterligare 2 200 förstelärare kan anställas. Vidare vill Liberalerna att två nya befattningar inrättas i skolan: huvudlärare respektive lektor i olika ämnen. Huvudläraren ska vara anställd på låg- och mellanstadiet i ämnen där det ges nationella prov och på högstadiet och gymnasiet i samtliga ämnen. Huvudläraren ska ha en månadslön som är 5 000 kronor högre än övriga lärares. Lektorn ska ha en doktors- eller licentiatexamen och vara anställd på högstadiet och gymnasiet. Lektorn ska ha en månadslön som är 10 000 kronor högre än övriga lärares. Därutöver vill Liberalerna att en ny befattning som metodiklektor inrättas i högskolan. En metodiklektor ska ha en månadslön som är 5 000 kronor högre än nuvarande lön. För denna satsning avsätts 2 miljarder kronor på anslaget 1:19. Det innebär att man kan anställa minst 12 000 huvudlärare på högstadiet och gymnasiet och metodiklektorer i högskolan samt 600 lektorer på högstadiet och gymnasiet. Liberalerna vill också att en ny yrkeskategori införs i skolan – lärarassistenter – för att avlasta lärarna och avhjälpa den akuta lärarbristen. För ett nytt statsbidrag för anställning av lärarassistenter avsätts 500 miljoner kronor på anslaget 1:19. Det innebär att 18 000 nya lärarassistenter kan anställas.

Liberalerna föreslår att pris- och löneomräkningen för 2019–2021 justeras ned med 20 procent årligen. Detta får till följd att det i förhållande till

regeringens förslag föreslås minskningar av anslagsnivåerna på anslagen 1:1, 1:2, 1:3, 1:6 och 1:9. Minskningarna uppgår totalt till 11 miljoner kronor 2019.

Miljöpartiet

I partimotion 2018/19:2301 av Jonas Eriksson m.fl. (MP) yrkande 5 föreslår motionärerna att det inom förskolans område ska införas jämställdhetsmiljarder för att investera i personalen och stärka jämlikheten. Motionärerna föreslår att satsningen införs fr.o.m. 2019 och successivt skalas upp till 2 miljarder kronor 2022.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att särskilda principer har tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen för 2019 med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering (se avsnitt 2 för en närmare beskrivning av principerna). Regeringen anför att de särskilda principerna innebär att 2018 års nivå ska gälla även för förslagen för 2019 med vissa justeringar. De justeringar som är aktuella redovisas under berörda anslag där propositionen återges ovan.

De motioner från Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna och Miljöpartiet som har väckts med anledning av regeringens förslag och som rör barn- och ungdomsutbildningen återges ovan. Motionerna innehåller förslag om ökning och minskning av anslagsnivåerna i förhållande till regeringens förslag inom olika anslag samt vissa förslag som anknyter till dem.

Utskottet har i avsnitt 2 delvis ställt sig bakom motionsförslagen från Moderaterna och Kristdemokraterna och tillstyrkt regeringens förslag i de delar som inte mött invändningar i de motioner som delvis tillstyrks av utskottet. Övriga motionsförslag avstyrks i avsnitt 2.

När det gäller anslag för barn- och ungdomsutbildningen framgår ändringarna jämfört med regeringens förslag i betänkandets bilaga 4. Utskottet redovisar nedan det närmare innehållet i dessa ändringar och anslagsvillkor samt skälen för sitt ställningstagande.

Anslaget 1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet

Anslaget 1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet minskar med 570 000 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens förslag.

Anslaget minskas med 500 000 000 kronor 2019 för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciper som gällt för utformningen av regeringens budgetproposition, vilket innebär att tillskottet till jämlikhetspengen inte tillförs i enlighet med regeringens förslag.

För att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av regeringens

budgetproposition omdisponeras 46 000 000 kronor 2019, och därefter beräknas 123 000 000 kronor omdisponeras 2020 respektive 123 000 000 kronor 2021, se budgetpropositionen för 2019 (prop. 2018/19:1 Förslag till statens budget för 2019, finansplan och skattefrågor avsnitt 8.4 tabell 8.16 s. 126).

För att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciper som gällt för utformningen av regeringens budgetproposition omprioriteras 150 000 000 kronor 2019, se budgetpropositionen för 2019 (prop. 2018/19:1 utg.omr. 16 anslaget 1:5).

Anslaget ökar med 26 000 000 kronor för 2019 för att öka antalet förstelärare i utanförskapsområden. Förstelärare i utanförskapsområden ska ha ett lönetillägg på 10 000 kronor. Anslaget beräknas öka med 36 000 000 kronor 2020 och 44 000 000 kronor 2021.

Medel avsätts även för den satsning som redovisas nedan.

Obligatorisk förskola med språkutveckling för nyanlända barn från tre års ålder

För de barn som aldrig eller mycket sällan möter svenska språket i hemmet behövs enligt utskottet en obligatorisk förskola med språkutveckling för att de ska kunna svenska när de börjar skolan. Förskolan med språkutveckling ska rymmas inom ordinarie förskoleverksamhet med särskild tid avsatt för svenskundervisning av nyanlända barn. Kommunerna ska ha möjligheter att själva välja exakt hur förskolan med språkutveckling ska organiseras, men det är viktigt att de nyanlända barnen möter svenskspråkiga barn i verksamheten. Förskolan med språkutveckling innebär att barnen från tre års ålder ska gå 15 timmar i veckan på förskolan och att särskild tid ska läggas på undervisning i svenska. Utskottet föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen att den bör tillsätta en utredning för att undersöka hur en obligatorisk förskola med språkutveckling kan införas.

Dessutom bör svenska språkets roll stärkas i läroplanen och kompetensutvecklingen för förskollärare förstärkas, och långsiktigt anser utskottet att även fler utbildningsplatser är nödvändigt.

Stimulansmedel för att möjliggöra en utökad förskola med språkutveckling avsätts fr.o.m. 2019.

Utskottet tillför anslaget 100 000 000 kronor 2019 och beräknar att det tillförs 125 000 000 kronor 2020 respektive 250 000 000 kronor 2021 för dels sökbara medel, dels inrättande av en förskola med språkutveckling för nyanlända barn från tre års ålder när sådan lagstiftning finns på plats.

Anslag 1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.

Anslaget 1:7 *Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.* ökar med 159 000 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens förslag.

Anslaget minskas med 241 000 000 kronor 2019 och beräknas minska med 241 000 000 kronor 2020 respektive 241 000 000 kronor 2021 för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciper som gällt för utformningen av regeringens budgetproposition, vilka skulle ha inneburit att den planerade indexeringen av maxtaxan inte genomförs.

Barngrupperna i förskolan är i dag på sina håll för stora. Utskottet anser att det befintliga statsbidraget för att minska barngruppernas storlek i förskolan bör höjas med 400 000 000 kronor årligen. Utskottet tillskjuter därför 400 000 000 kronor 2019 utöver de 830 000 000 kronor som statsbidraget utgörs av. Tillsammans med befintliga 830 000 000 kronor innebär utökningen att det nu ska finnas 1 230 000 000 kronor årligen för huvudmännen att söka för att minska barngruppernas storlek.

Det bör enligt utskottet förtydligas att fr.o.m. 2020 ska de som söker och får bidraget sträva efter Skolverkets riktmärke om lämplig storlek för barngrupperna.

Anslaget 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal

Tioårig grundskola

För att ytterligare stärka elevernas lärande vill utskottet införa en tioårig grundskola med skolstart i årskurs 1 vid sex års ålder. Detta innebär att dagens förskoleklass görs om till ny årskurs 1 och att lågstadiet blir fyraårigt. De kunskapskrav som finns för lågstadiet i dag ska finnas kvar och förändringen innebär att sexåringarna knyts till grundskolans personal, kompetens, läroplan och resurser.

Utskottet föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen att den bör bereda möjligheten att införa en tioårig grundskola enligt ovan och återkomma till riksdagen med ett lagförslag.

Anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* ökar med 10 000 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens förslag. För åren 2020 och 2021 beräknas anslaget tillföras 170 000 000 kronor årligen.

Anslagsökningen är avsedd att finansiera fortbildningsinsatser för de förskollärare som i dag arbetar inom förskoleklass och som vill undervisa i nya årskurs 1, så att de får den kompetens som krävs för att bli behöriga att undervisa. Satsningen på fortbildning av förskolelärarna ska ses som en förberedelse för ett införande av en tioårig grundskola enligt ovan.

Anslaget 1:15 Upprustning av skollokaler och utemiljöer

Anslaget 1:15 *Upprustning av skollokaler och utemiljöer* minskar med 680 000 000 kronor 2019 jämfört med regeringens förslag för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciper som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019.

Anslaget 1:16 Fler anställda i lågstadiet

Anslaget 1:16 *Fler anställda i lågstadiet* minskar med 329 000 000 kronor 2019 jämfört med regeringens förslag för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciper som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019.

Anslaget 1:19 Bidrag till lärarlöner

Inga förändringar föreslås för anslaget 1:19 *Bidrag till lärarlöner* för 2019. För 2020 beräknas anslaget öka med 186 000 000 kronor och för 2021 beräknas anslaget öka med 316 000 000 kronor för att bygga ut antalet karriärlärartjänster. För att göra läraryrket mer attraktivt behövs möjligheter att göra karriär och utvecklas i yrket. För satsningen på karriärlärartjänster i utanförskapsområden, se ovan under anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet*.

Satsningar inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Nedan redogörs för två satsningar som rör skolan. De medel som avsätts för dessa satsningar redovisas under utgiftsområde 25.

Utökad undervisningstid i lågstadiet

En svensk elev missar nästan ett helt år i undervisningstid i grundskolan jämfört med elever i andra länder. Internationella studier ger stöd för sambandet mellan utökad undervisningstid och höjda kunskapsresultat. Målsättningen är därför att fortsätta utöka undervisningstiden i skolan. Som ett första steg ska undervisningstiden i lågstadiet utökas med en timme per dag, vilket skulle innebära att Sverige kommer upp till OECD-genomsnittet vad gäller obligatorisk undervisningstid. Undervisningstiden behöver öka i alla ämnen i lågstadiet, men främst bör tiden för svenska och matematik utökas.

Lovskola

Lovskola är ett sätt att ge elever som behöver det mer undervisningstid. Satsningen på lovskola bör utökas, och det bör införas en skyldighet för skolhuvudmännen att erbjuda lovskola i fyra veckor i årskurs 6 till årskurs 9. Lovskolan ska vara obligatorisk för alla elever som i dessa årskurser inte har tillräckliga betyg för att komma in på gymnasiet. Genom extra stödinsatser som läxhjälp och utökad lovskola kan antalet elever som inte blir behöriga till gymnasiet minskas. En utökad lovskola behöver utredas, och medel avsätts därför för en utökad lovskola från 2020 och framåt.

4 Vuxenutbildning

Inledning

Regeringen anför i propositionen att särskilda principer har tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering. Utgångspunkten för förslagen i budgetpropositionen har varit den budget som riksdagen har beslutat för 2018 efter förslag i budgetpropositionen för 2018. Vidare har följande generella justeringar gjorts för utgiftsområdena:

- Anslag som används för förvaltnings- och investeringsändamål har pris- och löneomräknats på sedvanligt sätt. Anslag som avser regelstyrda transfereringssystem har justerats utifrån ändrad makroekonomisk utveckling liksom ändrade volymer (t.ex. antal personer som omfattas).
- Anslag har justerats till följd av beslutade lagar och förordningar, internationella avtal, civilrättsligt bindande avtal eller EU-rättsakter.
- Anslag har justerats med anledning av att riksdagen beslutat om flyttar av ändamål och verksamheter mellan utgiftsområden.
- Anslag har justerats om det krävts för att nödvändiga samhällsfunktioner ska kunna upprätthållas.
- För att verksamhet som baseras på ett beställningsbemyndigande för kommande år ska ges förutsättningar att bedrivas i samma omfattning 2019–2021 har anslagsnivåerna för alla år justerats med hänsyn till nivån på beräknade infrianden av de ekonomiska åtagandena 2019.

Anslag och bemyndiganden

1:11 Bidrag till vissa studier

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 17 525 000 kronor till anslaget 1:11 *Bidrag till vissa studier* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 17 525 000 kronor respektive 17 525 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag som lämnas för studier om funktionsnedsättningar, utbildning som är särskilt anpassad för personer med funktionsnedsättningar samt studier inom vuxenutbildning för utvecklingsstörda och särskild utbildning för vuxna.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla för förslaget även 2019.

1:12 Myndigheten för yrkeshögskolan

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 116 749 000 kronor till anslaget 1:12 *Myndigheten för yrkeshögskolan* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 118 406 000 kronor respektive 119 890 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för Myndigheten för yrkeshögskolans förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla för förslaget även 2019 med vissa justeringar.

1:13 Statligt stöd till vuxenutbildning

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 2 562 422 000 kronor till anslaget 1:13 *Statligt stöd till vuxenutbildning* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 2 562 422 000 kronor respektive 2 362 422 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna samt för motsvarande äldre utbildningar, och annan utbildning som motsvarar kommunal vuxenutbildning. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag för lärcentrum. Anslaget får även användas för utgifter för att främja utveckling av vuxenutbildning och öka deltagandet i sådan utbildning.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla för förslaget även 2019 med vissa justeringar.

De tidigare beräknade minskningarna av anslaget till följd av flytt av medel för vuxenutbildning från anslaget 1:14 *Statligt stöd till*

yrkeshögskoleutbildning kvarstår i enlighet med tidigare beräkningar. Tidigare beräknade minskningar av anslaget med anledning av att den arbetsmarknadspolitiska åtgärden traineejobb avskaffats kvarstår i enlighet med tidigare beräkningar.

I förhållande till beräknad anslagsnivå för 2019 i budgetpropositionen för 2018 innebär tillämpningen av principerna att tidigare beräknade tillskott för utbildningsplatser i den statligt finansierade regionalt yrkesinriktade vuxenutbildningen (regionalt yrkesvux) inte genomförs. Anslaget ökas därför inte med 125 000 000 kronor i enlighet med tidigare redovisade beräkningar.

1:14 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 2 236 208 000 kronor till anslaget 1:14 *Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 2 263 861 000 kronor respektive 2 296 230 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för

- statligt stöd för yrkeshögskoleutbildning
- kostnader för personskadeförsäkring och ansvarsförsäkring inom yrkeshögskolan
- statsbidrag för konst- och kulturutbildningar
- särskilt verksamhetsstöd för riksomfattande kursverksamhet avseende hemslöjd eller för att främja samisk utbildningsverksamhet.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av innebär att 2018 års nivå ska gälla för förslaget även 2019 med vissa justeringar. Den tidigare beräknade ökningen av anslaget med anledning av att anslaget fr.o.m. 2017 beräknas med ett bestämt nominellt belopp och inte längre pris- och löneomräknas kvarstår i enlighet med tidigare beräkningar. De tidigare beräknade minskningarna och ökningarna av anslaget till följd av flytt av medel för vuxenutbildning från anslaget 1:14 *Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning* kvarstår i enlighet med tidigare beräkningar.

I förhållande till beräknad anslagsnivå för 2019 i budgetpropositionen för 2018 innebär tillämpningen av principerna att tidigare beräknade tillskott med 250 000 000 kronor för fler utbildningsplatser inom yrkeshögskolan inte genomförs och att anslaget därför inte ökas i enlighet med tidigare redovisade beräkningar.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 1:14 *Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 6 600 000 000 kronor 2020–2026.

Regeringen anger som skäl för sitt förslag att Myndigheten för yrkeshögskolan beslutar om stöd för bl.a. yrkeshögskoleutbildningar. Regeringen har bedömt att ett beslut om att en utbildning ska ingå i yrkeshögskolan i regel bör omfatta fler än två utbildningsomgångar. Utbildningar som omfattas av förordningen (2013:871) om stöd för konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar kan också pågå under en längre tid.

Motionerna

Moderaterna

I kommittémotion 2018/19:2937 av Erik Bengtzboe m.fl. (M) yrkande 1 i denna del föreslår motionärerna i förhållande till regeringens förslag en ökning av anslaget 1:13 *Statligt stöd till vuxenutbildning* med 150 000 000 kronor och anslaget 1:14 *Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning* med 250 000 000 kronor.

Motionärernas föreslagna förändring på anslaget 1:13 *Statligt stöd till vuxenutbildning* innebär följande. I yrkande 6 anges att anslaget bör ökas med 150 000 000 kronor för 2019 och 150 000 000 kronor 2021 för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019. Detta innebär att det tidigare planerade tillskottet av utbildningsplatser kan genomföras.

Motionärernas föreslagna förändring på anslaget 1:14 *Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning* innebär följande. I yrkande 7 anges att anslaget bör ökas med 250 000 000 kronor 2019, 550 000 000 kronor 2020 och 749 000 000 kronor 2021 för att justera för de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019. Detta innebär att den tidigare planerade utbyggnaden av utbildningar inom yrkeshögskolan kan genomföras.

Kristdemokraterna

I kommittémotion 2018/19:2893 av Jimmy Loord m.fl. (KD) yrkande 1 i denna del föreslår motionärerna i förhållande till regeringens förslag öknningar av anslagsnivån på anslagen 1:13 *Statligt stöd till vuxenutbildning* med 720 000 000 kronor och 1:14 *Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning* med 250 000 000 kronor.

Därutöver föreslår motionärerna att ett nytt anslag införs. Motionärerna förordar att anslaget 99:28 *SFI föräldralediga (SFI baby)* tillförs 200 000 000 kronor årligen 2019–2021.

I kommittémotion 2018/19:2915 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 8 anförs att för att öka kvinnors deltagande i och slutförande av sfi-studier bör barnomsorg erbjudas i samband med sfi-studierna, under både etablerings- och asylprogrammet. Motionärerna vill därför införa sfi med baby, som ska bli obligatoriskt för kommunerna att tillhandahålla, i enlighet med det ovan beskrivna nya anslaget.

I yrkande 12 gör motionärerna bedömningen att det behövs ytterligare platser inom regionalt yrkesvux och sfi med yrkesutbildning bl.a. mot bakgrund av matchningsproblemen på arbetsmarknaden. Motionärerna avsatte därför 400 000 000 kronor 2019 och beräknar att anslaget ökar med 500 000 000 kronor 2020 respektive 600 000 000 kronor 2021. Motsvarande förslag återfinns i kommittémotion 2018/19:2992 av Christian Carlsson m.fl. (KD) yrkande 13.

Liberalerna

I kommittémotion 2018/19:2959 av Roger Haddad m.fl. (L) i denna del föreslås i förhållande till regeringens förslag ökning på anslagen 1:12 *Myndigheten för yrkeshögskolan* med 5 000 000 kronor och 1:14 *Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning* med 250 000 000 kronor.

Motionärernas anslagsförslag ovan innebär att det på anslaget 1:12 *Myndigheten för yrkeshögskolan* avsätts 5 miljoner kronor för utvecklingsarbete för inrättandet av en yrkesskola. Yrkesskola ska vara en yrkesutbildning för vuxna med ett stort inslag av arbetsplatsförlagt lärande och motsvara gymnasial nivå. Utbildningen ska rikta sig till personer utan gymnasiekompetens, främst nyanlända, men kan även vara ett alternativ till gymnasieutbildning för andra.

Vidare innebär motionärernas anslagsförslag att 250 miljoner kronor avsätts på anslaget 1:14 *Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning* för en fortsatt utbyggnad av yrkeshögskolan.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att särskilda principer har tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen för 2019 med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering (se avsnitt 2 för en närmare beskrivning av principerna). Regeringen anför att de särskilda principerna innebär att 2018 års nivå ska gälla för förslagen även för 2019 med vissa justeringar. De justeringar som är aktuella redovisas under berörda anslag där propositionen återges ovan.

De motioner från Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna som har väckts med anledning av regeringens förslag och som rör vuxenutbildningen återges ovan. Motionerna innehåller förslag om ökning av anslagsnivåerna i

förhållande till regeringens förslag inom olika anslag samt vissa förslag som anknyter till dem.

Utskottet har i avsnitt 2 delvis ställt sig bakom motionsförslagen från Moderaterna och Kristdemokraterna och tillstyrkt regeringens förslag i de delar som inte mött invändningar i de motioner som delvis tillstyrks av utskottet. Övriga motionsförslag avstyrks i avsnitt 2.

När det gäller anslag för vuxenutbildningen framgår ändringarna jämfört med regeringens förslag i betänkandets bilaga 4. Utskottet redovisar nedan det närmare innehållet i dessa ändringar och anslagsvillkor samt skälen för sitt ställningstagande.

Anslaget 1:12 Myndigheten för yrkeshögskolan

Inga förändringar föreslås för anslaget 1:12 *Myndigheten för yrkeshögskolan* för 2019. Anslaget 1:12 *Myndigheten för yrkeshögskolan* beräknas öka med 4 000 000 kronor för 2020 och 6 000 000 kronor för 2021. Ökningen avser att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciper som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019. Detta innebär att myndighetens förvaltningsanslag ökar.

Anslaget 1:13 Statligt stöd till vuxenutbildning

Anslaget 1:13 *Statligt stöd till vuxenutbildning* ökar med 150 000 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens förslag. Ökningen avser att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciper som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019. För 2021 beräknas anslaget öka med 150 000 000 kronor. Detta innebär att det planerade tillskottet av utbildningsplatser inom regionalt yrkesvux kan genomföras, se budgetpropositionen för 2019 (se prop. 2018/19:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor avsnitt 8.4 tabell 8.16 s. 126).

Anslaget 1:14 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning

Anslaget 1:14 *Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning* ökar med 250 000 000 kronor för 2019 för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciper som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019. För 2020 beräknas anslaget öka med 550 000 000 kronor, och för 2021 beräknas anslaget öka med 749 000 000 kronor. Detta innebär att den tidigare planerade utbyggnaden av utbildningsplatser inom yrkeshögskolan kan genomföras, se budgetpropositionen för 2019 (se prop. 2018/19:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor avsnitt 8.4 tabell 8.16 s. 126).

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Myndigheten för yrkeshögskolan beslutar om stöd för bl.a. yrkeshögskoleutbildningar. Regeringen har bedömt att ett beslut om att en utbildning ska ingå i yrkeshögskolan i regel bör omfatta fler än två

utbildningsomgångar. Utbildningar som omfattas av förordningen (2013:871) om stöd för konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar kan också pågå under en längre tid.

Till följd av utskottets förslag att öka anslaget 1:14 med 250 miljoner kronor behöver det belopp som rör regeringens bemyndigande att ingå ekonomiska åtaganden för anslaget 1:14 öka till 8,2 miljarder kronor för 2019.

Utskottet föreslår därför att regeringen bemyndigas att under 2019 för anslaget 1:14 *Statlig stöd till yrkeshögskoleutbildning* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 8 200 000 000 kronor 2020–2026.

5 Universitet och högskolor

Inledning

Regeringen anför i propositionen att särskilda principer har tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering. Utgångspunkten för förslagen i budgetpropositionen har varit den budget som riksdagen har beslutat för 2018 efter förslag i budgetpropositionen för 2018. Vidare har följande generella justeringar gjorts för utgiftsområdena:

- Anslag som används för förvaltnings- och investeringsändamål har pris- och löneomräknats på sedvanligt sätt. Anslag som avser regelstyrda transfereringssystem har justerats utifrån ändrad makroekonomisk utveckling liksom ändrade volymer (t.ex. antal personer som omfattas).
- Anslag har justerats till följd av beslutade lagar och förordningar, internationella avtal, civilrättsligt bindande avtal eller EU-rättsakter.
- Anslag har justerats med anledning av att riksdagen beslutat om flyttar av ändamål och verksamheter mellan utgiftsområden.
- Anslag har justerats om det krävts för att nödvändiga samhällsfunktioner ska kunna upprätthållas.
- För att verksamhet som baseras på ett beställningsbemyndigande för kommande år ska ges förutsättningar att bedrivas i samma omfattning 2019–2021 har anslagsnivåerna för alla år justerats med hänsyn till nivån på beräknade infrianden av de ekonomiska åtagandena 2019.

Alla anslag för universitet och högskolor utom ett har justerats för pris- och löneomräkning på sedvanligt sätt. Det betyder att anslagen 2:1–2:66 har pris- och löneomräknats men inte anslaget 2:67 *Särskilda bidrag inom högskoleområdet*.

Anslag och bemyndiganden

2:1 Universitetskanslersämbetet

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 149 035 000 kronor till anslaget 2:1 *Universitetskanslersämbetet* för 2019.

För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 151 199 000 kronor respektive 153 177 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för Universitetskanslersämbetets förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla för förslaget även 2019 med vissa justeringar.

2:2 Universitets- och högskolerådet

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 178 920 000 kronor till anslaget 2:2 *Universitets- och högskolerådet* för 2019.

För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 181 301 000 kronor respektive 182 824 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för Universitets- och högskolerådets förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla för förslaget även 2019 med vissa justeringar.

Universitets- och högskolerådet har fått flera och utökade uppdrag samt ökad belastning på bedömningsverksamheten. Mot bakgrund av detta har myndigheten tillförts ökade resurser i budgetpropositionerna för 2016, 2017 och 2018. För att myndigheten ska kunna bedriva sin verksamhet effektivt bedömer regeringen att myndigheten bör kunna prioritera om medel mellan olika uppgifter och uppdrag som finansieras från förvaltningsanslaget.

Anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid statliga universitet och högskolor

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 22 316 094 000 kronor till de totalt 30 anslagen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid statliga universitet och högskolor för 2019.

För 2020 och 2021 beräknas anslagen till 22 657 409 000 kronor respektive 22 959 643 000 kronor.

Ändamål

Anslagen får användas för ersättning till statliga universitet och högskolor för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla för förslagen även 2019 med vissa justeringar.

Pris- och löneomräkning av ersättningsbeloppen

Samtliga ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer räknas upp med pris- och löneomräkningen på 1,22 procent. Ersättningsbeloppen för helårsstudenter och helårsprestationer framgår av budgetpropositionen, tabell 9.56 (s. 172).

Utbyggnad av vissa utbildningar

De principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att flera av de tidigare beräknade tillskotten till universitet och högskolor för fortsatt utbyggnad av vissa utbildningar uteblir. De utbyggnader som berörs är läkarutbildningar, samhällsbyggnadsutbildningar och ingenjörutbildningar som inleddes 2018, lärar- och förskollärarytbildningar som inleddes 2017 och den utbyggnad av högskolan som inleddes 2015. För dessa utbyggnader medför det att den ökning av antalet helårsstudenter respektive nybörjare som beloppen beräknades motsvara och som har angetts i propositionen Vårändringsbudget för 2015 och budgetpropositionerna för 2017 och 2018, inte längre gäller.

De principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär även att de fortsatta utbyggnaderna av satsningarna på sommarkurser, kulturskoleklivet och utbyggnaden av teologiska utbildningar som inleddes 2018 uteblir.

Med anledning av den utbyggnad av civila försvarsutbildningar som inleddes 2018 föreslås anslaget 2:61 *Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* öka med 5 000 000 kronor 2019 i förhållande till beslutad anslagsnivå för 2018.

Överföring till/från andra anslag

För att finansiera den utbyggnad av tandläkarutbildningen och läkarutbildningen som inleddes 2013 överförs medel till vissa lärosätens anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå från andra lärosätens anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå (se budgetpropositionen för en närmare redovisning).

För utbyggnad av speciallärarutbildningen vid Uppsala universitet överförs 330 000 kronor till anslaget 2:3 *Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* från anslaget 2:21 *Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* med anledning av att Karlstads universitet har fått sitt tillstånd att utfärda speciallärarexamen delvis återkallat under 2016.

Anslag för forskning, konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå vid statliga universitet och högskolor

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 15 467 074 000 kronor till de totalt 30 anslagen för forskning eller konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå vid statliga universitet och högskolor för 2019.

För 2020 och 2021 beräknas anslagen till 15 703 645 000 kronor respektive 15 911 137 000 kronor.

Ändamål

26 anslag får användas för ersättning till statliga universitet och högskolor för forskning och utbildning på forskarnivå. Anslagen för Stockholms konstnärliga högskola, Konstfack, Kungl. Konsthögskolan och Kungl. Musikhögskolan i Stockholm får användas för ersättning för konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå.

Anslaget för Malmö universitet får även användas för kapitaltillskott till holdingbolag knutet till Malmö universitet efter beslut av riksdagen i varje enskilt fall.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla för förslagen även 2019 med vissa justeringar.

Beräknad ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå

De principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att den beräknade ökningen av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå 2019 som presenterades i den forskningspolitiska propositionen 2016, Kunskap i samverkan – för samhällets utmaningar och stärkt konkurrenskraft (prop. 2016/17:50), uteblir.

Överföring till/från andra anslag

Riksdagen har beslutat att de ändamål och verksamheter som avser statistiska valundersökningar ska flyttas från Statistiska centralbyrån till Göteborgs universitet varpå medel har överförts till anslaget 2:8 *Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå*. Under 2019 minskas denna överföring, vilket medför att anslaget beräknas minska med 5 460 000 kronor 2019.

Bemyndigande om överföring av tillgångar från Karolinska institutet till RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE AB)

Vid den s.k. enheten för toxikologiska vetenskaper i Södertälje (ETV) har Karolinska institutet, inom ramen för det s.k. Swetox-samarbetet, bedrivit avancerad högteknologisk toxikologisk forskning, där innovativ riktad grundforskning och uppdragsforskning samverkat för att bidra till ett kemikaliesäkert samhälle. Vid ETV finns kompetens, infrastruktur och utrustning för att integrera datormodeller, cellbaserade system och djurförsök.

Verksamheten har de fem första åren i huvudsak finansierats från FORMAS, Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse och Stockholms läns landsting, samt till mindre del av Karolinska institutet. När den initiala finansieringen upphör har Karolinska institutet inte möjlighet att självt driva ETV vidare. Karolinska institutet har därför genomfört en översyn av vilka möjligheter som finns för att ETV ska kunna leva vidare. I den översynen har Karolinska institutet fört diskussioner med RISE AB som har förklarat sig villigt att ta över verksamheten.

Regeringen anser att RISE AB är en lämplig mottagare för att driva verksamheten vidare. Då tillgångarna huvudsakligen har finansierats med externa medel bedömer regeringen att inget krav på affärsmässighet enligt 8 kap. 7 § budgetlagen (2011:203) bör ställas på tillgångarna och dessa bör därför kunna överlåtas utan krav på vederlag. Tillgångarnas marknadsvärde beräknas per den 31 december 2018 uppgå till 3 342 420 kronor (bokfört värde om 4 536 720 kronor). Regeringen föreslås därför bemyndigas att under 2019 utan vederlag besluta om överlåtelse av tillgångar som används i verksamheten för toxikologiska vetenskaper vid Karolinska institutet till RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE AB).

Bemyndigande om kapitaltillskott till holdingbolag knutet till Malmö universitet

Efter förslag i budgetpropositionen för 2018 beslutade riksdagen att bemyndiga regeringen att under 2018 bilda ett holdingbolag knutet till Malmö universitet. För att möjliggöra att holdingbolaget kan investera och kommersialisera idéer och forskningsresultat tillkomna vid Malmö universitet föreslås att regeringen bemyndigas att under 2019 för anslaget 2:30 *Malmö universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om kapitaltillskott till holdingbolag knutet till Malmö universitet på högst 8 500 000 kronor.

2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 3 386 695 000 kronor till anslaget 2:63 *Enskilda utbildningsanordnare* för 2019.

För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 3 438 497 000 kronor respektive 3 484 368 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till enskilda utbildningsanordnare för ersättning för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå, behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag till forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla för förslaget även 2019 med vissa justeringar.

Inom anslaget fördelar regeringen resurser till Chalmers tekniska högskola AB, Handelshögskolan i Stockholm, Stiftelsen Högskolan i Jönköping (Jönköping University), Enskilda Högskolan i Stockholm AB (tidigare Teologiska högskolan Stockholm AB), Akademi för Ledarskap och Teologi, Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen, Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut, Ericastiftelsen, Ersta Sköndal Bräcke högskola AB, Stiftelsen Rödakorshemmet, Sophiahemmet, Ideell förening, Beckmans skola AB och Newmaninstitutet AB. För en översikt av fördelningen per lärosäte hänvisas till budgetpropositionen, tabell 9.231 (s. 221).

Inom anslaget anvisas dessutom medel för ersättning för mervärdesskattekostnader för Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping (Jönköping University).

2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 872 309 000 kronor till anslaget 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor* för 2019.

För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 830 702 000 kronor respektive 851 912 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för särskilda insatser för högskoleutbildning och forskning inom högskoleområdet. Anslaget får även användas för utgifter i fråga om bidrag till statliga universitet och högskolor, enskilda utbildningsanordnare av högskoleutbildning samt statliga myndigheter och andra organisationer med anknytning till högskoleområdet.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla för förslaget även 2019 med vissa justeringar.

Anslaget beräknas öka med 120 000 000 kronor 2019 för att utöka insatserna för personer med utländsk högskoleutbildning. I de beräknade medlen ingår även medel för studiemedel som beräknas och överförs årligen till utgiftsområde 15.

Med anledning av att finansieringen av uppdraget till Södertörns högskola om att utveckla förvaltningspolitiska kurser upphör beräknas anslaget att öka med 1 047 000 kronor fr.o.m. 2019.

Fördelning för vissa anslagposter 2018

Under 2018 fördelades drygt 143 miljoner kronor för vidareutbildning av obehöriga lärare. I dessa medel ingick även omprioriterade medel från kompletterande utbildningar för personer med avslutad utländsk utbildning motsvarande en svensk högskoleutbildning.

Regeringen omprioriterade även medel från kompletterande utbildningar för personer med avslutad utländsk utbildning motsvarande en svensk högskoleutbildning till särskild kompletterande pedagogisk utbildning och fördelade totalt ca 30 miljoner kronor till detta ändamål.

Av de medel som användes för särskild kompletterande pedagogisk utbildning betalades 12 miljoner kronor ut under 2018 till organisationen Teach for Sweden för dess arbete.

Av anslaget fördelades ca 45 miljoner kronor för att utveckla den verksamhetsförlagda delen av lärar- och förskolläraryrkesutbildningarna och ca 12 miljoner kronor för valideringsinsatser i yrkeslärarutbildningen under 2018.

Av medlen under anslaget användes ca 11 miljoner kronor för stöd till waldorfläraryrkesutbildning och 12 miljoner kronor till projekt som skapar fler vägar in i lärar- och förskolläraryrkena under 2018.

Av anslaget användes ca 18 miljoner kronor 2018 för ett kandidatprogram i teckenspråk och tolkning vid Stockholms universitet.

Av anslaget fördelades ca 109 miljoner kronor 2018 till universitetens innovationskontor.

Av anslaget fördelades ca 31 miljoner kronor till en särskild satsning på bedömning av reell kompetens inom högskolan under 2018.

Av medlen under anslaget fördelades ca 202 miljoner kronor under 2018 till insatser för personer med utländsk högskoleutbildning eller en annan

utländsk utbildning som motsvarar utbildning enligt högskolelagen. Merparten avsåg kompletterande utbildningar för personer med avslutad utländsk utbildning enligt förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning.

Av anslaget fördelades 11 miljoner kronor för det s.k. Tekniksprånget och ca 21 miljoner kronor för en satsning på kulturskolekliv 2018.

Utöver det fördelades medel till Svenska institutet för informationsinsatser i utlandet och för svenskundervisning i utlandet.

2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 439 124 000 kronor till anslaget 2:65 *Särskilda medel till universitet och högskolor* för 2019.

För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 448 066 000 kronor respektive 454 049 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter vid universitet och högskolor för särskilda åtaganden och för utgifter för bidrag till insatser för ökad kvalitet i högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla för förslaget även 2019 med vissa justeringar.

Dessa principer innebär att anslaget beräknas öka med 3 000 000 kronor 2019 för en utökad tolkutbildning i enlighet med tidigare redovisade beräkningar i budgetpropositionen för 2018. Rätten till tolk regleras bl.a. i förvaltningslagen (2017:900) och hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och satsningen bedöms som nödvändig för att tillgodose behovet av tolkar.

Med anledning av att uppdraget till Södertörns högskola om att utveckla förvaltningspolitiska kurser upphör beräknas anslaget att minska med 2 094 000 kronor fr.o.m. 2019.

Anslaget beräknas öka med 596 000 kronor fr.o.m. 2019 med anledning av utbyggnaden av tandläkarutbildningen som inleddes 2013.

För en översikt över fördelningen av anslaget per lärosäte hänvisas till budgetpropositionen, tabell 9.236 (s. 225).

2:66 Ersättning för klinisk utbildning och forskning

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 2 619 319 000 kronor till anslaget 2:66 *Ersättning för klinisk utbildning och forskning* för 2019.

För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 2 659 382 000 kronor respektive 2 694 859 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag enligt avtal mellan svenska staten och landsting om samarbete om högskoleutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag till landsting enligt avtal om samarbete om högskoleutbildning av tandläkare, odontologisk forskning och utveckling av tandvården.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla för förslaget även 2019 med vissa justeringar.

Ett avtal om samarbete om utbildning av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården, det s.k. ALF-avtalet, slöts under 2014 mellan staten och företrädare för de sju berörda landstingen (Stockholms läns landsting, Uppsala läns landsting, Östergötlands läns landsting, Skåne läns landsting, Västra Götalands läns landsting, Örebro läns landsting och Västerbottens läns landsting).

Ett avtal om samarbete om grundutbildning av tandläkare, odontologisk forskning och utveckling av tandvården, det s.k. TUA-avtalet, slöts 2004 mellan staten, Västra Götalands läns landsting och Västerbottens läns landsting.

Anslaget beräknas öka med 3 080 000 kronor fr.o.m. 2019 med anledning av utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka med 474 000 kronor fr.o.m. 2019 med anledning av utbyggnaden av tandläkarutbildningen som inleddes 2013.

Fördelning av anslagsmedel

Enligt ALF-avtalet ersätter staten berörda landsting för medverkan i verksamhetsintegrerad utbildning av läkare per helårsstudent och för klinisk forskning. Från och med 2019 införs en ny modell i enlighet med ALF-avtalet för fördelning av medel för klinisk forskning baserad på dels ett grundbelopp, dels en utvärdering av den kliniska forskningens kvalitet. För en översikt över fördelningen av anslagsmedel per lärosäte, se budgetpropositionen, tabell 9.239 (s. 226). För en översikt per lärosäte över antal helårsstudenter på

läkarutbildningen som omfattas av anslaget, se budgetpropositionen, tabell 9.240 (s. 227).

Enligt TUA-avtalet ersätter staten berörda landsting för medverkan i grundutbildning av tandläkare per helårsstudent, basorganisation och kliniskt inriktad odontologisk forskning. För en översikt över fördelningen av anslagsmedel per lärosäte, se budgetpropositionen, tabell 9.241 (s. 227). För en översikt per lärosäte över antal helårsstudenter på tandläkarutbildningen som omfattas av anslaget, se budgetpropositionen, tabell 9.242 (s. 227).

2:67 Särskilda bidrag inom högskoleområdet

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 45 867 000 kronor till anslaget 2:67 *Särskilda bidrag inom högskoleområdet* för 2019.

För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 46 674 000 kronor respektive 47 580 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter i fråga om bidrag till statliga universitet och högskolor, enskilda utbildningsanordnare av högskoleutbildning, samt statliga myndigheter och andra organisationer med anknytning till högskoleområdet.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla för förslaget även 2019.

Fördelning på vissa anslagsposter 2018

Under 2018 fördelades ca 38 miljoner kronor för insatser för att stärka studentinflytande. Från anslaget fördelades även under 2018 bidrag till Svenska studenthemmet i Paris och vissa stipendier.

Tillkännagivanden som behandlas inom utgiftsområde 16

Inom utgiftsområde 16 redovisar regeringen behandlingen av totalt åtta tillkännagivanden, och av dessa bedömer regeringen tillkännagivandet om tandhygienistutbildningen vara slutbehandlat (återges nedan). Övriga sju tillkännagivanden bedömer regeringen sålunda inte vara slutbehandlade.

Tandhygienistutbildningen

Riksdagen har på förslag av socialutskottet gjort ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett förslag om en förlängning av utbildningstiden för tandhygienister från två till tre år (bet. 2013/14:SoU2 punkt 4, rskr. 2013/14:130). Tandhygienistutbildningen har setts över, och regeringen antog den 14 juni 2018 en förordning om ändring i högskoleförordningen (1993:100) som innebär att kraven på utbildning för en tandhygienistexamen ökas med 60 högskolepoäng. Utbildningen kommer därmed att uppgå till 180 högskolepoäng, vilket motsvarar tre års heltidsstudier. Förordningsändringen träder i kraft den 1 januari 2019. Tillkännagivandet får därmed anses slutbehandlat (prop. 2018/19:1 utg.omr. 16 avsnitt 7.5).

Motionerna

Moderaterna

I kommittémotion 2018/19:2937 av Erik Bengtzboe m.fl. (M) yrkande 1 i denna del föreslår motionärerna i förhållande till regeringens förslag en ökning av anslaget 2:2 *Universitets- och högskolerådet* med 20 000 000 kronor och anslaget 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor* med 506 000 000 kronor.

I yrkandena 11 och 21 behandlas förslaget för anslaget 2:2 *Universitets- och högskolerådet* ytterligare. Motionärerna anser att Sverige behöver bli bättre på att ta till vara kompetensen hos nyanlända akademiker. En satsning behövs för att stärka arbetet med de nyanländas kompetens, och anslaget föreslås öka med 20 000 000 kronor årligen 2019, 2020 och 2021.

Motionärernas förslag för anslaget 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor* redovisas i det följande. I yrkande 12 föreslås att anslaget ökas med 265 000 000 kronor 2019, 786 000 000 kronor 2020 och 786 000 000 kronor 2021 för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av budgetpropositionen 2019. Vidare föreslås att anslaget ökas med 54 000 000 kronor 2019, 109 000 000 kronor 2020 och 164 000 000 kronor 2021 för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019 avseende fler platser på lärar- och förskollärarytbildningarna. Detta innebär att platserna fortsätter att byggas ut i tidigare aviserad takt. Dessutom föreslås att anslaget ökas med 87 000 000 kronor 2019, 175 000 000 kronor 2020 och 246 000 000 kronor 2021 för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019 avseende fler platser på högskolan. Detta innebär att utbildningsplatserna fortsätter att byggas ut i tidigare aviserad takt. I yrkande 22 anges att anslaget ökar med 100 000 000 kronor årligen 2019, 2020 och 2021 för att utveckla det tekniska basåret.

Sverigedemokraterna

I kommittémotion 2018/19:2365 av Patrick Reslow m.fl. (SD) i denna del föreslår motionärerna i förhållande till regeringens förslag en minskning av anslagsnivåerna på anslagen 2:54 *Konstfack: Konstnärlig forskning och utbildning på grundnivå* med 9 000 000 kronor och 2:58 *Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå* med 10 000 000 kronor.

Därutöver föreslår motionärerna att fyra nya anslag införs och att medel tillförs dessa enligt följande: anslaget 99:17 *Ökad lärartäthet och undervisningstimmar högre utbildning* 250 000 000 kronor, anslaget 99:18 *Avskaffa produktivitetsavdraget* 215 000 000 kronor, anslaget 99:19 *Nationella prov lärarutbildningen* 25 000 000 kronor och anslaget 99:20 *Ökat basanslag* 200 000 000 kronor.

Motionärernas anslagsförslag innebär bl.a. följande. Det är viktigt att lärarledd undervisning ges i stor utsträckning inom högre utbildning. Det s.k. produktivitetsavdraget syftar till att öka effektiviteten, men det är viktigt att behålla kvaliteten inom utbildning. Nationella prov till lärarutbildningen behöver införas, bl.a. för att öka kvaliteten i utbildningen. Basverksamheten inom högre utbildning kan stärkas genom ett ökat basanslag.

Kristdemokraterna

I kommittémotion 2018/19:2893 av Jimmy Loord m.fl. (KD) yrkande 1 i denna del föreslår motionärerna i förhållande till regeringens förslag ökningsar av anslagsnivån på anslagen 2:63 *Enskilda utbildningssamordnare på högskoleområdet* med 7 400 000 kronor 2019 och på 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor* med 263 000 000 kronor 2019.

Därutöver föreslår motionärerna att ett nytt anslag införs. Motionärerna förordar att anslaget 99:27 *Fler utbildningsplatser, specialistsjuksköterskor* tillförs 30 000 000 kronor 2019 och beräknar att anslaget ökar med 50 000 000 kronor 2020 respektive 80 000 000 kronor 2021.

Motionärerna föreslår att ytterligare ett nytt anslag införs. Motionärerna förordar att anslaget 99:29 *Forskning, innovation och högre utbildning: universitet och högskolor (BP17)* tillförs 265 000 000 kronor 2019 och beräknar att anslaget ökar med 786 000 000 kronor 2020 respektive 786 000 000 kronor 2021. Motionärerna anför att med anledning av principerna i övergångsbudgeten minskas flera anslag kopplade till forskning, innovation och högre utbildning med anledning av forskningspropositionen från 2016 med 265 000 000 kronor jämfört med aviserad summa i budgetpropositionen för 2018. Motionärerna återför därför lika mycket till flera anslag för att återställa effekterna av dessa principer.

I yrkande 15 menar motionärerna att det är nödvändigt att förkorta den kompletterande pedagogiska utbildningen (KPU) från 90 högskolepoäng till 60 högskolepoäng för att skapa fler vägar in i läraryrket för akademiker som redan har ämneskunskaper. Motionärerna avsätter därför 300 000 000 kronor

utöver regeringens anslag för 2019 och beräknar att anslaget ökar med 600 000 000 kronor 2020 respektive 1 100 000 000 kronor 2021.

I yrkande 48 anför motionärerna att den stora bristen på utbildade läkare, sjuksköterskor och barnmorskor leder till mindre tillgänglighet i vården. Därför ansåes resurser till nya utbildningsplatser för dessa yrkeskategorier med 100 000 000 kronor 2019, och motionärerna beräknar att anslaget ökar med 200 000 000 kronor 2020 respektive 300 000 000 kronor 2021. Därtill gör motionärerna den ovan beskrivna satsningen på specialistsjuksköterskor.

Liberalerna

I kommittémotion 2018/19:2959 av Roger Haddad m.fl. (L) i denna del föreslås i förhållande till regeringens förslag minskningar på anslagen 2:1–2:31, 2:33, 2:35, 2:39, 2:41, 2:43, 2:45, 2:47, 2:49, 2:51, 2:59 och 2:63–2:66 med totalt 113 000 000 kronor. Detta är en följd av att Liberalerna föreslår att pris- och löneomräkningen för åren 2019–2021 justeras ned med 20 procent årligen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att särskilda principer har tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen för 2019 med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering (se avsnitt 2 för en närmare beskrivning av principerna). Regeringen anför att de särskilda principerna innebär att 2018 års nivå ska gälla för förslagen även för 2019 med vissa justeringar. De justeringar som är aktuella redovisas under berörda anslag där propositionen återges ovan.

De motioner från Moderaterna, Sverigedemokraterna, Kristdemokraterna och Liberalerna som har väckts med anledning av regeringens förslag och som rör universitet och högskolor återges ovan. Motionerna innehåller förslag om ökning och minskning av anslagsnivåerna i förhållande till regeringens förslag inom olika anslag samt vissa förslag som anknyter till dem.

Utskottet har i avsnitt 2 delvis ställt sig bakom motionsförslagen från Moderaterna och Kristdemokraterna och tillstyrkt regeringens förslag i de delar som inte mött invändningar i de motioner som delvis tillstyrks av utskottet. Övriga motionsförslag avstyrks i avsnitt 2.

När det gäller anslag för universitet och högskolor framgår ändringarna jämfört med regeringens förslag i betänkandets bilaga 4. Utskottet redovisar nedan det närmare innehållet i dessa ändringar och anslagsvillkor samt skälen för sitt ställningstagande.

Anslaget 2:2 Universitets- och högskolerådet

Anslaget 2:2 *Universitets- och högskolerådet* ökar med 20 000 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens förslag. Anslaget beräknas öka med 20 000 000

kronor för 2020 och med 20 000 000 kronor för 2021. Utskottet tillför anslaget medel för att stärka arbetet med validering av nyanländas kompetens.

Anslaget 2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet

Anslaget 2:63 *Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet* ökar med totalt 8 000 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens förslag. Anslaget beräknas öka med totalt 9 000 000 kronor för 2020 och med totalt 9 000 000 kronor för 2021. Utskottet ökar bidraget för tre enskilda utbildningsanordnare inom det teologiska området. Skälet är att det behövs personer med kunskap i teologiska frågor inom allt fler områden.

Bidraget till Enskilda Högskolan Stockholm AB ökar med 4 000 000 kronor för 2019 för en utbyggnad av den utbildning som ges i samarbete med Stiftelsen Sankt Ignatios. Bidraget beräknas öka med 5 000 000 kronor för 2020 och med 5 000 000 kronor för 2021.

Bidraget till Akademi för Ledarskap och Teologi ökar med 2 000 000 kronor för 2019 för en utbyggnad av utbildningen vid Örebro teologiska högskola. Bidraget beräknas öka med 2 000 000 kronor för 2020 och med 2 000 000 kronor för 2021.

Bidraget till Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen ökar med 2 000 000 kronor för 2019 för en utbyggnad av utbildningen vid Johannelunds teologiska högskola. Bidraget beräknas öka med 2 000 000 kronor för 2020 och med 2 000 000 kronor för 2021.

Anslaget 2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor

Anslaget 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor* ökar med totalt 406 000 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens förslag.

Utskottet ökar anslaget för att justera för anslagsförändringar som följde av att särskilda principer tillämpades vid utformningen av budgetpropositionen för 2019. Ökningen avser tre tidigare aviseringar av höjningar på flera anslag (prop. 2018/19:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor avsnitt 8.4 tabell 8.16 s. 126).

Anslaget ökar med 265 000 000 kronor för 2019 i enlighet med det som presenterades i 2016 års forskningspolitiska proposition. Anslaget beräknas öka med 786 000 000 kronor för 2020 och med 786 000 000 kronor för 2021. Medlen ska fördelas till flera anslag i enlighet med tidigare aviseringar i en kommande ändringsbudget.

Anslaget ökar med 54 000 000 kronor för 2019 för fler platser inom lärar- och förskolläro- och utbildningarna. Anslaget beräknas öka med 109 000 000 kronor för 2020 och med 164 000 000 kronor för 2021. Detta innebär att platserna fortsätter att byggas ut i tidigare aviserad takt. Medlen ska fördelas till flera anslag i enlighet med tidigare aviseringar i en kommande ändringsbudget.

Anslaget ökar med 87 000 000 kronor för 2019 för fler platser i högskolan. Anslaget beräknas öka med 175 000 000 kronor för 2020 och med

246 000 000 kronor för 2021. Detta innebär att platserna fortsätter att byggas ut i tidigare aviserad takt. Medlen ska fördelas till flera anslag i enlighet med tidigare aviseringar i en kommande ändringsbudget.

6 Forskning

Inledning

Regeringen anför i propositionen att särskilda principer har tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering. Utgångspunkten för förslagen i budgetpropositionen har varit den budget som riksdagen har beslutat för 2018 efter förslag i budgetpropositionen för 2018. Vidare har följande generella justeringar gjorts för utgiftsområdena:

- Anslag som används för förvaltnings- och investeringsändamål har pris- och löneomräknats på sedvanligt sätt. Anslag som avser regelstyrda transfereringssystem har justerats utifrån ändrad makroekonomisk utveckling liksom ändrade volymer (t.ex. antal personer som omfattas).
- Anslag har justerats till följd av beslutade lagar och förordningar, internationella avtal, civilrättsligt bindande avtal eller EU-rättsakter.
- Anslag har justerats med anledning av att riksdagen beslutat om flyttar av ändamål och verksamheter mellan utgiftsområden.
- Anslag har justerats om det krävts för att nödvändiga samhällsfunktioner ska kunna upprätthållas.
- För att verksamhet som baseras på ett beställningsbemyndigande för kommande år ska ges förutsättningar att bedrivas i samma omfattning 2019–2021 har anslagsnivåerna för alla år justerats med hänsyn till nivån på beräknade infrianden av de ekonomiska åtagandena 2019.

Anslag och bemyndiganden

3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 6 007 846 000 kronor till anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* för 2019.

För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 5 993 846 000 kronor för respektive år.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för stöd för forskning och forskningsinformation. Anslaget får även användas för utgifter för forskningsinfrastrukturer, internationellt forskningssamarbete, utvärderingar, beredningsarbete, konferenser, resor och seminarier som är kopplade till

forskningsstödet. Anslaget får även användas för bidrag till ett konsortium för konstruktionen och driften av European Spallation Source ESS, efter beslut av riksdagen i varje enskilt fall.

Regeringens överväganden

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att den tidigare beräknade ökningen av anslaget för 2019 enligt propositionen Kunskap i samverkan – för samhällets utmaningar och stärkt konkurrenskraft (prop. 2016/17:50) uteblir.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 18 850 000 000 kronor 2020–2029.

Regeringen anger som skäl för sitt förslag att den grundforskning som finansieras av Vetenskapsrådet vanligen bedrivs i form av fleråriga projekt. De medel som Vetenskapsrådet fördelar för vetenskaplig utrustning är också långsiktiga, eftersom rådet åtar sig att under flera år betala amorteringar och räntor för den aktuella utrustningen. Vidare tillkommer de åtaganden som följer av inrättandet av konsortiet för europeisk forskningsinfrastruktur, European Spallation Source ERIC (ESS).

I budgetpropositionen för 2018 aviserades att Sveriges kostnad för konstruktionen av ESS beräknas uppgå till ca 6,8 miljarder kronor för perioden 2013–2025 räknat i 2013 års priser. Under 2019 kommer ESS att påbörja den s.k. initiala driften, dvs. anläggningen kommer att testas för driftsättning. Den initiala driften beräknas pågå under perioden 2019–2025.

För en översikt över omfattningen av anslagets beställningsbemyndigande hänvisas till budgetpropositionen, tabell 9.247 (s. 229).

Bemyndigande om bidrag till European Spallation Source ERIC (ESS)

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om ett bidrag till European Spallation Source ERIC på högst 700 000 000 kronor.

Regeringen anger följande som skäl för sitt förslag. Konstruktionen av ESS påbörjades under hösten 2014 och anläggningen beräknas stå helt färdig 2025. Enligt vad som presenterades i tidigare forskningspropositioner (prop. 2008/09:50 och prop. 2012/13:30) anvisades Vetenskapsrådet 150 miljoner kronor per år fr.o.m. 2010 och ytterligare 200 miljoner kronor per år anvisades fr.o.m. 2015 för att finansiera ESS. Vidare överfördes 70 miljoner kronor fr.o.m. 2015 och ytterligare 60 miljoner kronor fr.o.m. 2017 till Vetenskapsrådets forskningsanslag för finansieringen av ESS.

Fram t.o.m. 2018 har Sverige betalat knappt 4,5 miljarder kronor för konstruktionen, varav drygt 3 miljarder kronor från Vetenskapsrådets forskningsanslag, ca 0,6 miljarder kronor från Lunds universitets forskningsanslag samt 0,8 miljarder kronor från Skåne läns landsting (Region Skåne).

Bemyndigande om beslut om medlemskap och avgift för medlemskap i ERIC-konsortium

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om medlemskap i följande konsortier för europeisk forskningsinfrastruktur, s.k. Eric-konsortier: European Advanced Translational Research Infrastructure in Medicine (EATRIS-ERIC) med en årlig medlemsavgift på högst 1 800 000 kronor, European Research Infrastructure for Biomedical Imaging (Euro-Bioimaging-ERIC) med en årlig medlemsavgift på högst 1 000 000 kronor, Aerosols, Clouds and Trace Gases Research Infrastructure (ACTRIS-ERIC) med en årlig medlemsavgift på högst 2 500 000 kronor, European Marine Biological Resource Center (EMBRC-ERIC) med en årlig medlemsavgift på högst 1 000 000 kronor, European Plate Observing System (EPOS-ERIC) med en årlig medlemsavgift på högst 1 500 000 kronor och European Solar Telescope (EST-ERIC) med en årlig medlemsavgift på högst 6 000 000 kronor.

Regeringen föreslår vidare att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 besluta om finansiering av de årliga medlemsavgifterna i följande konsortier: Council of European Social Science Data Archives (CESSDA-ERIC) med en medlemsavgift på högst 2 500 000 kronor, Common Language Resources and Technology Infrastructure (CLARIN-ERIC) med en medlemsavgift på högst 1 000 000 kronor, Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE-ERIC) med en medlemsavgift på högst 1 500 000 kronor, Biobanking and Biomolecular Resources Infrastructure (BBMRI-ERIC) med en medlemsavgift på högst 2 500 000 kronor, European Social Survey (ESS-ERIC) med en medlemsavgift på högst 1 500 000 kronor, Joint Institute for VLBI in Europe (JIVE-ERIC) med en medlemsavgift på högst 1 800 000 kronor och Integrated Carbon Observation System (ICOS-ERIC) med en medlemsavgift på högst 7 750 000 kronor per år.

Som skäl för sitt förslag anger regeringen att för att underlätta för forskare att samarbeta med andra forskare i olika länder inom forskningsinfrastrukturer har ett antal s.k. ERIC-konsortier bildats och flera sådana konsortier planeras. För en närmare beskrivning av verksamheten hos aktuella konsortier, se budgetpropositionen, avsnitt 9.3.1 (s. 229–230).

Bemyndigande om medlemskap i det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om medlemskap i det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem med en medlemsavgift på högst 25 000 000 kronor.

Regeringen anger följande som skäl för förslaget. High Performance Computing (HPC) är en viktig byggsten för ny teknologi, kompetens och mjukvaruutveckling för att hantera samhällsutmaningar med hjälp av högpresterande datorsystem. Datorer som har stor beräkningskapacitet används för att klara stora vetenskapliga och samhällsliga utmaningar såsom tidig upptäckt och behandling av sjukdomar och nya behandlingsmetoder baserad på t.ex. individanpassad precisionsmedicin, för att undersöka hjärnans funktioner och för prognoser om klimatutvecklingen. De används även i företag för att tekniken avsevärt kortar utformnings- och produktionscykler, minimerar kostnader och ökar resurseffektivitet. HPC är också viktigt för nationell säkerhet och försvar, t.ex. genom utveckling av komplex krypteringsteknik, spårning av och svar på cyberattacker och användning av effektiv kriminalteknik. Sverige har en stark kompetens kring HPC i dag och Sverige satsar mycket på artificiell intelligens, inom vilket HPC är en viktig del för bl.a. maskininläring.

3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 360 061 000 kronor till anslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 360 061 000 kronor för respektive år.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för avgifter till internationella forskningsorganisationer.

Regeringens överväganden

Regeringen redovisar inga överväganden under detta anslag utöver förslag om anslagsnivå.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida

anslag på högst 1 810 000 000 kronor 2020–2024. Som skäl för sitt förslag anger regeringen att Vetenskapsrådet svarar för långsiktiga internationella åtaganden gentemot forskningsorganisationer.

För en översikt över omfattningen av anslagets beställningsbemyndigande hänvisas till budgetpropositionen, tabell 9.250 (s. 232).

3.3 Vetenskapsrådet: Förvaltning

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 165 128 000 kronor till anslaget 3:3 *Vetenskapsrådet: Förvaltning* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 167 506 000 kronor respektive 169 639 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för Vetenskapsrådets förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Regeringen redovisar inga överväganden under detta anslag utöver förslag om anslagsnivå.

3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 947 356 000 kronor till anslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 947 356 000 kronor för respektive år.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för stöd till forskning och utveckling inklusive industriutvecklingsprojekt och fjärranalys inom nationella och internationella samarbeten. Anslaget får även användas för utgifter för information om rymdforskning och rymdverksamhet samt utgifter för deltagande i internationella rymdsamarbeten. Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för verksamhet vid Esrange och till utgifter för ersättning till vissa samebyar samt till samefonden med anledning av verksamheten vid Esrange.

Regeringens överväganden

De principer som har tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att 2018 års nivå gäller även för 2019.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 4 000 000 000 kronor 2020–2034. Som skäl för sitt förslag anger regeringen att den verksamhet som finansieras från anslaget vanligen bedrivs i form av fleråriga projekt.

För en översikt över omfattningen av anslagets beställningsbemyndigande hänvisas till budgetpropositionen, tabell 9.255 (s. 234).

3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 34 769 000 kronor till anslaget 3:5 *Rymdstyrelsen: Förvaltning* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 35 236 000 kronor respektive 35 640 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för Rymdstyrelsens förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Regeringen redovisar inga överväganden under detta anslag utöver förslag om anslagsnivå.

3:6 Institutet för rymdfysik

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 56 188 000 kronor till anslaget 3:6 *Institutet för rymdfysik* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 56 934 000 kronor respektive 57 573 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för Institutet för rymdfysiks förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Regeringen redovisar inga överväganden under detta anslag utöver förslag om anslagsnivå.

3:7 Kungl. biblioteket

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 374 292 000 kronor till anslaget 3:7 *Kungl. biblioteket* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 379 871 000 kronor respektive 385 031 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för Kungl. bibliotekets förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Regeringen redovisar inga överväganden under detta anslag utöver förslag om anslagsnivå.

3:8 Polarforskningssekretariatet

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 48 671 000 kronor till anslaget 3:8 *Polarforskningssekretariatet* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 49 386 000 kronor respektive 50 044 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för Polarforskningssekretariatets förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Polarforskningssekretariatets utgifter varierar mellan åren beroende på om större expeditioner genomförs eller inte. För att klara år med stora utgifter måste hela anslagssparandet tas i anspråk och anslaget är beräknat utifrån dessa förutsättningar.

3:9 Sunet

Propositionen

Regeringen föreslår att regeringen anvisar 49 183 000 kronor till anslaget 3:9 *Sunet* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 49 183 000 kronor för respektive år.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för Swedish University Computer Network (Sunet), ett datanätverk för överföring av digital information mellan universitet och högskolor samt vissa andra organisationer. Anslaget får även

användas för utgifter för grundanslutning till Sunet för de konstnärliga högskolorna, statliga kulturarvsinstitutioner och Kungl. biblioteket.

Regeringens överväganden

Regeringen redovisar inga överväganden under detta anslag utöver förslag om anslagsnivå.

3:10 Överklagandenämnden för etikprövning

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 7 448 000 kronor till anslaget 3:10 *Överklagandenämnden för etikprövning* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 7 575 000 kronor respektive 7 702 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för förvaltningsutgifter för Överklagandenämnden för etikprövning. Anslaget får även användas för utgifter för den verksamhet som expertgruppen för oredlighet i forskning har ansvar för.

Regeringens överväganden

I enlighet med riksdagens beslut med anledning av propositionen En ny organisation för etikprövning av forskning som avser människor (prop. 2017/18:45, bet. 2017/18:UbU12, rskr. 2017/18:173) byter Centrala etikprövningsnämnden namn till Överklagandenämnden för etikprövning.

3:11 Etikprövningsmyndigheten

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 41 919 000 kronor till anslaget 3:11 *Etikprövningsmyndigheten* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 42 619 000 kronor respektive 43 313 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för Etikprövningsmyndighetens förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för avvecklingskostnader för de regionala etikprövningsnämnderna.

Regeringens överväganden

I enlighet med riksdagens beslut med anledning av propositionen En ny organisation för etikprövning av forskning som avser människor (prop. 2017/18:45, bet. 2017/18:UbU12, rskr. 2017/18:173) kommer etikprövning av

forskning fr.o.m. den 1 januari 2019 att hanteras av en ny myndighet, Etikprövningsmyndigheten. Etikprövning sker i dag inom sex regionala etikprövningsnämnder. Dessa myndigheter kommer att upphöra den 31 december 2018.

3:12 Särskilda utgifter för forskningsändamål

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 99 995 000 kronor till anslaget 3:12 *Särskilda utgifter för forskningsändamål* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 99 995 000 kronor för respektive år.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för tull och mervärdesskatt som har betalats av EISCAT Scientific Association. Anslaget får användas för utgifter för särskilda insatser inom forsknings- och utvecklingsområdet. Anslaget får även användas för kapitaltillskott till holdingbolag knutna till universitet för finansiering av idébanksmedel efter beslut av riksdagen i varje enskilt fall.

Regeringens överväganden

Regeringen redovisar inga överväganden under detta anslag utöver förslag om anslagsnivå.

Bemyndigande om kapitaltillskott

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 3:12 *Särskilda utgifter för forskningsändamål* besluta om kapitaltillskott på högst 11 000 000 kronor till holdingbolag knutna till universitet för finansiering av idébanksmedel.

Regeringen anger följande som skäl för sitt förslag. För att göra det möjligt att öka forskningsresultat som kommersialiseras, genom en fortsatt uppbyggnad av idébanker, bör regeringen bemyndigas att under 2019 besluta om kapitaltillskott knutna till universitet. Idébankerna består av forskningsresultat som forskare av olika anledningar inte driver vidare till kommersialisering. Uppbyggnaden av idébanker inkluderar även införandet av en struktur och process för att hantera sådana forskningsresultat.

Motionerna

Moderaterna

I kommittémotion 2018/19:2937 av Erik Bengtzboe m.fl. (M) yrkande 1 i denna del föreslår motionärerna i förhållande till regeringens förslag en ökning

av anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* med 60 000 000 kronor och anslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* med 15 000 000 kronor.

Motionärernas förslag till förändringar för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* innebär följande. I yrkande 13 anges att anslaget föreslås ökas med 60 000 000 kronor 2019, 55 000 000 kronor 2020 och 55 000 000 kronor 2021 för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019. Detta medför tillskott till Vetenskapsrådet i enlighet med tidigare avisering i regeringens forskningsproposition 2016 och i budgetpropositionen för 2017.

För anslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* anges i yrkande 14 att anslaget ökas med 15 000 000 kronor årligen 2019, 2020 och 2021 för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019. Detta medför tillskott i enlighet med tidigare avisering i regeringens forskningsproposition 2016 och i budgetpropositionen för 2017.

Sverigedemokraterna

I kommittémotion 2018/19:2365 av Patrick Reslow m.fl. (SD) i denna del föreslår motionärerna i förhållande till regeringens förslag en minskning av anslagsnivån på anslag 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* med 200 000 000 kronor.

Därutöver föreslår motionärerna att ett nytt anslag införs och att medel tillförs detta enligt följande: anslaget 99:21 *Tekniskt forskningsinstitut* 125 000 000 kronor. Motionärerna menar att forskning i större utsträckning ska finansieras genom ett statligt forskningsinstitut och att satsningar kan göras på det befintliga statliga RISE (Research Institutes of Sweden AB).

Kristdemokraterna

I kommittémotion 2018/19:2893 av Jimmy Loord m.fl. (KD) yrkande 1 i denna del föreslår motionärerna i förhållande till regeringens förslag ökning av anslagsnivån på anslagen 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* med 60 000 000 kronor och 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* med 15 000 000 kronor.

Liberalerna

I kommittémotion 2018/19:2959 av Roger Haddad m.fl. (L) i denna del föreslås i förhållande till regeringens förslag en minskning på anslaget 3:7 *Kungl. biblioteket* med 1 000 000 kronor. Detta är en följd av att Liberalerna föreslår att pris- och löneomräkningen för 2019–2021 justeras ned med 20 procent årligen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att särskilda principer har tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen för 2019 med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering (se avsnitt 2 för en närmare beskrivning av principerna). Regeringen anför att de särskilda principerna innebär att 2018 års nivå ska gälla för förslagen även för 2019 med vissa justeringar. De justeringar som är aktuella redovisas under berörda anslag där propositionen återges ovan.

De motioner från Moderaterna, Sverigedemokraterna, Liberalerna och Kristdemokraterna som har väckts med anledning av regeringens förslag och som rör forskning återges ovan. Motionerna innehåller förslag om ökning och minskningar av anslagsnivåerna i förhållande till regeringens förslag inom olika anslag samt vissa förslag som anknyter till dem.

Utskottet har i avsnitt 2 delvis ställt sig bakom motionsförslagen från Moderaterna och Kristdemokraterna och tillstyrkt regeringens förslag i de delar som inte mött invändningar i de motioner som delvis tillstyrks av utskottet. Övriga motionsförslag avstyrks i avsnitt 2.

När det gäller anslag för forskning framgår ändringarna jämfört med regeringens förslag i betänkandets bilaga 4. Utskottet redovisar nedan det närmare innehållet i dessa ändringar och anslagsvillkor samt skälen för sitt ställningstagande.

Anslaget 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* ökar med 60 000 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens förslag. För åren 2020 och 2021 beräknas anslaget tillföras 55 000 000 kronor årligen.

Ökningen är en justering för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciper som gällt för utformningen av budgetpropositionen 2019. Beloppet innebär därmed ett tillskott för 2019 i enlighet med tidigare avisering i forskningspropositionen 2016 och budgetpropositionen för 2017, se budgetpropositionen för 2019 (prop. 2018/19:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor avsnitt 8.4 tabell 8.16 s. 125–127).

Anslaget 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet

Anslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* ökar med 15 000 000 kronor för 2019 jämfört med regeringens förslag. För åren 2020 och 2021 beräknas anslaget tillföras 15 000 000 kronor årligen.

Ökningen är en justering för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciper som gällt för utformningen av budgetpropositionen 2019. Beloppet innebär därmed ett tillskott för 2019 i enlighet med tidigare avisering i forskningspropositionen 2016 och budgetpropositionen för 2017, se budgetpropositionen för 2019 (prop.

2018/19:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor avsnitt 8.4 tabell 8.16 s. 125–127).

7 Gemensamma ändamål

Inledning

Regeringen anför i propositionen att särskilda principer har tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering. Utgångspunkten för förslagen i budgetpropositionen har varit den budget som riksdagen har beslutat för 2018 efter förslag i budgetpropositionen för 2018. Vidare har följande generella justeringar gjorts för utgiftsområdena:

- Anslag som används för förvaltnings- och investeringsändamål har pris- och löneomräknats på sedvanligt sätt. Anslag som avser regelstyrda transfereringssystem har justerats utifrån ändrad makroekonomisk utveckling liksom ändrade volymer (t.ex. antal personer som omfattas).
- Anslag har justerats till följd av beslutade lagar och förordningar, internationella avtal, civilrättsligt bindande avtal eller EU-rättsakter.
- Anslag har justerats med anledning av att riksdagen beslutat om flyttar av ändamål och verksamheter mellan utgiftsområden.
- Anslag har justerats om det krävts för att nödvändiga samhällsfunktioner ska kunna upprätthållas.
- För att verksamhet som baseras på ett beställningsbemyndigande för kommande år ska ges förutsättningar att bedrivas i samma omfattning 2019–2021 har anslagsnivåerna för alla år justerats med hänsyn till nivån på beräknade infrianden av de ekonomiska åtagandena 2019.

Anslag och bemyndiganden

4:1 Internationella program

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 81 589 000 kronor till anslaget 4:1 *Internationella program* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 81 589 000 kronor respektive 81 589 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för stipendier till s.k. tredjelandsstudenter. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag för att främja internationella kontakter inom EU-program och andra internationella program inom utbildningsområdet. Anslaget får även användas för att medfinansiera EU-medel inom Universitets- och högskolerådets ansvarsområde och genomföra stödåtgärder inom ramen för EU:s utbildningsprogram.

Regeringens överväganden

Regeringen redovisar inga överväganden under detta anslag utöver förslag om anslagsnivå.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 4:1 *Internationella program* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 153 000 000 kronor 2020–2022.

Regeringen anger som skäl för sitt förslag att Universitets- och högskolerådet under 2019 kommer att bevilja stipendier för senare läsår.

4:2 Avgift för Unesco och ICCROM

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 30 886 000 kronor till anslaget 4:2 *Avgift för Unesco och ICCROM* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 30 886 000 kronor respektive 30 886 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för Sveriges medlemsavgift till Unesco. Anslaget får även användas för utgifter för Internationella centret för bevarande och restaurering av kulturföremål i Rom (ICCROM) samt utgifter för de UNESCO-konventioner som Sverige har ratificerat.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som har tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla även för 2019.

4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 10 483 000 kronor till anslaget 4:3 *Kostnader för Svenska Unescorådet* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 10 627 000 kronor respektive 10 756 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för Svenska Unescorådets förvaltningsutgifter. Anslaget får användas för utgifter för bevakning och genomförande av Unescos verksamhet.

Regeringens överväganden

Regeringen anför att de principer som har tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att 2018 års nivå ska gälla även för 2019 med vissa justeringar.

4:4 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 24 243 000 kronor till anslaget 4:4 *Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning* för budgetåret 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 35 143 000 kronor respektive 52 143 000 kronor.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning. Anslaget får även användas för utgifter för statistik, analyser och prognoser inom dessa områden.

Regeringens överväganden

Under 2017 och innevarande år har en stor del av medlen avsatts för den årliga övergripande utbildningsstatistiken och för förvaltningskostnader för utredningen Nationella delegationen för en samordnad utveckling av validering. Medel har även avsatts för OECD:s indikatorprojekt Indicators of Education Systems (INES). Delar av anslaget används för verksamhet av tillfällig art där behoven uppstår löpande under året.

Regeringen anför vidare att de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen innebär att ökningen av anslaget för att finansiera det svenska deltagandet i PIAAC (Programme for the International Assessment of Adult Competencies) kvarstår i enlighet med vad som beräknats i budgetpropositionen för 2018.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att särskilda principer har tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen för 2019 med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering (se avsnitt 2 för en närmare beskrivning av principerna).

Regeringen anför att de särskilda principerna innebär att 2018 års nivå ska gälla för förslagen även för 2019 med vissa justeringar. De justeringar som är aktuella redovisas under berörda anslag där propositionen återges ovan.

Det har inte väckts några motioner med anledning av propositionen som avviker från regeringens förslag om anslagsnivåer och bemyndiganden i denna

del. Utskottets förslag till anslag och bemyndiganden finns i bilaga 4 respektive bilaga 5.

Särskilda yttranden

1. Anslag inom utgiftsområde 16 (S, V, MP)

Matilda Ernkrans (S), Daniel Riazat (V), Gunilla Svantorp (S), Tomas Kronståhl (S), Annika Hirvonen Falk (MP), Linus Sköld (S) och Marie Axelsson (S) anför:

Den budgetproposition som lämnades till riksdagen den 15 november 2018 var beslutad av en övergångsregering. Särskilda principer tillämpades därför vid utformningen av propositionen, där utgångspunkten var den av riksdagen beslutade budgeten för 2018. Efter att riksdagen den 12 december 2018 i första steget av budgetprocessen ställt sig bakom andra utgiftsramar och beräkningar av inkomsterna än de som övergångsregeringen föreslagit, och som vi anser måste betraktas som en helhet, avstår vi från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 16.

Efter valet hösten 2018 röstade fler än hälften av den nyvalda riksdagens ledamöter nej på frågan om statsministern hade tillräckligt stöd i riksdagen, detta trots att de rödgröna partierna utgör det största blocket med 144 mandat mot de borgerliga partiernas 143 mandat. Med anledning av detta entledigades samtliga statsråd och Sverige styrs av en övergångsregering. Eftersom någon ny regering ännu inte har tillträtt uppehåller de entledigade statsråden sina befattningar som en övergångsregering, i enlighet med regeringsformens bestämmelser.

Detta är första gången som en övergångsregering lämnar en budgetproposition till riksdagen. I regeringsformen, riksdagsordningen och budgetlagen finns bestämmelser om budgetpropositionen och dess innehåll. Någon särskild reglering av hur en budgetproposition som lämnas av en övergångsregering ska utformas finns inte.

I en promemoria från Statsrådsberedningen har vissa riktlinjer utfärdats för det praktiska arbetet i Regeringskansliet under en övergångsregeringsperiod. Konstitutionsutskottet har vid granskningar av en övergångsregerings befogenheter hänvisat till dessa riktlinjer. Enligt riktlinjerna bör en övergångsregering endast avgöra löpande eller brådskande ärenden. Vidare anges att en övergångsregering inte bör lägga fram propositioner som är politiskt kontroversiella eller som har en tydlig partipolitisk inriktning.

När det särskilt gäller en budgetproposition som lämnas av en övergångsregering anges att den inte bör innehålla förslag som har en tydlig partipolitisk inriktning. Av regeringsformen följer vidare att den senaste beslutade budgeten ska fortsätta att gälla för det fall riksdagen inte beslutat om en ny budget. Vid framtagandet av denna proposition har regeringen därför bedömt att budgeten för 2019 bör utformas med utgångspunkt i budgeten för 2018, i väntan på att en ny regering tillträder och kan lämna de förslag till ändringar som följer av dess politiska inriktning. Med beaktande av detta har

särskilda principer tagits fram för utformningen av denna proposition. Principerna har tagits fram efter kontakter med företrädare för regeringspartierna och Vänsterpartiet samt Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna.

En övergångsbudget är ingen permanent lösning. Den tar sig inte an de stora samhällsproblemen med nya reformer. Det är den heller inte avsedd att göra. Den finns för att viktiga samhällsfunktioner, välfärden och myndigheter ska fungera ungefär som tidigare. Den behövs för att skapa stabilitet och är just en övergångsbudget i väntan på att en regering ska tillträda och presentera sin ekonomiska politik. Det är när en sådan proposition läggs fram av en nytillträdd regering som det är rimligt att motionera som oppositionsparti.

Vi anser att regeringen har redogjort för principerna, som tagits fram efter den process som varit, på ett klargörande sätt och tillämpat dem lojalt i arbetet med att ta fram budgetpropositionen för 2019. Men det ska inte tolkas som att övergångsregeringens budgetproposition ger uttryck för våra partiers politiska prioriteringar. Frågan har därför väckts om vi i likhet med oppositionspartierna borde lägga fram budgetmotioner under den allmänna motionstiden. Vi har dock valt att avstå den möjligheten och redogör nedan för våra skäl till det beslutet.

I och med beredningen av övergångsregeringens förslag till statens budget har vi nu nått långt bortom den terräng där befintlig konstitutionell praxis kan ge vägledning. Hur riksdagens partier och ledamöter väljer att agera har inte bara konsekvenser för den ekonomiska politiken 2019 utan lägger också grund för konstitutionell praxis för liknande situationer i framtiden. Våra partier har alla gett uttryck för att riksdagsarbetet i ett läge där landet leds av en övergångsregering måste koncentreras mot att få på plats en handlingskraftig regering som åtminstone kan tolereras av en majoritet av ledamöterna.

Vi förväntade oss en ordnad och ansvarsfull process med övergångsbudgeten och anser alltså att den bör passera genom riksdagen som det var tänkt när lagstiftningen antogs och som de principer den är byggd på avser att säkerställa.

Mot detta har framförts att tillämpningen av principerna för en övergångsbudget får negativa konsekvenser för samhällsviktiga funktioner som riksdagen inte bara kan utan också bör korrigeras. Det döljer det faktum att förhållandet mellan riksdag och regering är en delikat kombination av konstitutionella regler och upparbetad praxis. Det är fullt rimligt att vilja ändra på den relationen, men det är knappast vad något parti har gett uttryck för vare sig nu eller i andra sammanhang. Det är inte rimligt att en övergångsregering, som inte kan avgå om den inte får igenom sin budget, ska uppdras att verkställa andra partiers ekonomiska politik.

En nytillträdd regering kommer att behöva lägga fram en extra ändringsbudget med nödvändiga korrigeringar snarast och det gäller oavsett vilket beslut riksdagen fattar i detta ärende. Det kan dessutom inte uteslutas att försök till sådana korrigeringar i riksdagsbehandlingen riskerar att förvärra problemen genom att skapa ryckighet och oklarhet i myndighetsstyrningen.

I debatten har det också påpekats att det inte är möjligt att i en extra ändringsbudget föreslå skattesänkningar. Detta stämmer när det gäller inkomstskatter, även om det inte är någon hemlighet att vi anser att investeringar i välfärd, klimat, rättsväsende och försvar måste gå före stora skattesänkningar. För oss är ökad jämlikhet centralt. Vi kan inte heller se att någon av de skattesänkningar som riksdagen nu beslutat om i första steget av budgetprocessen skulle vara så viktig att den trumfar behovet av att skapa en för landet långsiktigt hållbar konstitutionell praxis – snarare tvärtom.

Vi anser därför att lämpligaste praxis i lägen som detta är att riksdagspartierna bör ägna sig åt att bidra till att en regering kan tillträda och snarast lägga fram en extra ändringsbudget på riksdagens bord. I enlighet därmed anser vi att det förslag som övergångsregeringen lägger fram också borde bli riksdagens beslut.

När en ny regering kommit på plats får partierna i riksdagen lägga fram sin egen ekonomiska politik: antingen som regeringsbildare, som förhandlingspart eller som opposition.

Riksdagen har genom sitt beslut den 12 december 2018 i det första steget av budgetprocessen gett budgetpolitiken en annan inriktning än den vi vill ha, genom att bifalla Moderaternas och Kristdemokraternas förslag. De utgiftsramar som beslutats och som nu gäller i det andra steget i budgetprocessen är andra än de vi förespråkat. Därför väljer vi att avstå från ställningstaganden när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 16.

Avslutningsvis vill vi markera det självklara: att en ordinarie budgetprocess med en sedvanlig budgetproposition skulle ha innehållit fortsatta reformer inom utgiftsområdet, bl.a. en fortsatt utbyggnad av kunskapslyftet med fler platser till regionalt yrkesvux, yrkeshögskolan och till universitet och högskolor samt en utbyggd förskolläro- och lärarutbildning.

2. Anslag inom utgiftsområde 16 (SD)

Patrick Reslow (SD), Robert Stenkvist (SD) och Michael Rubbestad (SD) anför:

Riksdagen har genom sitt beslut den 12 december 2018 fastställt att de samlade utgifterna för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning inte får överstiga 80 846 211 kronor 2019 (bet. 2018/19:FiU1, rskr. 2018/19:62). Eftersom Sverigedemokraternas förslag till anslag inom utgiftsområdet ligger över den nivån kan vi inte reservera oss till förmån för vårt förslag. Av denna anledning väljer vi att avstå från ställningstagande och lägger i stället fram ett särskilt yttrande om Sverigedemokraternas politik inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Sverigedemokraternas budgetalternativ när det gäller utgiftsområde 16 innebär följande.

Måltiderna är en central del för barnen och i tillvaron på förskolan. Måltiderna innebär och möjliggör pedagogiska inslag, de innebär samling och social samvaro. Kosten i sig själv behöver vara näringsrik, av god kvalitet, välsmakande och väl tillagad. Vi vill därför införa en kostreform som

möjliggörs genom stimulansbidrag, där syftet är att flera enheter ska stödjas i att omvandla mottagningskök till tillagningskök och att lokalproducerade livsmedel av hög kvalitet ska användas.

Förskolepersonal är en viktig yrkeskår och behöver goda arbets- och anställningsförhållanden. Det bör vara självklart att varken barn eller personal vistas i verksamheten då man är sjuk utan att man är hemma tills man är frisk. Karensavdraget som det är utformat i dag försvårar möjligheten att stanna hemma för förskolepersonal. Genom vårt förslag om ett avskaffat karensavdrag för förskolepersonal möjliggörs i större utsträckning möjligheterna att stanna hemma och bli frisk. Fördelarna är dock flera. Ett avskaffat karensavdrag innebär ett samhälleligt ansvarstagande och månande om såväl förskolepersonal som barn och föräldrar.

Av samma skäl som anges för förskolan föreslår vi en satsning på en kostreform och ett avskaffat karensavdrag även för grundskolan och fritidshemmet.

Fritidshemsverksamheten är av stort värde för många barn och ungdomar. Liksom i grundskolan är vistelsemiljön, arbetsmiljön och personalens förhållanden viktiga. Personaltätheten behöver ökas så att en personal maximalt har ansvar för 20 barn och ungdomar i verksamheten. Vi föreslår också en utökad möjlighet att bistå barn och ungdomar med läsläsning. Detta möjliggörs i större utsträckning då personaltätheten ökas. För denna satsning avsätter vi 400 miljoner kronor 2019.

Vi anser att Skolinspektionen i större utsträckning ska göra oanmälda inspektioner där de missförhållanden som uppmärksammas skyndsamt ska åtgärdas. Kännbara konsekvenser ska bli resultatet av inspektionerna i de fall tillräckliga åtgärder uteblir. I de fall missförhållanden uppmärksammas ska täta återkontroller ske. Missförhållanden har ett flertal negativa konsekvenser. Inte minst innebär det missbruk av skattemedel. Vi menar att Skolinspektionen ska skärpa sin tillsyn betydligt för att säkerställa att ingen skola missbrukar skattemedel.

För likvärdig och rättvis bedömning ska nationella prov rättas externt, inte i den egna skolenheten. Vi gör därför en satsning för att ett sådant system ska kunna inrättas.

En levande landsbygd är av vikt för att hela Sverige ska leva. Sverigedemokraterna gör därför en satsning på stöd till glesbygdsskolor. Medel ska kunna ges som stöd för att möjliggöra fortsatt verksamhet där tillfälligt sviktande elevunderlag gör att mindre skolor hotas av nedläggning. För detta ändamål avsätter vi 300 miljoner kronor 2019.

Många elever hamnar i skymundan i klassrummen och undervisningen på grund av att de behöver en annan form av undervisning och annat stöd än det som i många fall kan ges. Vi anser att extra medel behöver avsättas för elever med särskilda behov, vilka ska användas till utökad antal specialpedagoger och stödjande personal som kan stötta dessa elever i undervisningen. De inslag i lärarutbildningen som berör elever med särskilda behov ska utökas.

Elever behöver tidigt få vägledning och stöd om sina tankar på framtid och möjligheter. Av vikt för samhället är även att arbetskraft och arbetsmarknad matchas så väl som möjligt. Ökade satsningar behövs på studie- och yrkesvägledning både i grundskolan och i gymnasieskolan. Det kan göras genom exempelvis utveckling av en omfattande nationell databank för studie- och yrkesvägledning samt en utökad personaltäthet.

Vi anser att en extra satsning behövs på jourklasser för elever som har svårt att fungera i en normal skolsituation. Genom vår satsning ges dessa elever extra möjligheter till stöd och undervisning. Övriga elever ges därmed större möjligheter till studiero samt en lugn och trygg miljö i klassrummet.

Vi anser också att det behövs en ökad satsning på förberedelseklasser. Här avser vi att inrätta en obligatorisk förberedelseskola för nyanlända barn och ungdomar vilka har specifika behov; det gäller inte minst kunskaper i svenska som är en förutsättning för att tillgodogöra sig annan utbildning.

Samverkan mellan skola, näringsliv, föreningar och projekt med åldersöverskridande verksamhet mellan elever och äldre med inspiration från Bunkefloprojektet har många fördelar och vinster för elever, lärare och skolpersonal. Det medverkar till samhällliga vinster där olika grupper integreras och där elever tidigt får samhällsförankring och kontakt med yrkeslivet. Skolor ska enligt vår satsning kunna ansöka om medel för samverkansprojekt.

När det gäller regeringens satsning för att stärka likvärdighet och kunskapsutveckling i förskoleklassen och grundskolan anser vi att denna är för ospecifik. Satsningar behöver bl.a. vara tydligt formulerade, välplanerade och ha tydliga syften. Där öronmärkta statsanslag ges ska dessa vara tydligt riktade. De satsningar Sverigedemokraterna gör på exempelvis karriärtjänster, stödjande personal och satsning på elever med särskilda behov är riktade och blir mer effektiva. Mot denna bakgrund föreslår vi en minskning i förhållande till regeringens förslag av anslaget för statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling med 1,5 miljarder kronor 2019.

Inte enbart i samhället utan även i skolan har hedersproblematikens omfattning ökat. Värderingar och agerande som strider mot grundläggande svenska normer har vuxit, framför allt i utsatta områden. Åtgärder mot detta behövs därför inom skolan. Vi anser att lärare och övrig skolpersonal i utsatta områden ska få obligatorisk fortbildning i hedersproblematik. Utbildningen ska även ingå som en obligatorisk del i lärarutbildningen. Kunskapen stärker personalen i deras yrkesroll där de på bästa sätt kan stödja utsatta elever och verka för att svenska grundläggande värderingar ska fortsätta gälla i skolan.

Vidare anser vi att elever som är aktuella i förundersökningar och utreds för grova våldsbrott eller sexualbrott, vilket normalt skulle ge fängelse för vuxna personer, ska avskiljas från sin vanliga klass och gå i s.k. pliktskola. Vid sådana tillfällen där säkerheten för övriga elever är hotad, eller där gärningsman och brottsoffer riskerar att sitta i samma klassrum eller dela skolgård, ska rektorn besluta om att gärningsmannen ska flyttas till en pliktskola. Även om gärningsmannen inte döms till slutet ungdomsvård eller

vård enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, förkortad LVU, ska ett beslut om pliktskola gälla.

Det behövs ytterligare satsningar på utbildning och möjligheter kopplat till tekniska yrken. Ungdomar som inte fått jobb efter avslutad teoretisk utbildning ska erbjudas en andra chans att bli anställningsbara i industrin genom en s.k. teknikbrygga. Under två terminer stärker eleven sina kunskaper i teoretiska och praktiska ämnen, varefter eleven genomför en termin med betald praktik hos en lokal industri. Genom vår satsning skjuter staten till medel för en termins praktikperiod.

Förkunskaperna hos eleverna på språkintruktionsprogrammet skiljer sig kraftigt åt. För att ge varje individ en ökad chans att lyckas bör därför en ny nivåindelning införas i dessa program. Elever delas in i två olika grupper: de som genomgått grundskola respektive de som inte genomgått grundskola. En sådan indelning skapar bättre förutsättningar för samtliga att inom sin nivå ta till sig och lära sig språket på bästa sätt.

Enligt Sverigedemokraterna behöver samtliga personalkategorier i skolan stärkas, inte minst lärare där yrkesrollen inom undervisning behöver förtydligas och koncentreras kring själva syftet med lärarrollen. Därför gör vi en ordentlig satsning på detta ändamål. Personal inom it, administration, lokalansvar/vaktmästeri samt skolhälsovård behöver utökas, stärkas och ansvara för de uppgifter som ligger utanför lärarnas undervisningsuppgift. Skolan bör förstärkas, och som ett första led i detta ska organisationen och huvudmannskapet för stödjande funktioner i skolan, som exempelvis it, skolhälsovården och administrativ personal övergå i statlig regi. Vi avsätter 1 miljard kronor för denna satsning 2019.

Läraryrket ska vara attraktivt, lärarbrist behöver åtgärdas och de som lämnat yrket ska finna anledning att återvända. Lärares arbetsvillkor och anställningsvillkor behöver enligt vår mening utvecklas, och löneutvecklingen ska ställas i relation till detta. Regeringens modell med förstelärartjänster ska ersättas med ett statushöjande förslag för yrkeskåren. Där ska karriärtjänster möjliggöras genom en långsiktig plan enligt Singaporemodellen, vilken innebär att vidareutveckling för läraren sker i en karriärstege med olika nivåer där krav ställs på utbildning, anammande av erfarenhet och mentorskap till kollegor och åtföljs av större ansvarstagande och lönelöft.

Vi anser att lärarutbildningarna ska ses över. Enligt OECD håller en stor del av lärarutbildningarna i Sverige inte måttet. På många håll ersätter lärarlösa lektioner och gruppedövningar den reguljära undervisningen och ordinarie tentamina. Detta är slöseri med unga människors tid och saboterar utbildningen av framtida lärare. Vi menar att lärarutbildningarna behöver styras utifrån ett kvalitetsperspektiv. De lärarutbildningar som inte klarar rimliga kvalitetskrav bör läggas ned så att de som klarar kvalitetskraven kan prioriteras.

Lärarutbildningarna behöver utvärderas i större utsträckning, inte minst för att stärka läraryrket och höja läraryrkets attraktionskraft. Vi anser att lärarutbildningarna ska ha ett inträdesprov. Vi avsätter även medel för att

införa nationella prov på lärarutbildningarna för att få en mer likvärdig bedömning mellan lärosätena och på så vis säkra kvaliteten i undervisningen. Proven ska vara standardiserade och genomföras samtidigt en gång per läsår vid berörda lärosäten.

Inom högre utbildning är eget ansvar och självstudier viktigt. Det räcker dock inte med självstudier för kunskapsinhämtning; även på högre studienivåer främjas inläring av olika pedagogiska och metodologiska grepp. Lärarna har en viktig roll som kunskapsförmedlare, och lärartätheten och den lärarledda undervisningen behöver öka inom högre utbildning. Den lärarledda undervisningen har minskat över tid. Svenska högskolestudenter får minst undervisningstid i Europa. För lite lärarledd undervisning påverkar utbildningarnas kvalitet negativt. Vi satsar därför resurser på ökad lärartäthet och fler undervisningstimmar i högskolan.

Vi vill försäkra oss om att all högskoleutbildning håller hög kvalitet, även i internationell jämförelse. Ett ökat antal utbildningsplatser får inte innebära att kraven på studenterna sänks och att kvaliteten på utbildningarna därmed också sjunker.

Det är positivt att högskoleutbildningar och högskoleadministration bedrivs effektivt, men kvaliteten i utbildningen måste kunna behållas. Vi vill därför avskaffa det s.k. produktivitetsavdraget och tillför medel för detta.

Högskoleutbildning ska förbereda för livet och leda till arbete. Utbildningen ska ha samhällsrelevans och förse arbetsmarknaden med den arbetskraft som behövs. Lärosätena måste matcha sitt utbildningsutbud bättre mot näringslivets behov av kompetens.

Vi vill att ett nytt resurstilldelningssystem införs för högskolan som är mer kvalitetsdrivande än nuvarande system och baserat på samhällsrelevans.

Vi vill se en ökning av lärosätenas basanslag för att stärka deras verksamhet. Därför föreslår vi att medel omfördelas från Vetenskapsrådet till universitet och högskolor. Vi vill också minska anslagen till konstnärlig forskning vid Konstfack och Kungliga Musikhögskolan i Stockholm.

Vi vill att svensk forskning i större utsträckning ska finansieras genom ett statligt forskningsinstitut. Detta är något som görs i flera länder som är framgångsrika inom forskning. Vi menar att större satsningar kan göras inom statens forskningsinstitut RISE (Research Institutes of Sweden AB). På så sätt skulle RISE kunna utöka sin verksamhet och utveckla kvaliteten i sina satsningar, som ett led i vår strävan att främja företagsnära och tillväxtdrivande forskning.

3. Anslag inom utgiftsområde 16 (C)

Ulrika Heie (C) anför:

Till dess att en ny regering tillträtt styrs Sverige av en övergångsregering. Övergångsregeringen har nu presenterat en övergångsbudget. Denna har tagits fram utifrån ett antal principer, som har stämts av med partierna i Alliansen. Centerpartiets bedömning är att budgetpropositionen i stort avspeglar dessa

principer och att övergångsregeringen alltså har agerat på ett sätt som är förenligt med dess begränsade mandat.

Det betyder inte att budgeten innehåller de reformer som Sverige behöver framåt. Tvärtom är budgeten en prolongering av tidigare regeringars beslut. Det stora reformbehovet kvarstår.

Centerpartiet hade inte motsatt sig att budgeten, i brett samförstånd, också hade innehållit relativt okontroversiella reformer på områden där behovet av långsiktiga planeringsförutsättningar är stort. Specifikt råder det relativt bred enighet om att Försvarsmakten, Polismyndigheten samt kommunerna behöver resurstillskott. Det råder också relativt bred enighet om att Sveriges bönder behöver stöd efter sommarens svåra torka. Det är också åtgärder som hade underlättat långsiktig planering och därmed effektivitet. I Centerpartiets rammotion föreslås därför förstärkningar på dessa områden.

De flesta övriga reformer som Sverige behöver kan beslutas relativt snabbt i en ändringsbudget, när en ny regering har tillträtt. Detta gäller dock inte förändringar av inkomstskatterna som måste beslutas före årsskiftet. Centerpartiet föreslår därför också sänkta inkomstskatter i rammotionen.

Därtill finns ett antal stora och akuta utmaningar som Sverige står inför. Att förbättra integrationen, påskynda den gröna omställningen och värna tryggheten är exempel på sådana. I Centerpartiets budgetmotion föreslås också ett antal första steg för att komma tillrätta med dessa problem. Förslagen är just första steg. De är snabbt genomförbara och strukturellt riktiga. De behöver dock kompletteras med fler förslag, i enlighet med vad som beskrivs i resten av motionen. De sifersatta förslag som återfinns i Centerpartiets ram- och utgiftsområdesmotioner ger alltså inte en heltäckande bild av Centerpartiets politik. De är i stället viktiga första steg på vägen mot en mer dynamisk, grön och inkluderande ekonomi.

Ska vi kunna genomföra de stora reformer som Sverige behöver krävs en handlingskraftig regering. Att få till stånd en sådan regering, och genomföra de reformer som Sverige behöver, är Centerpartiets fokus framåt.

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den jag önskar avstår jag från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 16. Centerpartiets budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat.

Centerpartiets samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2018/19:2610. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 16. Förslag om anslag inom utgiftsområde 16 läggs fram i motion 2018/19:2635.

Centerpartiets budgetalternativ när det gäller utgiftsområde 16 innebär följande.

Svensk skola står åter inför stora utmaningar. Närmare var femte elev som gick ut årskurs nio förra året blev inte behörig till gymnasiet. På flera skolor runt om i landet når inte ens hälften av eleverna tillräckliga kunskaper. Lärarbristen i svensk skola har blivit än mer påtaglig och lärare tvingas ägna

alltför mycket tid till onödigt pappersarbete. Många skolor präglas också av en otrugg och stökig miljö.

Det här är en utveckling som måste vändas. Det behövs reformer som syftar till att höja kunskaperna i skolan, ge elever och lärare arbetsro i klassrummet och säkerställa att alla skolor håller en hög kvalitet och ger alla elever samma chans till en god utbildning.

Centerpartiets skolpolitik utgår från eleven. Det är utifrån elevernas förutsättningar och behov som skolans verksamhet ska utformas. Läraren är det viktigaste verktyget för att elevens rätt till kunskap och utveckling ska kunna tillgodoses. Det finns ett stort behov av att höja läraryrkets status. För en uppvärdering av läraryrket behöver det därför skapas förutsättningar för fristående lärarutbildningar, kontinuerlig och systematisk kompetensutveckling, kollegialt lärande samt minskad detaljstyrning. Det sistnämnda är viktigt då det lämnar större frihet för lärarnas kompetens och möjliggör en kontinuerlig utveckling inom skolans område. Det behövs också tydliga karriärvägar för lärarkåren, skickliga skolledare som leder det pedagogiska utvecklingsarbetet och mer klassrumsnära forskning.

Jag vill ha hög kvalitet i förskolan. Den långsiktiga målsättningen bör vara en utbyggd förskola och att fler barn ska få möjlighet att delta i förskoleverksamheten, inte minst de barn som inte har samma tillgång till det svenska språket i hemmet.

För att höja kvaliteten och få fler kompetenta pedagoger i verksamheten behöver karriärtjänster och kompetensutvecklingsgarantin även gälla för pedagoger i förskolan. Det bör även vara lättare för barnskötare att vidareutbilda sig till förskollärare under tiden de arbetar i förskolan.

Ett bra sätt att nå barn till nyanlända föräldrar är att erbjuda integrationsförskola, där förskoleverksamheten bedrivs parallellt med sfi-undervisning för föräldrarna. Försök har gjorts i vissa stadsdelar i Stockholm med goda resultat. Jag anser att integrationsförskolan bör utvidgas till fler delar av landet.

För att säkerställa en likvärdig skola i hela landet och att resurser går dit de behövs som mest borde de riktade statsbidragen ses över i syfte att minska i antalet. I stället bör de generella statsbidragen till kommunerna öka.

I förhållande till regeringens förslag föreslår jag en minskning på anslaget för upprustning av skollokaler och utemiljöer med 680 miljoner kronor.

Det råder i dag en stor brist på lärare. Samtidigt finns det pensionerade lärare och många lärare som arbetar i skolan utan lärarlegitimation men i många fall med lärarutbildning och stor kompetens. En stor andel av lärarna i den svenska skolan i dag är obehöriga och saknar legitimation. Mot bakgrund av detta bör kravet på lärarlegitimation slopas under fem år.

I ett framstående utbildningssystem väljer högpresterande personer att bli lärare. För högpresterande personer med en annan examen än en pedagogisk måste det finnas goda möjligheter att snabbt läsa in den pedagogiska kompetens som behövs för att bli lärare. Jag vill därför utöka och bredda de kompletterande pedagogiska utbildningarna (KPU) och bygga ut Teach for

Sweden, som är ett tvåårigt program där akademiker med examen inom matematik, naturvetenskap och liknande får komplettera sin utbildning med studier i pedagogik till en lärarexamen samtidigt som de arbetar som lärare på en skola med utmaningar när det gäller måluppfyllelsen.

Flera enskilda aktörer har visat ett intresse för att bedriva fristående lärarutbildning. I praktiken är det dock svårt att starta en sådan utbildning. Man måste ha tillstånd att utfärda lärarexamen, även om man vill ge kortare påbyggnadsutbildningar eller kompletterande pedagogiska utbildningar. Jag vill därför att regelverket för enskilda utbildningsanordnare ses över i syfte att öppna för fristående lärarutbildningar.

Vidare vill jag ha en tydlig och långsiktig satsning på ett nationellt digitalt lärarlyft. Lärarutbildningarna bör ta in det digitala perspektivet i alla relevanta ämnen, och lärare och skolledare bör få en kontinuerlig uppdatering i digitalt lärande.

Jag vill se ett tydligt och utökat statligt ansvar för hur lärare och skolledare kontinuerligt under sin karriär ska utvecklas och få tillgång till kompetensutveckling. Lärare och skolledare ska vara garanterade kvalitativ och relevant kompetensutveckling. Jag vill, som ytterligare ett led i detta, införa en statlig kompetensutvecklingsgaranti. En sådan garanti stärker lärarens möjlighet att ta del av klassrumsnära fortbildning och utvecklas i sin profession, ur både ett pedagogiskt och ett ämnesspecifikt perspektiv.

Det bör skapas ett tydligt och transparent karriärsystem för förskollärare, lärare och skolledare. Möjligheterna att kombinera undervisning i grund- och gymnasieskolan med forskning bör förbättras, liksom samarbete med universitet och näringsliv. I ett första steg mot ett tydligt karriärsystem för lärare vill jag se en utökning av antalet karriärtjänster. Lönenivån inom läraryrket och karriärmöjligheterna är viktiga faktorer för läraryrkets attraktivitet.

För att göra det möjligt för lärare att vara lärare, och låta dem ägna sig åt sitt pedagogiska uppdrag, vill jag att det införs lärarassistenter. Denna nya yrkesgrupp ska, förutom att ägna sig åt att stödja lärare i kringarbete som blankett- och informationshantering, administration, assistans kring teknik och förberedande av undervisningslokaler, även kunna vara ett stöd i undervisningen.

Skolan ska, förutom att utgå från läroplanens och kursplanernas mål, lägga en stabil grund för elevernas kommande etablering på arbetsmarknaden. Därför är utbildningsväsendets koppling till arbetsmarknaden av central betydelse. Sveriges utbildningssystem behöver svara mot arbetsmarknadens efterfrågan på kompetent arbetskraft.

Centerpartiet föreslår ett antal reformer för att stärka kopplingen mellan utbildning och arbete. En tvåårig yrkesskola bör inrättas. Gymnasiets introduktionsprogram bör stärkas. Studie- och yrkesvägledarens roll bör också stärkas. Därtill behöver det bli fler lärlingsutbildningar och yrkescollege. Fler yrkesutbildningar bör bli yrkescollege, och lärlingsutbildningarna bör ta fasta på systemet för teknikcollege med företagsrepresentanter i majoritet i

regionala styrgrupper. Vidare bör lärlingsutbildningarna breddas till fler områden, exempelvis inom den offentligfinansierade välfärden.

Den svenska grund- och gymnasieskolan ger eleverna möjligheten att själva välja vilken skola de vill gå på. Att eleverna får möjlighet att välja var de vill läsa sin utbildning har ett värde i sig, men konkurrensen mellan utbildningsanordnare om eleverna har även potential att driva fram bättre kvalitet. Även om fördelarna med valfriheten är uppenbara har denna möjlighet att välja var man vill läsa sin utbildning ännu inte införts inom den kommunala vuxenutbildningen. Ett antal kommuner, bl.a. Nacka kommun, har redan valt att på egen hand införa olika sorters valfrihetssystem för vuxenutbildningen. Studenter inom komvux och regionalt yrkesvux får i dessa kommuner möjlighet att välja hos vilken utbildningsanordnare de vill läsa. Anordnaren får då en ersättning från kommunen i likhet med den skolpeng som tillämpas i grund- och gymnasieskolan. I syfte att förbättra vuxenutbildningen bör ett system med vuxenutbildningspeng införas i hela landet.

Genom yrkeshögskolans utbildningar förses företag med kompetent arbetskraft, och de studerande får en utbildning som i hög grad leder till arbete. Yrkeshögskolan erbjuder också utbildningar i många av de yrken Sverige i dag har brist på. Samtidigt har yrkeshögskolan relativt lite resurser. Att stärka och bygga ut yrkeshögskolan är därför en prioriterad uppgift. Antalet utbildningsplatser på yrkeshögskolan kan öka genom nya offentligt finansierade platser men också genom att införa studieavgifter för att finansiera nya platser. Redan i dag finns det utbildningsplatser inom yrkeshögskolan men de rymmer inte inom ramen för den offentligt finansierade verksamheten.

När det kommer till att erbjuda kompletterande utbildning inriktad mot ett specifikt yrke har yrkeshögskolan en viktig roll att spela, oberoende av om det handlar om personer som precis gått ut gymnasiet eller personer som vill komplettera sin högskoleutbildning efter många år i arbetslivet. Yrkeshögskolan bör därför ges förutsättning att verka långsiktigt genom längre tillstånd och mer resurser. Vidare bör den geografiska spridningen ses över med utgångspunkt i att utbildningar bör placeras där de har en god möjlighet att samarbeta med det lokala näringslivet.

Utbildning berikar både samhället och den enskilde. Tillgång till högre utbildning av god kvalitet i hela landet ökar människors möjligheter till jobb och trygghet, samtidigt som det gynnar näringslivet och vår gemensamma välfärd. En samverkan och en nära koppling mellan den högre utbildningen och det omgivande samhället är därför av största vikt. Centerpartiet verkar för att lärosätena ska bli mer autonoma, finnas i hela landet och ges ytterligare möjligheter att utforma sin verksamhet efter regionala förutsättningar.

Sverige lägger varje år många miljarder på den högre utbildningen, och hundratusentals studenter investerar varje år tid och pengar i högskoleutbildning. Det är helt avgörande med ett bra externt kvalitetssystem för att dessa investeringar ska generera likvärdiga och så goda utbildningar

som möjligt. Utan ett transparent utvärderingssystem där utbildningens kvalitet, koppling till arbetsmarknaden och tidigare studenters åsikter tydliggörs kan inte blivande studenter göra välinformerade studieval. Jag anser därför att det bör finnas ett självständigt informationsuppdrag och att detta inte bör vara en del av kvalitetssäkringssystemet. Stärkt information och vägledning är också viktiga pusselbitar för att bredda rekryteringen till högskolan.

Sveriges system för att fördela resurserna till högskolor och universitet främjar inte kvalitet och koppling till arbetsmarknaden. Jag vill se ett resursfördelningssystem där kvalitet, arbetslivsanknytning och regional samverkan premieras. Den högre utbildningen behöver också vara nära kopplad till arbetsmarknaden, t.ex. genom att arbetsgivare är delaktiga i utformningen av utbildningen. Vidare bör man gynna utbildningsformer som skapar bättre förutsättningar för livslångt lärande som t.ex. distanskurser och kurser på halvfart.

Internationaliseringen av den högre utbildningen och forskningen och den fria rörligheten för studenter är mycket viktig i dagens samhälle. Om vi inte kan garantera att antagna utländska studenter och forskare får stanna för att studera och forska i Sverige riskerar vi att förlora i anseende, att färre utländska forskare och studenter söker sig hit och att vår framtida konkurrenskraft minskar. Svenska studenter bör också uppmuntras till utlandsstudier. Det bör premieras, t.ex. genom att göra det enklare för studenter att tillgodoräkna sig utlandsstudier.

För att stärka kvaliteten och därmed svenska lärosätens konkurrenskraft behöver det finnas en mångfald av små och stora lärosäten i hela landet. Vi välkomnar därför etableringen av internationella lärosäten samt fler privata initiativ. Svenska lärosäten borde även uppmuntras att etablera sig utomlands.

Det är viktigt att stärka samverkan med det omgivande samhället inom forskningen. I jämförelse med andra länder leder bara en liten del av forskningen som bedrivs i Sverige till innovationer och samhällsnytta. Jag vill därför se över hur ekonomiska incitament kan få lärosäten att bidra till nyttiggörande av forskning och innovation.

4. Anslag inom utgiftsområde 16 (L)

Roger Haddad (L) och Juno Blom (L) anför:

Sverige behöver mer liberal politik. Liberalernas budgetmotion för 2019 innehåller reformer för sänkta skatter på jobb och företagande, mer kunskap i skolan, starkare försvar, ökad trygghet och en återuppbyggnad av den personliga assistansen. Liberalernas budget pekar ut riktningen för de liberala reformer som nu behövs.

Sverige är i stort behov av liberala reformer för att möta framtidens utmaningar. Den rödgröna regeringen har avstått från att genomföra nödvändiga strukturreformer på en rad viktiga politiska områden. Liberalernas

budgetmotion för 2019 innehåller en rad liberala reformer som Sverige nu behöver.

Var sjätte elev lämnar i dag grundskolan utan gymnasiebehörighet. Var tredje elev klarar inte gymnasiet. Lärarbristen är stor och våra klassrum präglas av stök och oordning. Detta innebär att elever slås ut i stället för att ges möjlighet att förverkliga sina drömmar. Trots skolans stora utmaningar har inga större kunskapsreformer genomförts under förra mandatperioden.

Liberalernas kunskapsreformer under alliansregeringen bröt ett 25 år långt kunskapsfall. Nu vill vi fortsätta med kunskapsreformer för skolan genom att förstärka skolan, fortsätta stärka läraryrket, skapa mer ordning och reda samt införa betyg från årskurs 4.

För att finansiera en skolpolitik med fokus på kunskap, sänkta skatter och ett stärkt försvar föreslår Liberalerna en grön skatteväxling där skatter höjs på det som är skadligt för miljön. Andra finansieringsförslag från Liberalerna är effektiviseringar inom arbetsmarknadspolitiken, avvecklade byggsubventioner och stopp för utbyggda transfereringar.

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den vi önskar avstår vi från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 16. Liberalernas budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat.

Liberalernas samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2018/19:2988. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 16. Förslaget om anslag inom utgiftsområde 16 läggs fram i motion 2018/19:2959.

Liberalernas budgetalternativ när det gäller utgiftsområde 16 innebär följande.

Förskolans betydelse för barns utveckling och lärande, inte minst gällande språkutveckling för nyanlända barn, är central. Vi vill införa en obligatorisk språkförskola för nyanlända barn (15 timmar i veckan från tre års ålder). För kompetensutbildning av förskolepersonalen i språkutveckling med anledning av införandet av obligatorisk språkförskola avsätts 100 miljoner kronor 2019.

Vi vill se en höjning av maxtaxan för att förstärka förskolans resurser för att öka kvaliteten.

I ett internationellt perspektiv sker skolstarten i Sverige sent. I majoriteten av de europeiska länderna är skolan tioårig och skolstarten sker vid sex års ålder. Regeringen har valt att göra den tidigare frivilliga förskoleklassen obligatorisk. Liberalerna vill i stället att den ordinarie skolstarten sker vid sex års ålder även i Sverige. Därmed förlängs skolplikten till tio år och förskoleklassen omvandlas till den första av tio årskurser i grundskolan.

Läroplanen ska revideras med ökad betoning på faktakunskaper i olika ämnen, mindre av att elever ska analysera, resonera och diskutera olika ämnen, mindre av att eleverna själva ska ta eget ansvar för sin inläring genom stora projekt, mer av traditionell, aktiv lärarledd undervisning där mötet mellan lärare och elever står i centrum.

För det förebyggande arbetet för ökad studiero och förberedelse för införandet av ett skriftligt ordningsomdöme anslår vi 100 miljoner kronor 2019.

Vi motsätter oss att statsanslag används för kommunala uppgifter, som att rusta upp skolgårdar och skollokaler, i stället för att prioritera skolans kunskapsuppdrag. Vi avvisar därför statsbidrag till upprustning av skollokaler och utemiljöer, vilket innebär en budgetförstärkning 2019 på 680 miljoner kronor.

Det behövs fler särskilda undervisningsgrupper i svensk grundskola, där elever med inlärnings svårigheter och elever som är utåtagerande kan få det stöd som de behöver. En del elever bör kunna få all sin undervisning i en sådan grupp i stället för i en hel klass; andra ska kunna få undervisning i den lilla gruppen under en begränsad tid, i vissa ämnen eller under vissa moment.

Fler behöver gå ett extra år i grundskolan. Detta bör ske så tidigt som möjligt i skolan. Elever som inte når de mest centrala målen på de nationella proven i årskurs 3 bör i normalfallet gå ett extra år på lågstadiet.

Det behövs också specialskolor och resursskolor för de elever som har de allra största svårigheterna, t.ex. omfattande funktionsnedsättning. Den trend som svept över svenskt skolväsende där dessa skolenheter har avvecklats har varit olycklig. Såväl särskolan som specialskolan ska vara kvar som egna skolformer.

För nyanlända elever i tonåren blir den totala skolgången ofta för kort för att hinna uppnå målen i grundskolans alla 17 ämnen. Rektorer ska därför ges långtgående befogenheter att för dessa elever prioritera om i timplanen så att målen i första hand nås i de viktigaste basämnena. Det kan finnas skäl att utreda vad en halvering av sommarlovet för nyanlända elever skulle innebära för att ge dem tid att fortsätta sin undervisning i svenska under sommaren.

Ett snabbspår för att rekrytera fler studiehandledare bör införas. Ett särskilt preparandår bör inrättas för nyanlända elever som siktar på att snabbt börja på gymnasiet högskoleförberedande program. Elever som bedöms klara gymnasieprogram på engelska ska kunna läsa dessa och samtidigt läsa in svenska på grundskolenivå.

Hösten 2019 kommer undervisningstiden i matematik i högstadiet och idrott och hälsa att utökas med en timme i veckan som ett initiativ bl.a. från Liberalerna. Vi anser att den totala undervisningen ska utökas ytterligare genom att timplanen utökas med ca 100 timmar per läsår för att närma sig ett EU-snitt.

Vi vill satsa mer på de försök med spetsutbildningar som inrättades under alliansregeringen 2006–2014. Spetsutbildningarna innebär att elever på högstadiet kan läsa på gymnasienivå och att elever på gymnasiet kan läsa högskolekurser. De som läser högskolekurser på gymnasiet bör kunna få meritpoäng när de ansöker till högskolan. Spetsutbildningarna bör permanentas och platserna byggas ut kraftigt för att ge fler unga möjlighet att gå dessa kvalificerade utbildningar.

Vi anslår resurser för central rättning av nationella prov i gymnasiet.

Vi föreslår en gymnasial lärlingsutbildning där branscher och arbetsgivare ges ett ökat inflytande och ansvar för hela utbildningen, s.k. branschlärlingar. Vi anser att lärlingsutbildningens attraktionskraft bör öka och ser därför ersättningen som en viktig del i detta. Därför vill vi återställa regeringens tidigare genomförda besparing, och höjer därutöver bidraget med ytterligare 5 000 kronor per lärling och läsår.

Skickliga lärare är den avgörande faktorn för att höja resultaten i skolan. Vi vill höja lönerna för skickliga lärare och reformera lärarutbildningen för att göra läraryrket mer attraktivt.

För att motverka lärarbristen måste lärarnas löner höjas och arbetsvillkoren förbättras rejält. Lärarnas karriärmöjligheter måste stärkas, och särskilt gäller det ämneslärarna där de framtida bristerna är som störst. Under föregående mandatperiod avbröts utbyggnaden av karriärtjänstreformen i den takt som planerades då Liberalerna ansvarade för frågorna i regeringsställning. Vi vill åter höja ambitionsnivån och införa nya karriärvägar. Vi satsar 170 miljoner kronor 2019 på fler förstelärare. Vi föreslår ett nytt statsbidrag som kan bekosta anställningen av 18 000 nya lärarassistenter i landets skolor och som kan avlasta lärarna för att avhjälpa den akuta lärarbristen. För statsbidraget för anställning av lärarassistenter avsätts 500 miljoner kronor 2019.

Vi föreslår att befattningen som huvudlärare inrättas i alla ämnen och att en huvudlärare ska ha en 5 000 kronor högre lön per månad än övriga lärare. Huvudläraren ska finnas i låg- och mellanstadiet i ämnen där det förekommer nationella prov och i samtliga ämnen på högstadiet och gymnasiet.

Att lektorer med en avlagd doktors- eller licentiatexamen finns anställda på gymnasiet och högstadiet utvecklar ämneslärarna, stärker samarbetet med universitet och högskolor och skapar ytterligare en karriärväg. Vi föreslår att lektorer i ämnen inrättas och att en lektor ska ha en 10 000 kronor högre lön i månaden än övriga lärare.

Tjänsterna som huvudlärare och lektor ska regleras i skollagen. För satsningen på ämneslärare och fler karriärtjänster avsätts 2 miljarder kronor 2019. Vårt budgetförslag innebär 2 200 ytterligare förstelärare 2019. Därutöver föreslås lönehöjningar och karriärtjänster för minst 12 000 huvudlärare i ämnen i högstadiet och gymnasiet och metodiklektorer i högskolan (se nedan) samt för 600 lektorer i ämnen i högstadiet och gymnasiet.

Vi föreslår att ett års vidareutbildning i ämneskunskaper i högskolan ska vara ett krav för huvudmännen att erbjuda alla ämneslärare och rektorer inom grundskolan och gymnasiet. Under denna utbildning ska man få 80 procent av sin ordinarie lön. Vi anslår 1 miljard kronor 2019 för att bekosta ersättningen till lärarna under fortbildningstiden.

Det behövs nya former av vuxenutbildning. Alliansen inrättade yrkeshögskolan, som ger eftergymnasiala yrkesutbildningar som svarar mot arbetslivets behov. Yrkeshögskolan har visat sig vara framgångsrik. Studietakten är hög och andelen examinerade som har arbete året efter sin

examen ligger mycket högt. Yrkeshögskolan bör byggas ut och stärkas. Vi anslår därför ytterligare 250 miljoner kronor för 2019.

Vi vill införa en yrkesskola, en yrkesutbildning för vuxna motsvarande gymnasial nivå med ett stort inslag av arbetsplatsförlagt lärande. Utbildningen bör följa en modell i likhet med yrkeshögskolan. Utbildningen bör rikta sig till personer utan gymnasiekompetens, främst nyanlända, men kan även vara ett alternativ till gymnasieutbildning för andra. Vi anslår 5 miljoner kronor 2019 för att Myndigheten för yrkeshögskolan ska kunna förbereda inrättandet av yrkesskola.

Sverige ska fortsätta att vara en högskole- och forskningsnation i världsklass. På så sätt kan nya företag och jobb skapas.

Vi vill att ämneslärarytbildningen koncentreras till de större universiteterna för att höja utbildningens kvalitet. De praktisk-estetiska högskolorna och de tekniska universiteterna ska dock kunna fortsätta att utbilda ämneslärare i sina ämnen. Den kompletterande pedagogiska utbildningen för den som har ämneskunskaper ska även i fortsättningen ges på flera lärosäten. Utbildningarna till förskollärare respektive grundskollärare ska vara kvar på nuvarande orter.

Det finns ett stort behov av att införa metodik, dvs. undervisningsskicklighet, i lärarytbildningen. Utbildningen i metodik ska bedrivas av yrkesskickliga föreläsare som är verksamma i skolväsendet. Vi föreslår att metodiklektorer ska inrättas i högskolan och att en metodiklektor ska ha ett lönepåslag på 5 000 kronor i månaden.

Vi vill att undervisningen i ämneskunskap och metodik utökas inom ämneslärarytbildningen på bekostnad av undervisningen i allmän pedagogik. Ämneslärarytbildningen bör motsvara en magisterexamen.

Sverige behöver fler speciallärare och bör komma upp i Finlands nivå vad gäller antal speciallärare inom tio år. Det betyder att antalet som examineras från högskolan varje år behöver fördubblas från ungefär 800 till 1 600. De nya speciallärarna ska i första hand utbildas för låg- och mellanstadiet. Vi vill se särskilda satsningar på detta framöver.

Vi menar att den kraftiga ökningen av antalet utbildningsplatser i högskolan har haft negativa effekter på kvaliteten i undervisningen. Regeringens uppdrag till lärosätena att bredda rekryteringen har i praktiken inneburit sänkta krav på studenterna för att fler ska få ett godkänt resultat. Vidare har regeringen avskaffat den kvalitetsutvärdering av lärosätena som infördes av alliansregeringen 2006–2014 och bl.a. ersatt den med en s.k. självvärdering, dvs. att varje lärosäte utvärderar sig självt. Liberalerna anser att dessa stegvisa ambitionssänkningar när det gäller kvaliteten i högre utbildning måste upphöra.

Under Liberalernas ledning presenterade alliansregeringen två forsknings- och innovationspropositioner som sammantaget innebar att nivån på de årliga statliga forskningsanslagen höjdes med mer än 30 procent. Vi anser att de historiskt stora satsningarna på forskning och innovation måste fortsätta. Därutöver vill vi se en kvalitetssatsning på högskoleutbildningar inom

humaniora och samhällsvetenskap. Skälet är att dessa utbildningar har en låg andel lärarledda timmar.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2018/19:1 Budgetpropositionen för 2019 utgiftsområde 16:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 utan vederlag besluta om överlåtelse av tillgångar, som används i verksamheten för toxikologiska vetenskaper vid Karolinska institutet, till RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE AB) (avsnitt 9.2.16).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 2:30 Malmö universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå besluta om kapitaltillskott till holdingbolag knutet till Malmö universitet på högst 8 500 000 kronor (avsnitt 9.2.30).
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation besluta om bidrag på högst 700 000 000 kronor till European Spallation Source ERIC (ESS) (avsnitt 9.3.1).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation besluta om medlemskap i följande konsortier för europeisk forskningsinfrastruktur, s.k. Eric-konsortier: European Advanced Translational Research Infrastructure in Medicine (EATRIS-ERIC) med en årlig medlemsavgift på högst 1 800 000 kronor, European Research Infrastructure for Biomedical Imaging (Euro-Bioimaging-ERIC) med en årlig medlemsavgift på högst 1 000 000 kronor, Aerosols, Clouds and Trace Gases Research Infrastructure (ACTRIS-ERIC) med en årlig medlemsavgift på högst 2 500 000 kronor, European Marine Biological Resource Center (EMBRC-ERIC) med en årlig medlemsavgift på högst 1 000 000 kronor, European Plate Observing System (EPOS-ERIC) med en årlig medlemsavgift på högst 1 500 000 kronor och European Solar Telescope (EST-ERIC) med en årlig medlemsavgift på högst 6 000 000 kronor. Vidare bemyndigas regeringen att under 2019 besluta om finansiering av de årliga medlemsavgifterna i följande konsortier: Council of European Social Science Data Archives (CESSDA-ERIC) med en medlemsavgift på högst 2 500 000 kronor, Common Language Resources and Technology Infrastructure (CLARIN-ERIC) med en medlemsavgift på högst 1 000 000 kronor, Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE-ERIC) med en medlemsavgift på högst 1 500 000 kronor, Biobanking and Biomolecular Resources Infrastructure (BBMRI-ERIC) med en medlemsavgift på högst 2 500 000 kronor,

- European Social Survey (ESS-ERIC) med en medlemsavgift på högst 1 500 000 kronor, Joint Institute for VLBI in Europe (JIVE-ERIC) med en medlemsavgift på högst 1 800 000 kronor och Integrated Carbon Observation System (ICOS-ERIC) med en medlemsavgift på högst 7 750 000 kronor. per år (avsnitt 9.3.1).
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation besluta om medlemskap i det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem med en medlemsavgift på högst 25 000 000 kronor (avsnitt 9.3.1).
  6. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 3:12 Särskilda utgifter för forskningsändamål besluta om kapital-tillskott på högst 11 000 000 kronor till holdingbolag knutna till universitet för finansiering av idébanksmedel (avsnitt 9.3.12).
  7. Riksdagen anvisar ramanslagen för budgetåret 2019 under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning enligt tabell 1.1.
  8. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Motioner från allmänna motionstiden 2018/19

2018/19:2301 av Jonas Eriksson m.fl. (MP):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om jämlikhetsmiljarder till förskolan och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2365 av Patrick Reslow m.fl. (SD):

Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2018/19:2635 av Fredrik Christensson m.fl. (C):

Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2018/19:2893 av Jimmy Loord m.fl. (KD):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla skolhuvudmän ska ha evidensbaserade antimobbningsprogram och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp rapporten om antimobbningsprogram från 2011 och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra ett speciallärarlyft för lärare som vill utbilda sig till speciallärare, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av fler karriärlärartjänster och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förkorta kompletterande pedagogisk utbildning KPU från 90 högskolepoäng till 60 högskolepoäng för att skapa fler vägar in i läraryrket för dem som redan har ämneskunskaper, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om undervisningstiden med fokus på läsning och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en kompetenssatsning för svensklärare inom Svenska som andraspråk och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utbildningsträffar för föräldrar och tillkännager detta för regeringen.
39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att höja statsbidraget för att minska barngruppernas storlek i förskolan och tillkännager detta för regeringen.
40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska anslaget till Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet m.m. för att kompensera för effekten av utebliven indexering i övergångsbudgeten och tillkännager detta för regeringen.
41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en lag om max 12 barn i småbarnsgrupperna i förskolan och tillkännager detta för regeringen.
42. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en barnomsorgspeng för egna barn och tillkännager detta för regeringen.
45. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad samverkan mellan fritis och idrottsrörelsen och tillkännager detta för regeringen.
46. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förebygga övergrepp mot barn och tillkännager detta för regeringen.
48. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utbildningsplatser för läkare, sjuksköterskor och barnmorskor och tillkännager detta för regeringen.

55. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sociala utfallskontrakt och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2915 av Sofia Damm m.fl. (KD):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nyanlända föräldrar med småbarn ska kunna studera sfi i särskilda grupper genom att det införs ”sfi med baby” och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka platserna inom regionalt yrkesvux och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2937 av Erik Bengtzboe m.fl. (M):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den föreslagna användningen av anslaget 1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om minskat anslag för utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett minskat anslag för maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet m.m. och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett ökat anslag till fortbildning av lärare och förskolepersonal och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett ökat anslag till statligt stöd till vuxenutbildning och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett ökat anslag till statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett minskat anslag till upprustning av skollokaler och utemiljöer och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett minskat anslag till fler anställda i lågstadiet och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett ökat anslag till bidrag till lärarlöner och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett ökat anslag till Universitets- och högskolerådet och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett ökat anslag till särskilda utgifter inom universitet och högskolor och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka anslaget 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett ökat anslag till rymdforskning och rymdverksamhet och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett lagförslag som gör språkförskola obligatorisk för nyanlända barn från tre års ålder och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på språkförskola för nyanlända barn från tre års ålder och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på fler lärarassistenter till skolor i utsatta områden och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på karriärtjänster och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på karriärtjänster i utanförskapsområden och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på förstärkt validering och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på tekniskt basår och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2959 av Roger Haddad m.fl. (L):

Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2018/19:2989 av Ebba Busch Thor m.fl. (KD):

79. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förskolepersonal ska få genomgå utbildning i arbetssätt som stärker barns integritet i syfte att förebygga sexuella övergrepp och tillkännager detta för regeringen.
119. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa sociala utfallskontrakt och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2992 av Christian Carlsson m.fl. (KD):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa fler platser inom yrkesvuxenutbildningen och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2997 av Ebba Busch Thor m.fl. (KD):

23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en barnomsorgspeng för föräldrar som tar hand om enbart egna barn i åldern ett till tre år och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att höja statsbidraget för att minska barngruppernas storlek i förskolan och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en lag om max tolv barn i småbarnsgrupperna i förskolan och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens och motionärernas anslagsförslag

Anslag för 2019 inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	KD	L
1:1 Statens skolverk	1 153 663		+25 000			-5 000
1:2 Statens skolinspektion	414 028		+200 000			-1 000
1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	733 350					-2 000
1:4 Sameskolstyrelsen	49 569		-9 000			
1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	3 755 311	-421 000	+250 000		-1 441 000	-272 000
1:6 Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	304 820					-2 000
1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	4 436 000	-241 000			-941 000	-100 000
1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	188 220					
1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	105 257					-1 000
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	316 526	+170 000				+1 100 000
1:11 Bidrag till vissa studier	17 525					
1:12 Myndigheten för yrkeshögskolan	116 749					+5 000
1:13 Statligt stöd till vuxenutbildning	2 562 422	+150 000			+720 000	
1:14 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	2 236 208	+250 000			+250 000	+250 000
1:15 Upprustning av skollokalerna och utemiljöer	680 000	-680 000		-680 000	-680 000	-680 000
1:16 Fler anställda i lågstadiet	2 300 000	-329 000			-329 000	
1:17 Skolforskningsinstitutet	24 008					
1:18 Praktisknära skolforskning	18 543					
1:19 Bidrag till lärarlöner	4 457 100	+212 000	-2 457 000		+312 000	+2 670 000
1:20 Särskilda insatser inom skolområdet	163 418					

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	KD	L
1:21 Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling	3 500 000		-1 500 000			
2:1 Universitetskanslersämbetet	149 035					-1 000
2:2 Universitets- och högskolerådet	178 920	+20 000				-1 000
2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 778 755					-4 000
2:4 Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 158 476					-5 000
2:5 Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 092 904					-5 000
2:6 Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 220 820					-6 000
2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 153 058					-5 000
2:8 Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 578 532					-4 000
2:9 Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 760 939					-4 000
2:10 Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 650 888					-4 000
2:11 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 414 350					-4 000
2:12 Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 132 502					-3 000
2:13 Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 572 054					-4 000
2:14 Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	897 931					-2 000
2:15 Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	730 290					-2 000
2:16 Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 579 228					-4 000
2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 175 373					-3 000
2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 565 411					-4 000
2:19 Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	681 997					-2 000

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	KD	L
2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	390 159					-1 000
2:21 Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	672 504					-2 000
2:22 Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	241 163					-1 000
2:23 Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 080 446					-3 000
2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	339 526					-1 000
2:25 Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	806 968					-2 000
2:26 Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	268 418					-1 000
2:27 Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	560 762					-1 000
2:28 Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	247 142					-1 000
2:29 Malmö universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	946 947					-2 000
2:30 Malmö universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	239 799					-1 000
2:31 Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	249 545					-1 000
2:32 Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	97 732					
2:33 Mälardalens högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	617 330					-2 000
2:34 Mälardalens högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	115 174					
2:35 Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	204 682					-1 000
2:36 Stockholms konstnärliga högskola: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	51 040					
2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	105 247					
2:38 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	34 840					

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	KD	L
2:39 Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	507 765					-1 000
2:40 Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå	75 418					
2:41 Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	436 471					-1 000
2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå	77 958					
2:43 Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	460 311					-1 000
2:44 Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå	99 249					
2:45 Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	397 995					-1 000
2:46 Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	69 613					
2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	402 361					-1 000
2:48 Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	63 851					
2:49 Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	312 869					-1 000
2:50 Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå	51 159					
2:51 Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	369 262					-1 000
2:52 Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå	63 919					
2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	164 624					
2:54 Konstfack: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	19 937		-9 000			
2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	65 393					
2:56 Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	11 355					
2:57 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	133 169					

Anslag	Regeringens			Avvikelse från regeringen		
	förslag	M	SD	C	KD	L
2:58 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	20 036		-10 000			
2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	426 124					-1 000
2:60 Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	84 761					
2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	35 599					
2:62 Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	21 037					
2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	3 386 695			+7 400		-8 000
2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	872 309	+506 000		+263 000		-2 000
2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor	439 124					-1 000
2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	2 619 319					-7 000
2:67 Särskilda bidrag inom högskoleområdet	45 867					
3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	6 007 846	+60 000	-200 000		+60 000	
3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	360 061					
3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning	165 128					
3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	947 356	+15 000			+15 000	
3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning	34 769					
3:6 Institutet för rymdfysik	56 188					
3:7 Kungl. biblioteket	374 292					-1 000
3:8 Polarforskningssekreteriatet	48 671					
3:9 Sunet	49 183					
3:10 Överklagandenämnden för etikprövning	7 448					
3:11 Etikprövningsmyndigheten	41 919					
3:12 Särskilda utgifter för forskningsändamål	99 995					
4:1 Internationella program	81 589					
4:2 Avgift till Unesco och ICCROM	30 886					
4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet	10 483					

Anslag	Regeringens förslag	M	SD	Avvikelse från regeringen		
				C	KD	L
4:4 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning	24 243					
Nya anslag						
99:1 Matreform förskola			+100 000			
99:2 Stöd till glesbygdsskolor			+300 000			
99:3 Slopät karensavdrag förskola			+300 000			
99:4 Matreform grundskola och fritids			+200 000			
99:5 Nationell databank SYV grundskola			+25 000			
99:6 SYV grundskolan			+50 000			
99:7 Slopät karensavdrag grundskola och fritids			+200 000			
99:8 Jourklass/skola			+100 000			
99:9 Förberedelseskola			+50 000			
99:10 Samverkanssatsningar			+250 000			
99:11 Pliktskola grundskolan			+100 000			
99:12 Extern rättning nationella prov grundskolan			+100 000			
99:13 Ökad persontäthet fritidshem			+400 000			
99:14 Stödpersonal			+1 000 000			
99:15 SYV Gymnasiet			+50 000			
99:16 Teknikbrygga			+340 000			
99:17 Ökad lärartäthet och undervisningstimmar högre utbildning			+250 000			
99:18 Avskaffa produktivitetsavdraget			+215 000			
99:19 Nationella prov lärarutbildningen			+25 000			
99:20 Ökat basanslag			+200 000			
99:21 Tekniskt forskningsinstitut			+125 000			
99:22 Antimobbingsprogram					+95 000	
99:23 Utbildningsdag för föräldrar					+40 000	
99:24 Kd skolpolitik					+1 070 000	
99:25 Sociala utfallskontrakt					+337 000	

Anslag	Regeringens förslag			Avvikelse från regeringen		
	M	SD		C	KD	L
99:26 Motverka övergrepp i föreningar					+70 000	
99:27 Fler utbildningsplatser, specialistsjuksköterskor					+30 000	
99:28 SFI föräldralediga (SFI baby)					+200 000	
99:29 Forskning, innovation och högre utbildning: universitet och högskolor (BP17)					+265 000	
99:30 Mer friskvård på fritids					+100 000	
99:31 Barnomsorgspeng (inkl. statlig ålderspensionsavgift)					+1 300 000	
Summa för utgiftsområdet	81 347 211	-288 000	+670 000	-680 000	+1 743 400	+2 848 000

BILAGA 3

Regeringens och motionärernas förslag till beställningsbemyndiganden

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Tidsperiod	Avvikelse från regeringen					
			M	SD	C	KD	L	
1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	1 008 068	2020–2025					
1:6	Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	35 000	2020					
1:7	Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	414 000	2020					
1:10	Fortbildning av lärare och förskolepersonal	215 000	2020–2022					
1:14	Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	6 600 000	2020–2026					
1:16	Fler anställda i lågstadiet	985 500	2020					
1:18	Praktiknära skolforskning	36 500	2020–2022					
1:19	Bidrag till lärarlöner	2 221 000	2020					
1:21	Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling	3 500 000	2020					
3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	18 850 000	2020–2029					
3:2	Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	1 810 000	2020–2024					
3:4	Rymdforskning och rymdverksamhet	4 000 000	2020–2034					
4:1	Internationella program	153 000	2020–2022					
Summa beställningsbemyndiganden		39 828 068		±0	±0	±0	±0	±0

BILAGA 4

Utskottets anslagsförslag

Anslag för 2019 inom utgiftsområde 16 Utbildning
och universitetsforskning

Tusental kronor

Anslag	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1:1 Statens skolverk	±0	1 153 663
1:2 Statens skolinspektion	±0	414 028
1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	±0	733 350
1:4 Sameskolstyrelsen	±0	49 569
1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	-570 000	3 185 311
1:6 Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	±0	304 820
1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	+159 000	4 595 000
1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	±0	188 220
1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	±0	105 257
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	+10 000	326 526
1:11 Bidrag till vissa studier	±0	17 525
1:12 Myndigheten för yrkeshögskolan	±0	116 749
1:13 Statligt stöd till vuxenutbildning	+150 000	2 712 422
1:14 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	+250 000	2 486 208
1:15 Upprustning av skollokaler och utemiljöer	-680 000	±0
1:16 Fler anställda i lågstadiet	-329 000	1 971 000
1:17 Skolforskningsinstitutet	±0	24 008
1:18 Praktisk skolforskning	±0	18 543
1:19 Bidrag till lärarlöner	±0	4 457 100
1:20 Särskilda insatser inom skolområdet	±0	163 418
1:21 Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling	±0	3 500 000
2:1 Universitetskanslersämbetet	±0	149 035
2:2 Universitets- och högskolerådet	+20 000	198 920
2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	±0	1 778 755
2:4 Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	±0	2 158 476
2:5 Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	±0	2 092 904

Anslag	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
2:6 Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	±0	2 220 820
2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	±0	2 153 058
2:8 Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	±0	1 578 532
2:9 Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	±0	1 760 939
2:10 Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	±0	1 650 888
2:11 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	±0	1 414 350
2:12 Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	±0	1 132 502
2:13 Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	±0	1 572 054
2:14 Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	±0	897 931
2:15 Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	±0	730 290
2:16 Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå	±0	1 579 228
2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	±0	1 175 373
2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	±0	1 565 411
2:19 Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	±0	681 997
2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	±0	390 159
2:21 Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	±0	672 504
2:22 Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	±0	241 163
2:23 Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	±0	1 080 446
2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	±0	339 526
2:25 Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	±0	806 968
2:26 Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	±0	268 418
2:27 Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	±0	560 762

Anslag	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
2:28 Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	±0	247 142
2:29 Malmö universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	±0	946 947
2:30 Malmö universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	±0	239 799
2:31 Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	±0	249 545
2:32 Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	±0	97 732
2:33 Mälardalens högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	±0	617 330
2:34 Mälardalens högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	±0	115 174
2:35 Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	±0	204 682
2:36 Stockholms konstnärliga högskola: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	±0	51 040
2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	±0	105 247
2:38 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	±0	34 840
2:39 Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	±0	507 765
2:40 Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå	±0	75 418
2:41 Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	±0	436 471
2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå	±0	77 958
2:43 Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	±0	460 311
2:44 Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå	±0	99 249
2:45 Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	±0	397 995
2:46 Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	±0	69 613
2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	±0	402 361
2:48 Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	±0	63 851

Anslag	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
2:49 Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	±0	312 869
2:50 Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå	±0	51 159
2:51 Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	±0	369 262
2:52 Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå	±0	63 919
2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	±0	164 624
2:54 Konstfack: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	±0	19 937
2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	±0	65 393
2:56 Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	±0	11 355
2:57 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	±0	133 169
2:58 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	±0	20 036
2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	±0	426 124
2:60 Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	±0	84 761
2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	±0	35 599
2:62 Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	±0	21 037
2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	+8 000	3 394 695
2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	+406 000	1 278 309
2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor	±0	439 124
2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	±0	2 619 319
2:67 Särskilda bidrag inom högskoleområdet	±0	45 867
3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	+60 000	6 067 846
3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	±0	360 061
3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning	±0	165 128
3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	+15 000	962 356
3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning	±0	34 769

Anslag	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
3:6 Institutet för rymdfysik	±0	56 188
3:7 Kungl. biblioteket	±0	374 292
3:8 Polarforskningssekretariatet	±0	48 671
3:9 Sunet	±0	49 183
3:10 Överklagandenämnden för etikprövning	±0	7 448
3:11 Etikprövningsmyndigheten	±0	41 919
3:12 Särskilda utgifter för forskningsändamål	±0	99 995
4:1 Internationella program	±0	81 589
4:2 Avgift till Unesco och ICCROM	±0	30 886
4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet	±0	10 483
4:4 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning	±0	24 243
Summa för utgiftsområdet	-501 000	80 846 211

BILAGA 5

Utskottets förslag till beställningsbemyndiganden

Förslaget till beslut överensstämmer med regeringens förslag utom när det gäller beställningsbemyndigandet för anslaget 1:14.

Beställningsbemyndiganden för 2019 inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Tusental kronor

Anslag	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag	Tidsperiod
1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	±0	1 008 068	2020–2025
1:6 Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	±0	35 000	2020
1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	±0	414 000	2020
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	±0	215 000	2020–2022
1:14 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	+1 600 000	8 200 000	2020–2026
1:16 Fler anställda i lågstadiet	±0	985 500	2020
1:18 Praktisknära skolforskning	±0	36 500	2020–2022
1:19 Bidrag till lärarlöner	±0	2 221 000	2020
1:21 Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling	±0	3 500 000	2020
3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	±0	18 850 000	2020–2029
3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	±0	1 810 000	2020–2024
3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	±0	4 000 000	2020–2034
4:1 Internationella program	±0	153 000	2020–2022
Summa beställningsbemyndiganden	+1 600 000	41 428 068	